PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ustaleń projektu

Planu Ogólnego Gminy Siedlce

Siedlce, 2026 r.

OPRACOWAŁ:
Ośrodek Naukowo-Konsultacyjny Piotr Fogel
ul. Dolna 33a Krupia Wólka, 05-540 Zalesie Górne

Zespół autorski:
dr Piotr Fogel – główny projektant, członek byłej OIU z siedzibą w Warszawie nr WA-370
mgr Magdalena Łaska

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna sporządzania prognozy 4
2. Cel i zakres dokumentu objętego prognozą oraz powiązania z innymi dokumentami 4
3. Metodyka prac 4
4. Oddziaływania transgraniczne 6
5. Analizy i oceny istniejącego stanu środowiska 6
5.1. Stan środowiska – jakość, zagrożenia i sposoby przeciwdziałania 6
5.2. Walory krajobrazowe 31
5.3. Ochrona środowiska 51
6. Ustalenia projektu planu ogólnego 73
6.1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego 81
7. Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywalnym znaczącym oddziaływaniem 81
8. Przewidywany wpływ oraz znaczące oddziaływanie na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego 85
8.1. Wpływ ustaleń planu ogólnego na ustawowe formy ochrony przyrody 97
9. Rozwiązania mające na celu zapobiegnie, ograniczenie lub kompensacje przyrodnicza negatywnego oddziaływania na środowisko 99
10. Rozwiązania alternatywne do zawartych w dokumencie mające na uwadze cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 99
11. Streszczenie prognozy 100

1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Obowiązek przeprowadzenia postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej SOOŚ) dla dokumentów planistycznych, w tym planu ogólnego gminy (dalej POG, plan ogólny), nakłada Art. 46 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), zwanej dalej ustawą OOŚ. W zakres postępowania SOOŚ wchodzi opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentu planistycznego. Szczegółowy zakres merytoryczny prognozy określa art. 51 ustawy OOŚ.

Przedmiotowa prognoza została wykonana w związku z podjęciem uchwały nr XV/179/2025 Rady Gminy Siedlce z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Siedlce.

2. CEL I ZAKRES DOKUMENTU OBJĘTEGO PROGNOZĄ ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Plan ogólny gminy jest aktem planowania przestrzennego, stanowiącym prawo miejscowe. Plan ogólny uchwala się dla obszaru gminy z wyłączeniem: terenów zamkniętych (innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu) oraz obszarów morskich wód wewnętrznych.

Do planu ogólnego obligatoryjnie sporządza się, w postaci elektronicznej, uzasadnienie składające się z części tekstowej i graficznej.

Zarówno część tekstowa jak i graficzna uzasadnienia planu ogólnego gminy nie mają wartości normatywnej, a jedynie poglądową, prezentującą informacje dla osób zainteresowanych ustaleniami planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego gminy przyjmuje się wyłącznie w postaci elektronicznej, w formie ustandaryzowanych danych przestrzennych (stanowiących załącznik do uchwały przyjmującej POG, czyli integralną część normatywną POG).

Przedmiotem niniejszego opracowania jest plan ogólny gminy Siedlce. Opracowanie obejmuje obszar gminy w jej granicach administracyjnych. Ustalenia POG Siedlce sporządzono uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wynikające m.in. z:

- ustaleń planu zagospodarowania województwa,
- regulacji w zakresie obszarów chronionych, obszarów szczególnego zagospodarowania,
- rozmieszczenia istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej, znajdujących się na obszarze opracowania,
- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym oraz krajobrazów priorytetowych,
- opracowania ekofizjograficznego,
- ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- istniejącego zagospodarowania przestrzennego,
- zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową oraz
- otrzymanych wniosków i uwag, które wpłynęły w trakcie prowadzonej procedury planistycznej.

Zawartość planu ogólnego jest zgodna z zakresem przedmiotowym określonym w art. 13a ust. 4 i art. 13b w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (dalej upzp) oraz z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 poz. 2758). Zgodnie z art. 13a ust. 5 upzp ustalenia planu ogólnego są wiążące dla planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

3. METODYKA PRAC

Przedmiotową prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono zgodnie z przepisami ustawy OOŚ, która zakłada obowiązek oceny wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko. Przy analizie przyjmuje się założenie, że określone w planie ogólnym ustalenia zostaną w pełni zrealizowane. Oznacza to, z jednej strony maksymalizację powstałych oddziaływań – tych

pozytywnych i negatywnych, a z drugiej realizację wszystkich ustaleń dotyczących ochrony środowiska.

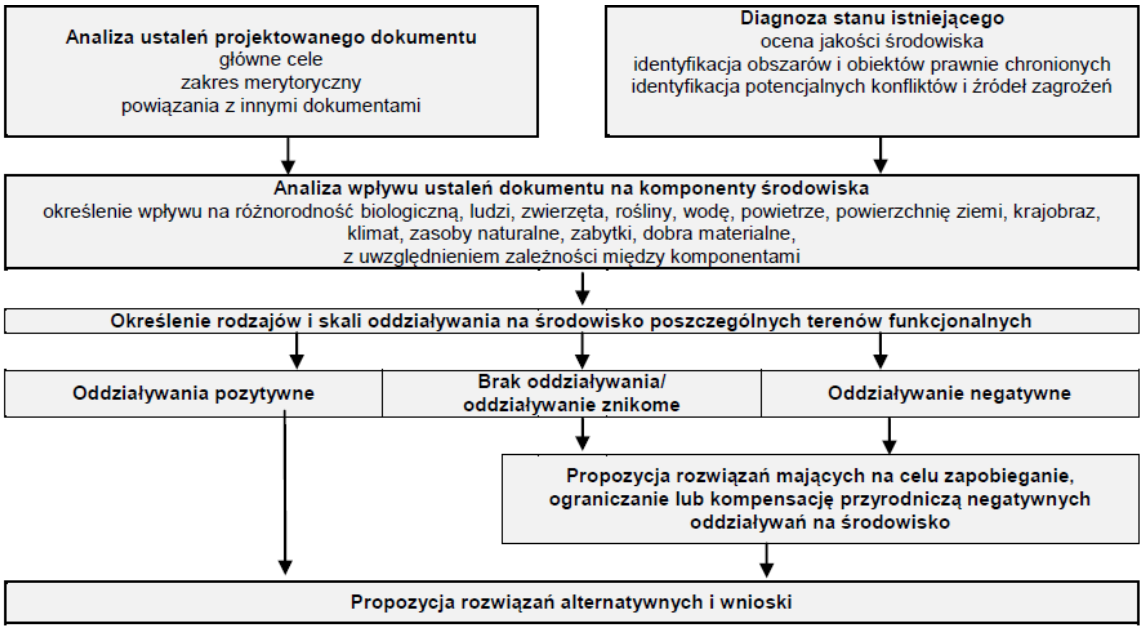

Rys. 1. Schemat metodyki
Źródło: opracowanie własne.

Głównym celem prognozy jest określenie potencjalnych skutków realizacji ustaleń planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska, tj.: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

W opisie uwzględniono przewidywane oddziaływanie, w tym pozytywne i negatywne, bezpośrednie i pośrednie, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, a także ewentualne oddziaływania wtórne lub skumulowane. Ocenę wpływu na środowisko ustaleń planu ogólnego określono metodą waloryzacji punktowej, przypisując terenom o różnym przeznaczeniu wielkość, wyrażoną w punktach, przewidywanego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz kulturowego. Suma punktów wskazuje nam czy i jak silna presja będzie występowała na danym obszarze. Przyjęto, że procesy przekształcenia środowiska na obszarach o podobnym przeznaczeniu terenu i sposobie zagospodarowania będą przebiegały w zbliżony sposób, różnice zaś dotyczyć będą wyłącznie stopnia intensywności zmian.

Ocena możliwości wystąpienia danych skutków środowiskowych dokonana została na podstawie aktualnego stanu środowiska i zaplanowanych zmian w zagospodarowaniu. Aktualny stan środowiska określono i oceniono na podstawie opracowania ekofizjograficznego i wyników wizji terenowej. Opracowanie ekofizjograficzne stanowi istotny dokument pomocny w ocenie potencjalnych przekształceń środowiska, jakie nastąpią na skutek realizacji dokumentu planistycznego. Stan elementów środowiska opisano w podziale na środowisko abiotyczne oraz środowisko biotyczne (z uwzględnieniem przekształceń zbiorowisk naturalnych, ich odpornością na degradację i zdolnością do regeneracji).

Ponadto w prognozie znajduje się analiza istniejących i ewentualnych problemów ochrony środowiska, co pozwoli na dostosowanie zasięgu stref planistycznych i zakresu profili funkcjonalnych do uwarunkowań środowiska przyrodniczego, dzięki czemu część problemów będzie można rozwiązać lub zminimalizować uciążliwości. Końcowym etapem prognozy jest sformułowanie wniosków, czyli ustalenie ewentualnych zmian w planie ogólnym.

Na Rys. 1 przedstawiono w postaci schematu metodykę przyjętą w niniejszym opracowaniu.

Prognozę przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu ustaleń planistycznych zaproponowanych przez Wójta gminy Siedlce. Punktem odniesienia dla prognozy jest istniejący stan środowiska przyrodniczego i zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania wynikające z uzasadnienia do planu ogólnego gminy. Przy opracowaniu Prognozy przyjęto, iż procesy obecnie zachodzące w środowisku będą dalej występować, ale może zmienić się ich intensywność.

Prognozę wykonano zgodnie z wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 ustawy OOŚ z uwzględnieniem zakresów i stopnia szczegółowości analiz określonych przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w piśmie z dnia 8 stycznia 2026 r. znak:WOOŚ-II.411.47.2025.JDR.
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach w piśmie z dnia 26 listopada 2025 r. znak: ZNS.7040.22.18.2025.

Ponadto uwzględniono regulacje wynikające z:

- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 647 ze zm.),
- Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 1478 ze zm.),
- Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 1130 ze zm. z 2025 r. poz. 527 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 poz.112),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, poz. 2448),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 258),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839).
- Uchwała nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa mazowieckiego.

Prognoza składa się wyłącznie z części opisowej.

4. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Oddziaływanie na środowisko wskutek realizacji planu ogólnego gminy Siedlce nie będzie wykraczało poza granice kraju.

5. ANALIZY I OCENY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

5.1. Stan środowiska – jakość, zagrożenia i sposoby przeciwdziałania

5.1.1. Środowisko abiotyczne

5.1.1.1. Rzeźba terenu i geologia

Gmina Siedlce położona jest w pasie Niziny Południowopodlaskiej. Cały obszar gminy Siedlce znajduje się w mezoregionie Wysoczyzna Siedlecka, która powstała na skutek działania lądolodu w okresie zlodowacenia środkowopolskiego stadiału Warty i jego faz recesyjnych. W krajobrazie przeważa falista wysoczyzna morenowa. Średnia wysokość nad poziomem morza wynosi 160 m, a maksymalna dochodzi do 180 m.

Rzeźba terenu gminy Siedlce wykształciła się w trakcie procesów peryglacjalne, które następnie podlegały holoceńskim czynnikom rzeźbotwórczym. Wysokości bezwzględne na terenie opracowania mieszczą się w przedziale od 137 m n.p.m. w dolinie Liwca do 180 m n.p.m. w rejonie wsi Wołyńce (w zachodniej stronie gminy) oraz Pustki (we wschodniej części gminy). Deniwelacje terenu wynoszą około 43 metry.

Większą część obszaru gminy stanowi płaska, miejscami lekko falista wysoczyzna morenowa. Jest to typowa równina peryglacjalna z dominującymi w krajobrazie powierzchniami płaskimi bądź lekko falistymi o wysokościach względnych wynoszących ok. 5 m i spadkach terenu do 5%, które rozcinają płytkie i dość szerokie doliny rzeczne z niewielkimi tarasami zalewowymi i nadzalewowymi, rozległe obniżenia powytopiskowe oraz powiązane z nimi liczne dolinny erozyjno-denudacyjne, którą tworzą sieć drobniejszych form. Rzeźba terenu urozmaicona jest pagórami moreny czołowej (w rejonie Ujrzanowa i Białk oraz Nowego Opola i Nowych Ignań, o wysokościach względnych do 10 m), pagórkami i wzgórzami kemowymi (w okolicach Golic Kolonii i Wólki Leśnej – o wysokościach względnych do 5 m), wzgórzami piasków przewiewanych oraz wydmami (przy zachodniej granicy gminy i w rejonie wsi Wołyńce). Najniżej położone natomiast są doliny rzeczne, znajdujące się wzdłuż granicy północnej gminy (Liwiec) i wschodniej granicy miasta Siedlce (Muchawka). U podnóża stromej krawędzi wysoczyzny polodowcowej, w rejonie wsi Stok Lacki Folwark i Kolonia Żelków występują pola piasków przewianych. Obszary te charakteryzują się lekko falistą powierzchnią, wysokościami względnymi do 5 m i spadkami mniejszymi niż 5% oraz występowaniem wydm w formie wałów lub wydm parabolicznych. Najliczniej występują na obszarze Kolonii Żelków.

Ukształtowanie powierzchni gminy Siedlce nie jest czynnikiem istotnie utrudniającym budownictwo. Deniwelacja i kąty nachylenia terenu są na ogół niewielkie (w przeważającej części gminy do 5%, jedynie w południowo-zachodniej części gminy, wzdłuż rzeki Muchawki, na odcinku Wólki Wołynieckiej do Swobody, krawędzie doliny rzecznej charakteryzują się nachyleniem zboczy do 15%).

Zmiany rzeźby terenu mające charakter antropogeniczny wynikają w największym stopniu z powierzchniowej eksploatacji surowców – zarówno czynnej (Nowe Opole i Białki) jak i zamkniętej (obiekty w miejscowościach Białki i Chodów). Obiekty te podlegają rekultywacji zgodnie z decyzją Starosty Siedleckiego (naturalna sukcesja roślinna i/lub zalesienie – preferowane wykorzystanie to tereny turystyczne i rekreacyjne). Pozostałe zmiany o mniejszej skali oddziaływania, to głównie wykopy i nasypy kolejowe, drogowe, w szczególności pod autostradę A2, prace budowlane związane z zabudową mieszkaniową, infrastrukturą techniczną, w tym urządzeniami i obiektami melioracji.

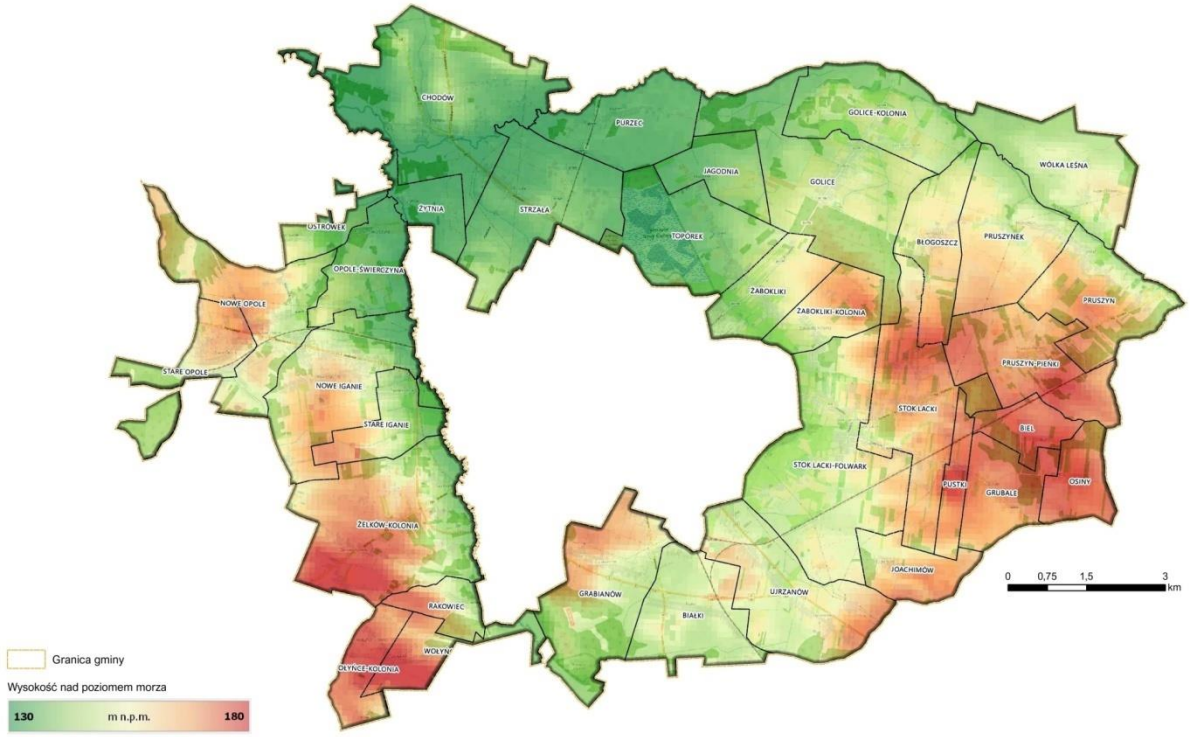

Rys. 2. Rzeźba terenu gminy Siedlce
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

Decydujący wpływ na krajobraz, sposób zagospodarowania, eksploatowane złoża surowców mają osady czwartorzędowe.

W ujęciu geologicznym gmina Siedlce położona jest w obrębie Niecki Mazowieckiej zbudowanej z utworów trzeciorzędowych, które przykryte są osadami czwartorzędowymi, głównie pochodzenia lodowcowego. Obszar gminy znajdował się pod zasięgiem trzech zlodowaceń: podlaskiego, południowopolskiego oraz środkowopolskiego. Największe znaczenie dla aktualnej struktury i rzeźby terenu miał stadiał mazowiecko – podlaski (inaczej warciański lub Warty) zlodowacenia środkowopolskiego, a także procesy denudacyjne związane ze strefą peryglacjalną zlodowacenia bałtyckiego. Podczas stadiału Wkry zlodowacenia środkowopolskiego teren gminy znajdował się pod wpływem działalności wód fluwioglacjalnych płynących doliną marginalną przed czołem lądolodu (lodowiec nie sięgnął obszaru gminy). Jak wspomniano wyżej, podczas zlodowacenia bałtyckiego następowała silna denudacja wysoczyzny morenowej prowadząca do obniżania wzniesień, łagodzenia stoków oraz wypełniania obniżeń.

Plejstoceńskie utwory powierzchniowe to głównie gliny i piaski zwałowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz lokalnie iły i mułki zastoiskowe. Osady holocenu reprezentowane są przez osady rzeczne (piaski i żwiry) w dolinach oraz piaski eoliczne wydm parabolicznych i pól piasków przewianych na powierzchni wysoczyzny. W obniżeniach i dolinach występują osady pochodzenia organicznego (torfy i namuły organiczne). Utwory plejstoceńskie są na ogół korzystne dla posadowienia budynków, jedynie iły i mułki tworzą gorsze warunki dla budownictwa ze względu na skłonności do pęcznienia i uplastyczniania się przy udziale wody. Są to tzw. grunty wysadzinowe. Utwory holoceńskie są słabonośne i nie nadają się do bezpośredniego posadowienia budynków. Grunty niekorzystne dla posadowienia budynków występują głównie wokół miasta Siedlce, pokrywając się z zachodnią i wschodnią granicą miasta (od północy i południa grunty te odsunięte są o około 0,5-1 km od granic miasta). Ograniczają one rozwój zwartej zabudowy miejskiej w tych kierunkach. Drugi zwarty obszar gruntów niekorzystnych dla budownictwa związany jest z szeroką doliną Liwca, w północnej części gminy.

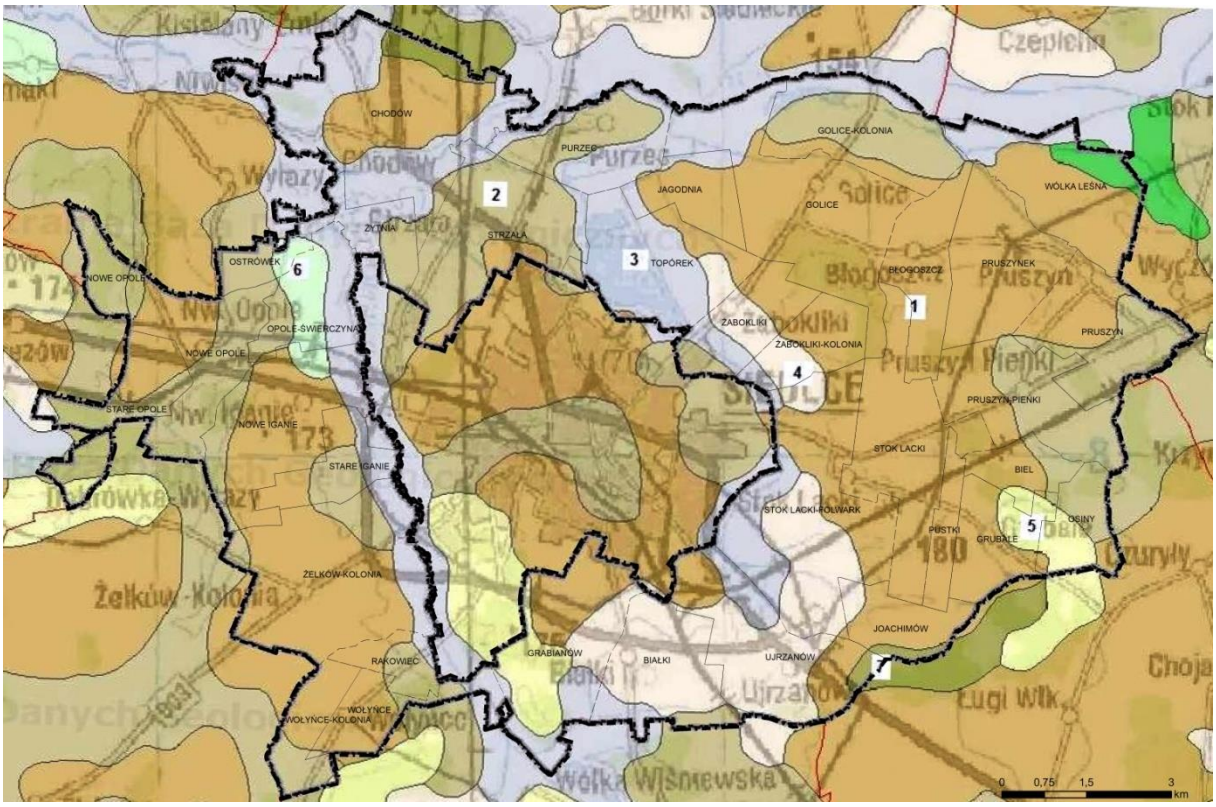

1 – Gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe; 2 – Piaski i żwiry sandrowe; 3 – Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły; 4 – Iły,mułki i piaski zastoiskowe; 5 – Piaski eoliczne, lokalnie w wydmach; 6 – Piaski, żwiry i mułki rzeczne; 7 – Piaski i mułki kemów

Rys. 3. Utwory geologiczne występujące na terenie gminy Siedlce (mapa geologiczna 1:500 000)
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

Generalnie budowa geologiczna gminy nie wyróżnia się specjalnymi, szczególnymi cechami. Warunki dla posadowienia standardowych budowli są dobre. Ograniczenia wynikają głównie z niekorzystnych warunków wodnych.

5.1.1.2. Zasoby naturalne

Na terenie gminy występują kruszywa naturalne głównie pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego dla potrzeb budownictwa i drogownictwa (piaski i piaski ze żwirem). Występują one w Białkach oraz Nowym Opolu, na terenie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Istnieje złoże Białki II KN 4260, które posiada zasoby prognostyczne. Złoża udokumentowane położone w Białkach nie są eksploatowane.

Zlokalizowane są tu udokumentowane złoża powszechnie występujących piasków i żwirów:

- Złoże "Białki" KN 3818 – leżące w południowej części gminy. Zasoby geologiczne zatwierdzono decyzją nr GT-IV-8513/11/80 wg stanu na 01.09.1980 r. Złoże udokumentowane w kategorii C1 o powierzchni 2,4 ha. Piaski ze żwirem, powstałe w okresie czwartorzędu, należą do grupy kopalin prostych. Zasoby pospółki w złożu wynoszą 64,90 tys. ton, miąższość 3,6-5,6 m (średnia 4,6 m), średnia grubość nakładu to 0,4 m. Eksploatacja złoża została zaniechana 31 grudnia 1990 r.
- Złoże "Białki II" KN 3820 – zasoby geologiczne zatwierdzone decyzją nr GT-IV-8513/13/80 wg stanu na 01.06.1980 r., udokumentowane w kategorii C1, o masie 1 886,00 tys. ton i powierzchni 29,5 ha. Średnia miąższość złoża piasku wynosi 6,3 m, a głębokość spągu waha się między 2,0 a 10,5 m. Eksploatacja złoża została zaniechana 1 stycznia 1990 r.
- Złoże "Nowe Opole I" KN 17580 – położone w Nowym Opolu na dz. ewid. nr 106/1, 107/2 i 108, udokumentowane w kategorii C1 na powierzchni 1,5113 ha. Zasoby geologiczne zatwierdzone decyzją nr RŚ.6528.3.2015 wg stanu na 31.12.2014 r. Według bilansu zasoby kopaliny (psamity) wynoszą 475,44 tys. ton. Średnia miąższość złoża wynosi 19,03 m, zaś średnia głębokość spągu 20,61 m. Kierunki zastosowań kopaliny: dla drogownictwa i budownictwa – przewidywana wielkość rocznego wydobycia: do 20 tys.m3. Przewidywany sposób wykorzystania złoża po zakończeniu eksploatacji i jego rekultywacji: rolniczo-wodny.
- Złoże "Nowe Opole II" KN 20272 – położone w Nowym Opolu na dz. ewid. nr 721/2, udokumentowane w kategorii C1 na powierzchni 1,9950 ha. Zasoby geologiczne zatwierdzone decyzją nr RŚ.6528.13.2021 wg stanu na 31.12.2020 r., udokumentowane w kategorii C1, o masie 379,50 tys. ton. Średnia miąższość złoża wynosi 9,78 m, zaś średnia głębokość spągu 10,0 m. Kierunki zastosowań kopaliny: dla drogownictwa i budownictwa – przewidywana wielkość rocznego wydobycia: do 20 tys.m3. Przewidywany sposób wykorzystania złoża po zakończeniu eksploatacji i jego rekultywacji: wodny.
- Złoże "Nowe Opole III" KN 21300 – położone w Nowym Opolu na dz. ewid. nr 102, 103/1-2, 104, 105 udokumentowane jest w kategorii C1. Zasoby geologiczne zatwierdzone decyzją nr RŚ.6528.14.2023.KB wg stanu na 31.12.2022 r. Jest to złoże czwartorzędowe o powierzchni 1,5316 ha, zasobach 385,01 tys. ton, o średniej miąższości 19,0 m oraz średniej głębokości spągu 20,90 m. Kierunki zastosowań kopaliny: dla drogownictwa i budownictwa – przewidywana wielkość rocznego wydobycia: do 20 tys.m3. Przewidywany sposób wykorzystania złoża po zakończeniu eksploatacji i jego rekultywacji: rolniczo-wodny.

5.1.1.3. Gleby

Analiza gleb w gminie Siedlce przeprowadzona została w dwóch aspektach: przyrodniczym i gospodarczym. Aspekt przyrodniczy obejmuje opis i rozmieszczenie typów gleb. Bezpośrednio z przyrodniczych właściwości gleb wynika ich przydatność do funkcji produkcyjnej związanej z rolnictwem i leśnictwem. Powszechnie wykorzystywane do opisu przydatności gleb do produkcji są kompleksy glebowo-rolnicze, ustalone w oparciu o metodę ich delimitacji wypracowaną w Instytucie Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Innym powszechnie stosowanym sposobem opisu warunków glebowych jest odwołanie się do gleboznawczej klasyfikacji gruntów.

Typy gleb można sklasyfikować jako autogeniczne tj. utworzone bez udziału materiałów i czynników zewnętrznych oraz hydrogeniczne, czyli powstałe pod wpływem wody stojącej lub przepływowej.

Największy obszar w gminie Siedlce zajmują gleby autogeniczne tj.:

- gleby bielicowe są to gleby powstałe na piaskach sandrowych, wydmowych lub z glin lekkich o dużym stopniu spiaszczenia warstwy wierzchniej. Ich stosunki wodne są prawidłowe, chociaż okresowo gleby te mogą mieć podwyższoną wilgotność;

- gleby brunatne wyługowane to podtyp gleb brunatnych, które charakteryzują się kwaśniejszym odczynem w górnych warstwach profilu niż w dolnych. W górnych 20-50 cm gleby wykazują wysycenie kationami zasadowymi poniżej 50%, a w dolnych warstwach powyżej 50%. Gleby te wytworzyły się głównie na glinach i piaskach gliniastych, cechuje je wysoka pojemność wodna i cieplna oraz dobra lub średnia (IIIa lub IIIb) klasa bonitacyjna.

Rozmieszone są równomiernie na terenie całej gminy. Ponadto lokalnie spotyka się czarne ziemie właściwe oraz czarne ziemie zdegradowane i gleby szare, które zaliczane są do gleb semihydrogenicznych. Ich powstanie jest generalnie uwarunkowane długotrwałym oddziaływaniem wysokiego zwierciadła wód gruntowych. Cechuje je wysoka pojemność wodna i cieplna, zasobność w pierwiastki zasadowe oraz wysoka żyzność. Większe kompleksy tych gleb zlokalizowane są w północnej części gminy, w obrębach Chodów, Żytnia, Strzała, Jagodnia i Topórek.

Na terenie gminy Siedlce występują również gleby hydrogeniczne (organiczne):

- gleby bagienne,
- gleby murszowe,
- gleby torfowe.

Rozmieszczenie poszczególnych typów gleb przedstawia Rys. 4.

W dolinach i obniżeniach terenu występują mady (dolina Liwca w obrębach Chodów i Purzec) oraz gleby hydrogeniczne: torfowe, murszowe oraz bagienne. Duże kompleksy gleb organicznych skupiają się w dolinach rzek: Liwiec, Muchawka i Helenka. Obszary obejmowane przez te gleby pokrywają się z obszarami niekorzystnymi dla budownictwa ze względów geologiczno-inżynierskich. Aktualne użytkowanie terenów pokrytych glebami organicznymi, mineralno-organicznymi wskazuje, ze głównie wykorzystywane są jako użytki zielone; jedynie miejscami zajęte są przez lasy łęgowe lub grunty orne.

Analiza kompleksów glebowo-rolniczych w gminie Siedlce, wskazuje na wysoką przydatności gleb do produkcji rolniczej (Rys. 5). Dominują kompleksy pszenny dobry, żytni bardzo dobry i żytni dobry, które zlokalizowane są w sołectwach położony powyżej drogi wojewódzkiej 698 tj. Stok Lacki, Pruszyn-Pieńki, Pruszyn, Pruszynek, Błogoszcz, Wólka Leśna, oraz w zachodniej części gminy tj. w Rakowcu, Żelkowie-Kolonii, Nowych Iganiach, Starych Iganiach, Nowym Opolu i Starym Opolu. Potwierdza to także bonitacja gleb przedstawiona na Rys. 6. Najmniej korzystne z punktu widzenia gospodarczego gleby rozmieszczone są punktowo na obszarze całej gminy – por. Rys. 5.

Użytki zielone reprezentowane przez łąki i pastwiska skupiają się w dolinach rzek i według klasyfikacji IUNG zostały zaliczone do kompleksu 2z tj. średniego.

Grunty rolne podlegające ochronie w gminie Siedlce (Rys. 6**Error! Reference source not found.**), zajmują łączną powierzchnię 2 002,21 ha, tj. grunty orne IIa klasy – 8,5 ha, IIIa klasy – 298,07 ha, IIIb klasy – 1484,06 ha, pastwiska trwałe III klasy – 79,92 ha, łąki III klasy – 131,66 ha (14% powierzchni gminy). Gleby II i III klasy bonitacyjnej występują płatami i są rozmieszczone równomiernie na całym obszarze gminy. Większe powierzchnie gleb wyższych klas znajdują się w sołectwach Pruszyn, Kolonia Żabokliki, Wólka Leśna, Białki, Stock Lacki, Żelków Kolonia, Stare Opole.

Największą część gminy pokrywają gleby IV i V klasy bonitacyjnej (łącznie ok. 38% powierzchni gruntów ornych).

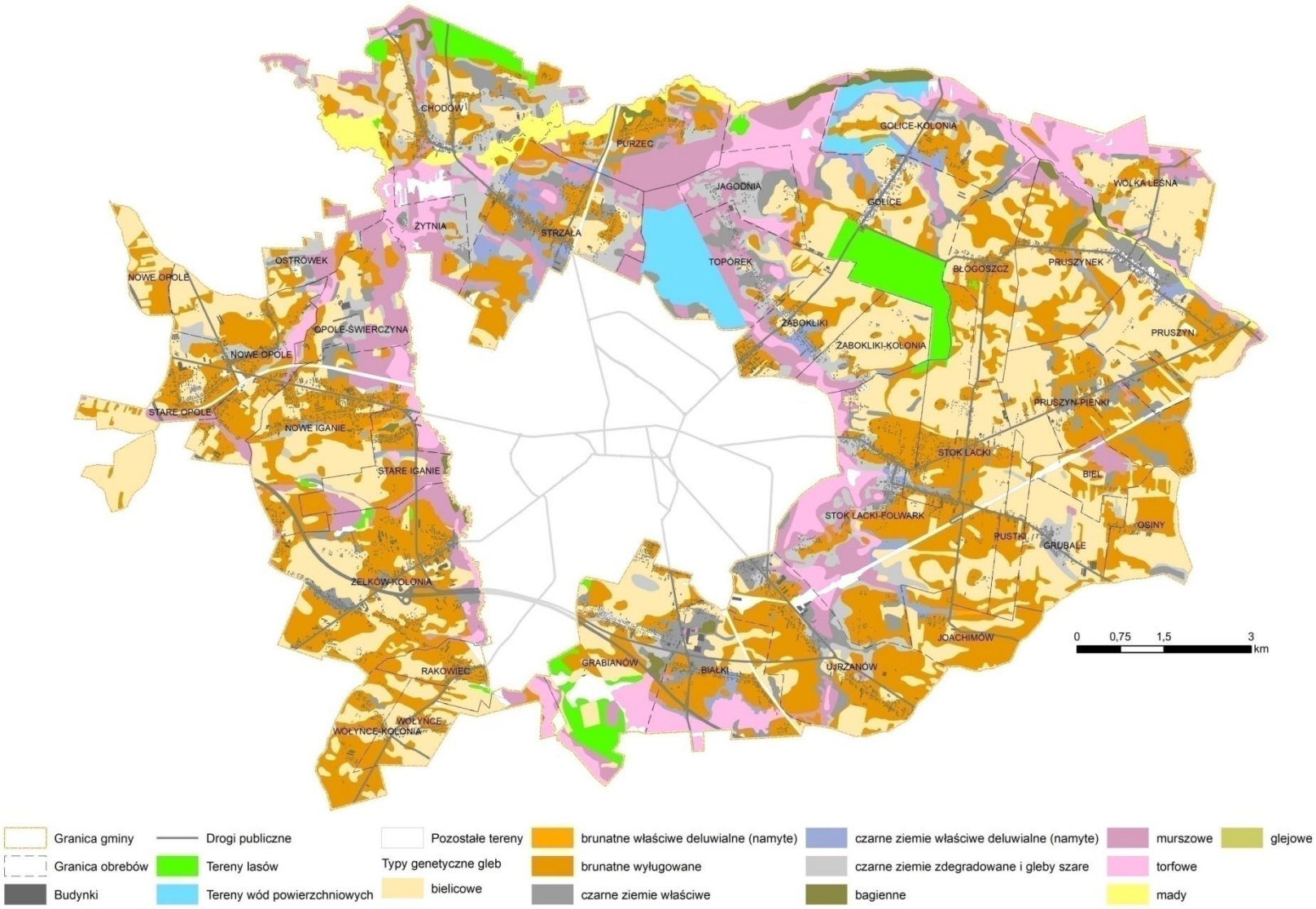

Rys. 4. Typy genetyczne gleb
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

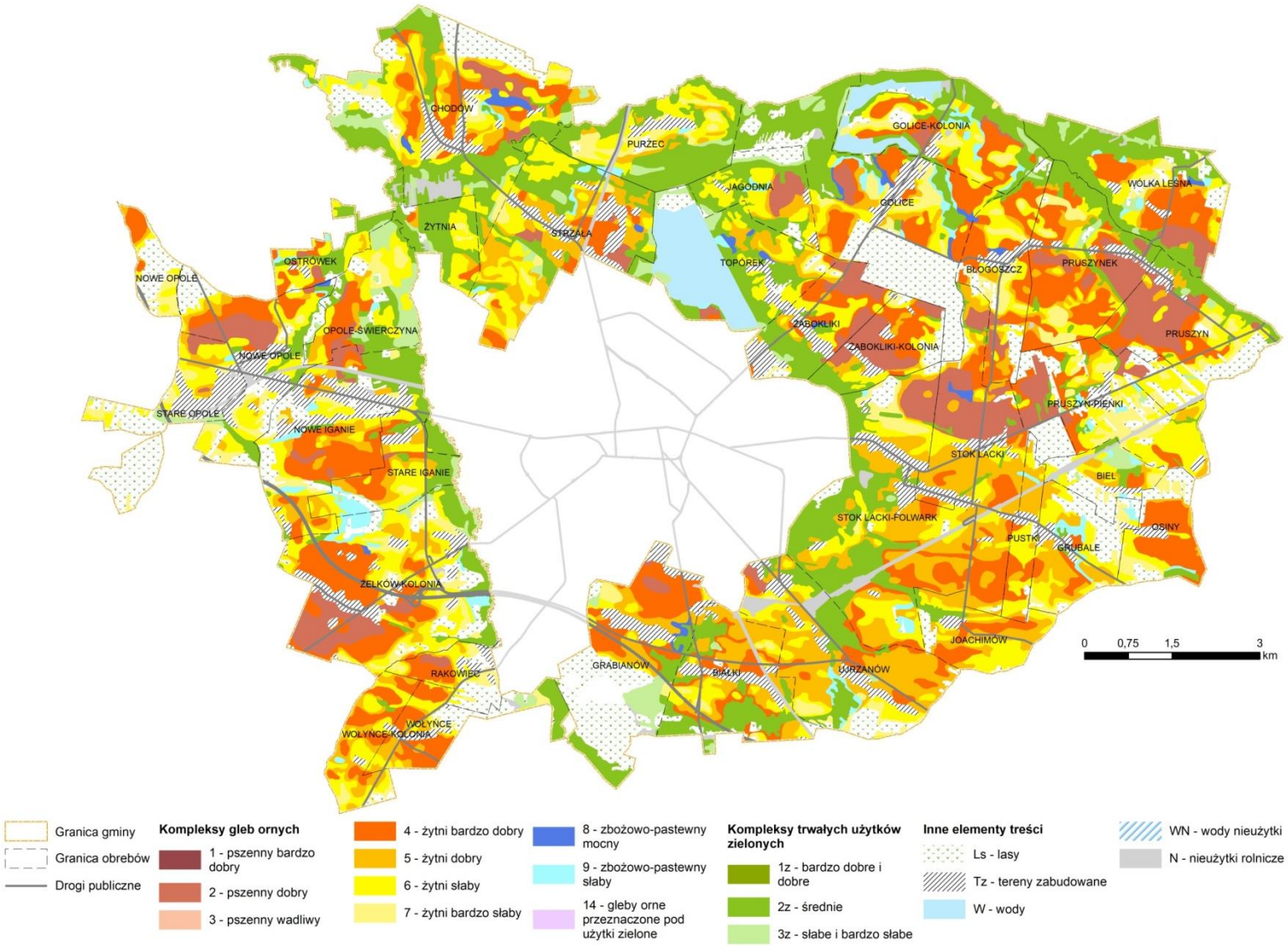

Rys. 5. Kompleksy przydatności rolniczej gleb
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

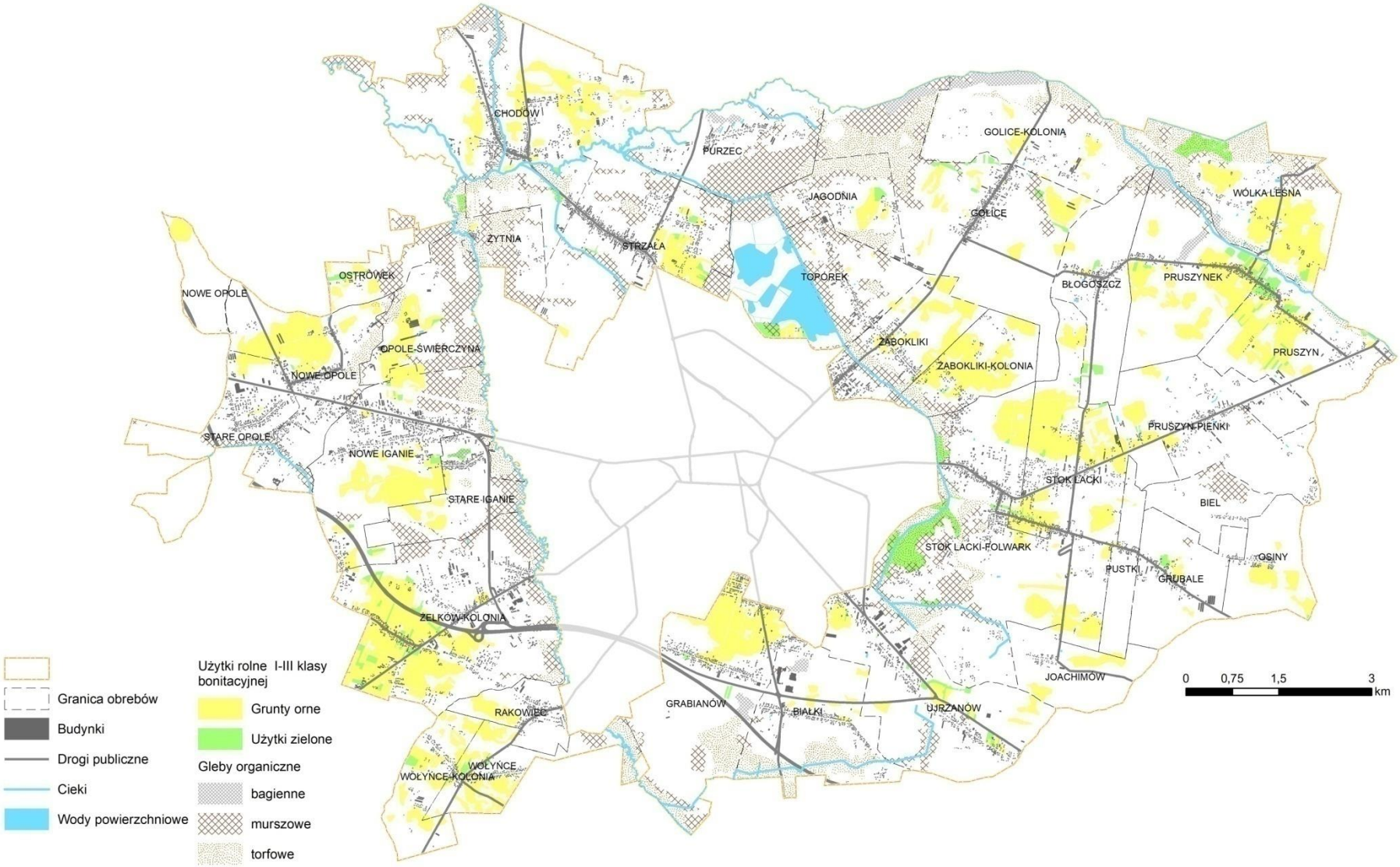

Rys. 6. Rozmieszczenie gleb III klasy bonitacyjnej w gminie Siedlce
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

Gleby w gminie Siedlce są wykorzystywane do celów rolniczych, stąd presja na przekształcanie ich jest wysoka. Podlegają one zarówno degradacji chemicznej, jak i fizycznej, poprzez niewłaściwe rolnicze użytkowanie lub zasklepianie będące skutkiem rozwoju osadnictwa. Postępujące przekształcenia gleb przyczyniają się do degradacji profilu glebowego, głównie wierzchniej żyznej warstwy bogatej w humus.

Z przyrodniczego punktu widzenia działania gminy powinny zmierzać do zachowania dobrych warunków glebowych poprzez minimalizację przekształceń tych terenów oraz eliminację możliwych źródeł zanieczyszczeń.

Wśród zagrożeń dla jakości gleb, wynikających głównie z prowadzonej intensywnej produkcji rolniczej wymienić należy:

- chemizację rolnictwa,
- zanieczyszczenie gleb wywołane składowaniem obornika i wylewaniem gnojowicy na pola,
- intensyfikacja upraw,
- wprowadzanie obcych biogeograficznie odmian roślin i zwierząt,
- prowadzone prace odwodnieniowe połączone z niszczeniem szaty naturalnej flory oraz regulowanie koryt cieków,
- zmniejszanie retencji wodnej dolin i przyspieszanie tempa odpływu wód powierzchniowych.

5.1.1.4. Woda

Wody powierzchniowe

Według podziału hydrograficznego Polski obszar gminy Siedlce leży w obrębie regionu wodnego Bugu, w obszarze dorzecza Wisły oraz w granicach następujących jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (JCWP RW) Rys. 7:

- Muchawka od Myrchy do ujścia, oznaczonej kodem RW20001626714829,
- Muchawka do Myrchy, oznaczonej kodem RW200015267148279,
- Liwiec do Starej rzeki ze Starą Rzeką od Dopływu z Kukawek, oznaczonej kodem RW200015267148139,
- Liwiec od Starej rzeki do Kostrzynia, oznaczonej kodem RW20001626714839
- Sosna, oznaczonej kodem RW200015267148169,
- Helenka, oznaczonej kodem RW20001526714818,
- Świdnica, oznaczonej kodem RW2000102671484529.

Wszystkie z powyżej wyminienionych JCWP nie są przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Tylko JCWP Muchawka od Myrchy do ujścia oraz Muchawka do Myrchy nadają się do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych.

Cały obszar gminy Siedlce stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych – rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

System hydrologiczny gminy tworzą rzeki: Liwiec (główna rzeka gminy, lewobrzeżny dopływ Bugu), jego dopływy Muchawka i Helenka oraz liczne bezimienne cieki.

Liwiec stanowi północno-zachodnią i północną granicę gminy, jest nieuregulowaną rzeką IV rzędu, charakteryzującą się dużą liczbą zakoli oraz znacznymi wahaniami stanów wód. Jego dopływami na terenie gminy są rzeki Muchawka i Helenka oraz liczne cieki, w większości o charakterze rowów. Znaczne tereny zlewni Liwca cechuje poważny deficyt wody, co jest wynikiem małej retencji naturalnej spowodowanej niewielką lesistością terenu. Zlewnia ma charakter rolniczy; wody Liwca i jego dopływów wykorzystywane są głównie do celów rolniczych, potrzeb hodowli ryb oraz rekreacyjnych.

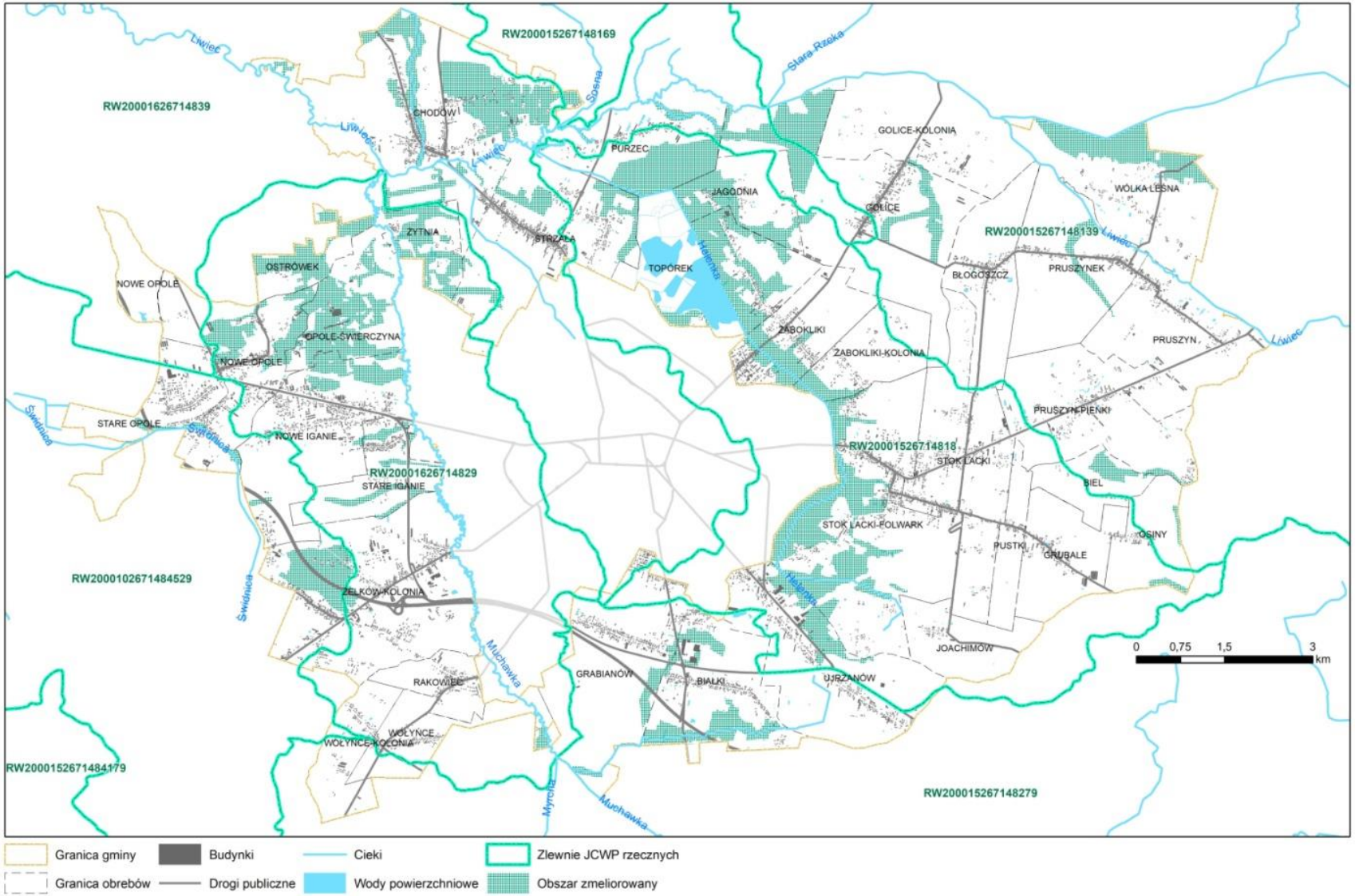

Rys. 7. Sieć hydrograficzna gminy Siedlce
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

W południowo-zachodniej części sołectwa Chodów swoje ujście do Liwca znajduje pierwszy z jego ważnych dopływów z terenu gminy – rzeka Muchawka. Muchawka jest rzeką położoną w zachodniej części gminy i stanowi naturalną granicę pomiędzy terenem gminy i miastem. W granicach miasta znajduje się zbudowany na Muchawce sztuczny zbiornik retencyjny.

Helenka odwadnia wschodnią część gminy, we fragmencie podobnie jak Muchawka stanowi granicę pomiędzy gminą i miastem. W górnym biegu zasila stawy „Rybakówka" w Topórku.

Zbiorniki powierzchniowe występujące na terenie gminy mają głównie charakter antropogeniczny i są to stawy hodowlane (stawy rybne w Topórku), rowy i wyrobiska potorfowe. Naturalne zbiorniki wodne obejmują zagłębienia bezodpływowe, z reguły zabagnione, wypełnione mułkami i torfami (woda zbiera się po roztopach i ulewnych deszczach). W granicach lasów spotyka się niewielkie, zabagnione oczka śródleśne o zmiennym poziomie lustra wody (zależnym od pory roku i ilości opadów atmosferycznych), a także mokradła.

Małe zbiorniki wodne pod względem biologicznym są niezwykle cenne. Pełnią ważną rolę jako korytarze ekologiczne dla migrujących organizmów, a także przyczyniają się w ogromnym stopniu do rozwoju bioróżnorodności. Niewielkich rozmiarów, „oczka wodne" charakteryzują się największym bogactwem gatunkowym i największym udziałem gatunków rzadko występujących, unikatowych, a często też zagrożonych, spośród wszystkich typów ekosystemów słodkowodnych. Drobne zbiorniki oferują lepsze warunki życia dla większości organizmów je zasiedlających niż większe akweny (np. jeziora), ze względu na szybsze nagrzewanie wody, odpowiednią ilość i dużą dostępność substancji pokarmowych, korzystny dopływ światła, dużą różnorodność siedlisk, szybkie procesy sukcesyjne oraz często brak drapieżników – ryb.

Rzeki i cieki gminy Siedlce zakwalifikowano do reżimu rzecznego złożonego, śnieżno-deszczowego w regionie równinnym. Powoduje to nieregularne przepływy wód, wysokie, wczesną wiosną oraz latem lub jesienią, niskie zimą.

Na terenie gminy Siedlce zostało zmeliorowanych 2127 ha użytków rolnych.

Niekorzystne oddziaływanie na wodę oznacza przede wszystkim zanieczyszczenie wód powierzchniowych lub podziemnych, zmianę reżimu hydrologicznego, zmianę trofii wód lub ograniczenie możliwości retencyjnych obszaru.

Na terenie gminy Siedlce nie występują źródła zanieczyszczeń o charakterze przemysłowym. Wobec powyższego zidentyfikować można dwie grupy źródeł będących zanieczyszczeniami dla wód. Głównym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych w gminie Siedlce jest spływ azotu oraz biogenów z pól do wód gruntowych i powierzchniowych. Kolejnym źródłem zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych jest zabudowa, głównie zagrodowa, na terenach nie objętych systemem kanalizacji oraz programem budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (patrz rozdział: Gospodarka ściekowa). W szczególności dotyczy to gospodarstw specjalizujących się w hodowli.

W roku 2024 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonano oceny stanu wód w rzekach Liwiec, Muchawka i Helenka poprzez zebranie pomiarów wskaźników fizycznych i chemicznych w wodzie. Punkty pomiarowo-kontrolne zlokalizowano:

- na rzece Helence w Purzecu dla JCWP Helenka, oznaczonej kodem RW20001526714818;
- na rzece Muchawce w Grabianowie dla JCWP Muchawka do Myrchy, oznaczonej kodem RW200015267148279 i w Żytniej dla JCWP Muchawka od Myrchy do ujścia, oznaczonej kodem RW20001626714829;
- na rzece Liwiec w Krześlinie (jeden z trzech punktów pomiarowych na rzece Liwiec położony najbliżej gminy Siedlce – obręb Krześlin w gminie Suchożebry styka się z obrębem Golice-Kolonia w gminie Sielce) dla JCWP Liwiec do Starej rzeki ze Starą Rzeką od Dopływu z Kukawek, oznaczonej kodem RW200015267148139.

Na ocenę stanu wód składał się stan/potencjał ekologiczny oraz stan chemiczny. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się w oparciu o elementy hydromorfologiczne,

biologiczne i fizykochemiczne1. Monitoring stanu ekologicznego powyżej wymienionych JCWP rzecznych wykazał, że wody rzek Liwiec i Muchawka odznaczają się słabym stanem ekologicznym, zaś wody rzeki Helenki umiarkowanym stanem ekologicznym. Stan chemiczny dla wszystkich rzek oceniono poniżej dobrego. Ogólny stan wód rzeki Liwiec, Helenki i Muchawki został skwalifikowany jako zły.

Wszystkie rzeki w gminie zakwalifikowano do reżimu rzecznego złożonego, śnieżno-deszczowego w regionie równinnym. Powoduje to nieregularne przepływy wód – wysokie wczesną wiosną oraz latem lub jesienią, – niskie zimą.

Wody podziemne

Na obszarze gminy wody podziemne występują w kilku poziomach wodonośnych. W utworach czwartorzędu występują dwa użytkowe poziomy wodonośne. Pierwszy, charakteryzuje się płytkim występowaniem wód i najczęściej zwierciadłem swobodnym. Jest on na ogół średnio i dobrze izolowany od powierzchni terenu (warstwa izolacyjna o miąższości 10-40 m i więcej), izolacja słaba (lub brak izolacji) występuje jedynie lokalnie w rejonie wsi Stok Lacki Folwark, Żabokliki Kolonia, Purzec i Żytna. Drugi czwartorzędowy poziom wodonośny występuje znacznie głębiej i wypełnia dolinę kopalną o przebiegu południkowym. Obydwa poziomy rozdzielone są glinami zwałowymi o miąższ ościach od kilku do kilkudziesięciu metrów. Poniżej znajduje się trzeciorzędowe (mioceńsko-oligoceńskie) piętro wodonośne. W południowej części gminy jest ono połączone z piętrem czwartorzędowym (wody z poziomu mioceńskiego eksploatowane są przez ujęcie Sekuła).

Gmina położona jest na obszarze dwóch głównych zbiorników wód podziemnych GZWP:

- trzeciorzędowego – „Subniecka warszawska” nr 215 – jest to zbiornik o charakterze porowym, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 250 tys. m^3/d i średniej głębokości Obejmuje on wodonośne utwory trzeciorzędowe, głównie oligoceńskie i mioceńskie, wypełniające kredową nieckę mazowiecką, z centrum w rejonie Warszawy. Gmina Siedlce znajduje się w jego wschodniej części. Wodonośne utwory trzeciorzędu z reguły są dobrze izolowane od powierzchni terenu (z wyjątkiem południowej części Gminy, gdzie łączą się z drugim poziomem wodonośnym w utworach czwartorzędu).
- czwartorzędowego – „Dolina kopalna górnego Liwca” nr 223 – zlokalizowanego na obszarze zlewni Liwca, we wschodniej, północnej i południowej części gminy. Charakteryzuje się przebiegiem południkowym. Powierzchnia zbiornika wynosi 491,1 km^2, z czego w granicach gminy Siedlce znajduje się 104 km^2. Zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 23 600 m^3/d. Jakość wód zbiornika określona została jako średnia (klasa II). Woda wymaga prostego uzdatniania z uwagi na podwyższoną zawartość żelaza i manganu. Zagrożenie wód zbiornika jest przeważnie niskie i bardzo niskie z uwagi na dobrą izolację od niekorzystnych wpływów z powierzchni terenu ciągłym kompleksem utworów słaboprzepuszczalnych, głównie glin zwałowych. Miąższość utworów wodonośnych poziomu spągowego jest zróżnicowana, przeważnie waha się od kilkunastu do ok. 40 m, a niekiedy nawet 50–100 m (centralnej części doliny kopalnej). Przeważnie poziom spągowy osiąga wodoprzewodność z przedziału 250–500 m^2/d, ale w niektórych rejonach dochodzi do 800 m^2/d. Wydajność potencjalna studni przeważnie wynosi ponad 1680 m^3/d, a lokalnie przekracza 2400 m^3/d.

Rejon gminy Siedlce objęty jest Państwowym Monitoringiem Jakości Wód Podziemnych. Celem monitoringu jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych. Monitoring wód podziemnych jest w Polsce prowadzony w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych. Gmina Siedlce znajduje się w zasięgu jednolitej części wód podziemnych JCWPd o numerze ewidencyjnym 55 (PLGW200055) zgodnie z podział Polski na 174 JCWPd obowiązującym w latach 2022-2027. W roku 2019 r. stan chemiczny oraz jakościowy wód podziemnych na terenie tej jednostki został oceniony jako dobry. Celem środowiskowym według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego.

[1] Oceniając stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się przez nadanie im jednej z pięciu klas jakości: I klasa – stan bardzo dobry, II klasa - stan dobry, III klasa - stan umiarkowany, IV klasa - stan słaby, V klasa - stan zły. Sposób klasyfikacji i ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych określa Rozporządzenie w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

Na terenie gminy wydzielono 15 jednostek hydrogeologicznych, których granice widoczne są na Rys. 8.

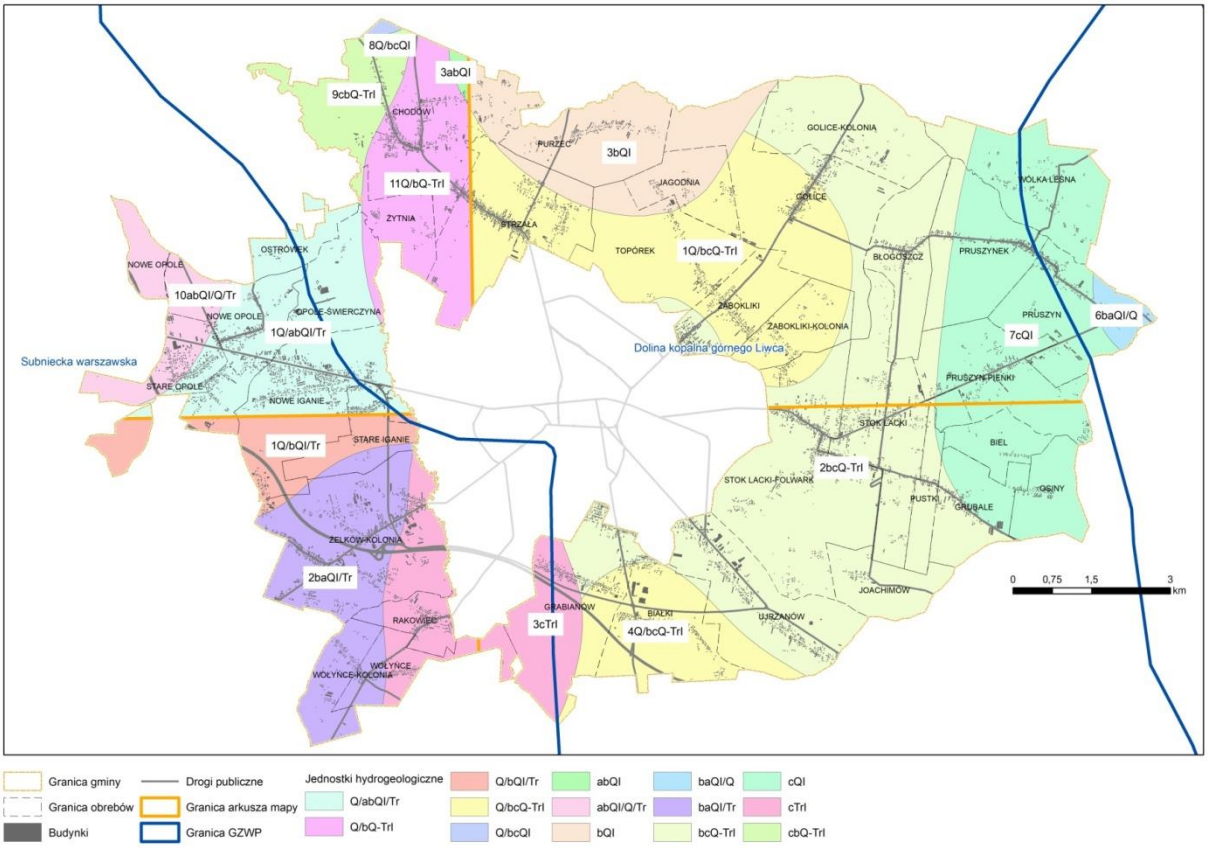

Rys. 8. Podział gminy Siedlce na jednostki hydrogeologiczne
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

W związku z implementacją Ramowej Dyrektywy Wodnej osiągnięcie celów w zakresie ochrony i poprawy stanu wód podziemnych oraz ekosystemów bezpośrednio od nich zależnych i celów w zakresie zaopatrzenia ludności w dobrą wodę, mają zapewnić działania w jednostkowych obszarach, tzw. jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd). Są to jednocześnie jednostkowe obszary gospodarowania wodami podziemnymi. Obszar opracowania położony jest według aktualnie obowiązującego podziału (cykl planistyczny 2022-2027 r.) w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 55 (PLGW200055). Ocena stanu była realizowane wg Rozporządzenia MGMiŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148). Według przyjętych kryteriów JCWPd nr 55 pod względem chemicznym i ilościowym oceniony został jako dobry, przy czym ogólna ocena stanu chemicznego wykazała wartości graniczne III klasy jakości wód zgodnie z załącznikiem 1 do rozporządzenia MGiŻŚ z dnia 11 października 2019 r., przy uwzględnieniu powierzchni obszaru o stwierdzonym przekroczeniu wartości progowych.

W gminie Siedlce brak jest dużych zakładów produkcyjnych i usługowych, których profil działalności stwarzałby zagrożenie dla wód podziemnych. Do potencjalnych ognisk zanieczyszczeń należą stacje paliw (Stare Opole, Nowe Iganie, stare Iganie, Żelków-Kolonia, Pruszyn-Pieńki), gazociągi wysokiego ciśnienia Kobryń – Warszawa oraz Gończyce – Łuków – Siedlce. Potencjalne zagrożenia dla wód podziemnych stanowi działalność rolnicza, w tym głównie hodowlana.

5.1.1.5. Klimat

Przy granicy miasta Siedlce i sołectwa Strzała w gminie Siedlce zlokalizowana jest stacja meteorologiczna „Siedlce" (352220385). W najbliżym jej sąsiedztwie funkcjonują również: stacja hydrologiczna Zaliwie-Piegawki (152220010) ~13 km oraz stacje meteorologiczne Tonkiele (252220120) ~32 km, Wielgolas (252210240) ~41 km, Turze Rogi (251220260) ~34 km.

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną opracowaną przez Alojzego Wosia (1999), która dzieli teren Polski na 28 regionów klimatycznych, wykazujących pewne odrębne cechy klimatu wyrażone w średniej rocznej liczbie dni z poszczególnymi typami pogody, teren gminy Siedlce położony jest w Regionie Podlasko-Poleskim (R-XIX). Jest to region, w którym jest notowana najmniejsza liczba dni z pogodą umiarkowanie ciepłą (119). Region ten odznacza się również najmniejszą liczbą dni z pogodą umiarkowanie ciepłą z opadem (55). Inną cechą regionu jest stosunkowo największa liczba dni umiarkowanie ciepłych i jednocześnie pochmurnych z opadem (26).

Warunki klimatyczne gminy Siedlce, są typowe dla wydzielonej przez Romera Krainy Wielkich Dolin, która obejmuje między innymi Nizinę Mazowiecką. Charakteryzuje się ona niewielkimi, najniższymi w Polsce, opadami (450-500 mm). Jest to klimat łagodny, przyjazny dla rolnictwa pod względem długości okresu wegetacyjnego.

Średnie temperatury miesięczne kształtują się od około –4,5^{o}C (styczeń) do około 18°C (lipiec) przy średnich rocznych 7,1^{o}C. Długość okresu bez przymrozków wynosi ok. 160 dni.

Długość okresu wegetacyjnego w gminie wynosi 210 – 220 dni, co jest korzystne dla rozwoju upraw, nie mniej jest krótszy niż w zachodniej i centralnej Polsce.

Średnie roczne opady mieszczą się w granicach 500 – 600 mm, wskazują na lekki niedobór wody. Najintensywniejsze opady przypadają, jak w całym kraju, na miesiące letnie, najniższe zaś na styczeń, luty i marzec.

Klimat gminy Siedlce cechuje się stosunkowo wysoką na tle kraju liczbą godzin nasłonecznienia. W ciągu roku wg danych z lat 1991-2020 średnie usłonecznienie w gminie Siedlce waha się od 1800 do 1850 godzin. Roczna gęstość promieniowania słonecznego na płaszczyznę poziomą kształtuje się na poziomie 1100 kWh/m^2 (wg IMiGW). W przypadku optymalnej lokalizacji odbiornika słonecznego można uzyskać promieniowanie rzędu 3800MJ/m^2. Wskaźniki są zbyt małe dla budowy wysokotemperaturowych systemów fotowoltaicznych, ale wystarczające dla instalacji kolektorów i systemów solarnych w domach mieszkalnych, budynkach użyteczności publicznej, czy szklarniach.

Na omawianym obszarze dominują wiatry zachodnie i południowo – zachodnie w okresie zimowym oraz północno – zachodnie, przy stosunkowo małym udziale wiatrów wschodnich i północno – wschodnich NE.. Gmina położona jest w strefie II – korzystnej. Średnia prędkość wiatru przekracza 3 m/s, co świadczy o w miarę korzystnych warunkach dla budowy elektrowni wiatrowych. Jakiekolwiek działania inwestycyjne w zakresie energetyki wiatrowej muszą być poprzedzone ekspertyzą mającą na celu określenie: średniej rocznej i sezonowych wielkości energii wiatru oraz zasobów energii wiatru (w m/s) dla wskazanych wysokości i terenu oraz wpływu lokalnych czynników tj. rzeźba terenu, pokrycie terenu na przedsięwzięcie.

Ponadto wysokie prędkości wiatrów będą powodowały rozpraszanie zanieczyszczeń w dużej objętości powietrza, natomiast rozkład kierunków dominujących w róży wiatrów sprawia, że najbardziej na emisję będą narażone tereny leżące po stronach wschodnich i północno – wschodnich od źródeł emisji.

Klimat lokalny

Ze względu na zależność klimatu lokalnego od szeregu czynników (m. in od rzeźby terenu, głębokości zalegania wód gruntowych, rodzaju podłoża, szaty roślinnej) na terenie gminy występują lokalne zróżnicowania cech topoklimatu.

Korzystnymi warunkami odznaczają się następujące tereny:

- otwarte, położone wyżej – cechuje je dobre przewietrzanie, nasłonecznienie, dobre warunki termiczne, brak zjawiska zalegania mgieł;
- południowych stoków – które cechują korzystne warunki solarne;
- o piaszczystym podłożu – cechuje dobra termika;
- położone z dala od wód – posiadają dobre stosunki wilgotnościowe;

- sąsiadujące z terenami leśnymi ze względu na obecność w powietrzu olejów eterycznych, osłonę przeciwwietrzną, ciszę, regulację stosunków wodnych (zwiększona retencja, zmniejszony spływ powierzchniowy wód);
- zwartych kompleksów leśnych – cechują się wyrównanym profilem termicznym i wilgotnościowym powietrza w okresie dobowym i rocznym; niższą temperaturą, wyższą wilgotnością powietrza, mniejszą prędkością wiatru w porównaniu z otaczającymi terenami otwartymi; w dolinach Liwca, Muchawki i Helenki, z uwagi na podwyższony poziom wód gruntowych charakterystyczne jest występowanie wilgotnych siedlisk leśnych, są to obszary inwersyjne, narażone na zaleganie chłodnego i wilgotnego powietrza;
- zabudowane – cechują się wyższą temperaturą w stosunku do otoczenia, wyższymi amplitudami dobowymi i niższą wilgotnością – jednak z uwagi na luźny charakter zabudowy modyfikacje klimatu tych terenów są minimalne.

Niekorzystnymi warunkami odznaczają się tereny:

- położone blisko wód powierzchniowych i z okresowo płytko zalegającą wodą gruntową, gdzie zachodzi pogorszenie stosunków termiczno – wilgotnościowych;
- dolin rzecznych i zagłębień bezodpływowych, które są miejscami spływu chłodnego i wilgotnego powietrza z terenów wyżej położonych; cechują je gorsze warunki nasłonecznienia, inwersje temperatur, częstsze przymrozki oraz większe różnice temperatur w ciągu doby, co często prowadzi do utrzymywania się podwyższonej wilgotności oraz powstawania tzw. mgieł radiacyjnych; nierzadko są także miejscem kumulacji zanieczyszczeń, co przy złym przewietrzaniu (doliny i obniżenia o przebiegu południkowym) może prowadzić do stagnacji powietrza, a w rezultacie – pogorszenia warunków aerosanitarnych; Ponadto tereny te stanowią główne osie przewietrzania, dlatego istotne jest ich zachowanie ze względu na zapewnienie poprawnej wentylacji terenu gminy i regionu;
- bezpośredniego sąsiedztwa ze szlakami komunikacyjnymi o dużym natężeniu ruchu, które cechują się znacznie gorszymi warunkami aerosanitarnymi i akustycznymi.

W ujęciu ogólnym cały obszar opracowania, poza dolinami rzek Liwiec, Muchawka i Helenka oraz terenami stawów w Topórku oraz Golicach-Kolonii posiada korzystny układ termiczno – wilgotnościowy i dobre warunki nasłonecznienia. Na obszarach o podwyższonym poziomie zalegania wody gruntowej, głównie w obszarze taras zalewowych oraz przy zbiornikach wodnych, wskutek większego uwilgocenia, występują warunki dla wydłużenia czasu stagnacji chłodnego powietrza oraz zwiększonej częstotliwości zamgleń i wychłodzeń.

Użytkowanie terenu odgrywa mniejszą rolę w kształtowaniu klimatu lokalnego. Mimo to antropogeniczna działalność człowieka wpływa na modyfikację lokalnych warunków klimatycznych.

5.1.1.6. Klimat akustyczny

Na warunki akustyczne gminy Siedlce największy wpływ ma ruch kołowy. Wskazuje się, że wzrost natężenia hałasu narasta proporcjonalnie do kategorii drogi, co z kolei najczęściej wiąże się ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego czy zwiększeniem udziału transportu ciężkiego. Przez teren gminy przebiegają: autostrada A2, droga krajowa nr 2, drogi wojewódzkie nr 696, 698, 803, drogi powiatowe oraz gminne.

Innym źródłem hałasu jest komunikacja kolejowa o znaczeniu państwowym, w tym linia kolejowa nr 2 Warszawa – Siedlce – Łuków – Terespol – granica państwa oraz linia kolejowa nr 31 Siedlce – Siemianówka, linia kolejowa nr 55 relacji Sokołów Podlaski – Siedlce oraz linia kolejowa nr 520 Doły – Ujrzanów.

Poza tym uciążliwości generuje również hałas z wyładowań elektrycznych z głównego punktu zasilania (GPZ) w Ujrzanowie 400/110kV oraz z linii energetycznych wysokich napięć 110kV oraz 400kV.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na ogólny poziom klimatu akustycznego jest hałas przemysłowy. Hałas o oddziaływaniu lokalnym stwarzają zakłady przemysłowe, rzemieślnicze, wytwórcze i usługowe, których pracujące maszyny i urządzenia wentylacyjne wytwarzają dźwięki

o nadmiernym natężeniu. Badania wielkości emisji takich zakładów prowadzone są interwencyjnie bez stałego monitoringu.

Projektowane w planie ogólnym strefy funkcjonalne takie jak: SU – strefa usługowa, SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego, SP – strefa gospodarcza czy SG – strefa górnictwa również będą emitować hałas. Jego natężenie zależeć będzie od rodzaju prowadzonej działalności, jednak z uwagi na wiele różnych źródeł hałasu zlokalizowanych w obszarze analizy jaki i otoczeniu obszaru objętego planem ogólnym, projektowane przeznaczenie terenu nie przełoży się na znaczące pogorszenie klimatu akustycznego gminy Siedlce.

Na terenie gminy Siedlce nie były jak dotąd prowadzone badania natężenia hałasu.

5.1.1.7. Jakość powietrza

O jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy decydują przede wszystkim emisje zanieczyszczeń. Główne źródła powstawania zanieczyszczeń powietrza to:

- Źródła punktowe: zakłady produkcyjne (charakteryzujące się źródłami emisji na dużej wysokości – kominy kotłowni), paleniska gospodarstw domowych, kotłownie indywidualne, niewielkie przedsiębiorstwa i zakłady produkcyjno-usługowe będące źródłem tzw. niskiej emisji. Zanieczyszczenie utrzymuje się na obszarze zainwestowanym i w jego najbliższej okolicy. Emisja niska charakteryzuje się dużą uciążliwością, zwłaszcza w okresach bezwietrznych znacznie pogarsza warunki fitosanitarne. Emisja zanieczyszczeń z tych obiektów powoduje zwiększenie obecności w powietrzu SO2, NO2 i pyłu opadającego. Wzrost zanieczyszczenia notuje się w okresie grzewczym. Wysoka emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z tych źródeł jest wynikiem spalania węgli niskiej jakości, o dużej zawartości siarki i pyłów oraz niską sprawnością energetyczną palenisk. Na terenie gminy Siedlce nie występują duże lub średnie zakłady przemysłowe uciążliwe dla środowiska jako źródła zanieczyszczeń powietrza. Głównym źródłem zanieczyszczeń pozostają paleniska domowe.
- Źródła liniowe o charakterze zanieczyszczeń komunikacyjnych. Wielkość emisji związanej z transportem zależy przede wszystkim od kategorii drogi, ilości poruszających się pojazdów i ich stanu technicznego. Ruch samochodowy znacznie się zwiększa w okresie wakacyjnym. Duże natężenie ruchu może powodować wzrost emisji zanieczyszczeń obejmującą tlenki azotu, węglowodory, pyły, tlenek węgla, dwutlenek siarki, ale również benzenu, formaldehydu. Duże natężenie ruchu na terenie gminy obserwuje się na autostradzie A2 oraz drogach krajowych nr 2 i nr 63. Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) dla DK2 został zbadany w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu (GPR) realizowanego okresowo (co 5 lat) przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad. W latach 2020/21 wyniósł średnio 57 158 pojazdów/dobę, z czego 69% to samochody osobowe. Na pozostałych drogach ruch samochodowy ma znaczenie lokalne, nie generuje istotnych zanieczyszczeń powietrza.
- Źródła powierzchniowe, o charakterze zanieczyszczeń rolniczych. Wielkość emisji ta ma charakter okresowy, związany z odsłonięciem przesuszonej gleby i poddanie jej wierzchniej warstwy procesom eolicznym, główne deflacji i akumulacji. Wzrost zanieczyszczenia dotyczy głównie pyłów. Oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie mazowieckim za rok 2024 dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów[2]:
    a) ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi (uwzględnione zanieczyszczenia: dwutlenek siarki (SO2), dwutlenek azotu (NO2), tlenek węgla (CO), benzen (C6H6), ozon (O3), pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, ołów (Pb) w pyle zawieszonym PM10, arsen (As) w pyle zawieszonym PM10, kadm (Cd) w pyle zawieszonym PM10, nikiel (Ni) w pyle zawieszonym PM10, benzo(a)piren (B(a)P) w pyle zawieszonym PM10),
    b) ustanowionych ze względu na ochronę roślin (uwzględnione zanieczyszczenia: dwutlenek siarki SO2, tlenki azotu NOx i ozon O3).

Zgodnie z art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska, kryteriami oceny i klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2024 są:

[2] Roczna ocena powietrza w województwie mazowieckim, Raport za rok 2024, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, 2025.

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego, określonej dla niektórych zanieczyszczeń),
- poziom docelowy substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń, określonej w odniesieniu do ozonu),
- poziom celu długoterminowego (dla ozonu).

Według metodologii zawartej w Rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2024 obszar gminy Siedlce znajduje się w obrębie strefy mazowieckiej. Na podstawie tego dokumentu można sformułować następujące wnioski:

- przekroczony został poziom celu długoterminowego[3] dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, w wyniku czego gmina Siedlce zaliczona została do klasy D2;
- dla zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, oraz benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyle zawieszonym PM10 odpowiednio poziomy dopuszczalne[4] lub docelowe[5] na terenie gminy Siedlce zostały dotrzymane, przez co w ocenie uzyskała klasę A;
- w roku 2024 nie został dotrzymany poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10 w strefie mazowieckiej,
- poziom dopuszczalny dla dwutlenku siarki w roku 2024, podobnie jak w roku 2023, został dotrzymany.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza zwłaszcza w odniesieniu do zanieczyszczeń pyłowych. Poprawa jakości powietrza w roku 2024 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza wynikających m.in. z realizacji programu ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego i uchwały antysmogowej oraz bardzo korzystnych warunków meteorologicznych. Cieplejsze, w porównaniu do wielolecia, miesiące zimowe skutkowały mniejszymi emisjami zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza z indywidualnych źródeł grzewczych. Jednocześnie, wystąpienie w miesiącach zimowych (styczniu i lutym) opadów przewyższających normy wieloletnie oraz częstsze występowanie okresów wietrznych, skutkowało niższymi niż w latach wcześniejszych stężeniami zanieczyszczeń.

5.1.1.8. Pola elektromagnetyczne

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w granicach obszaru objętego projektem planu ogólnego są:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne najwyższych napięć i wysokiego napięcia,
- stacja elektroenergetyczna Siedlce-Ujrzanów 400/110 kV,
- stacje BTS.

Większość występujących w środowisku pól elektromagnetycznych nie przekracza dopuszczalnych norm. Do przekroczenia wartości granicznych może dojść w sąsiedztwie urządzeń o dużej mocy. Pole powstaje wokół przewodów i aparatury będącej pod napięciem. Składa się na nie pole elektryczne i pole magnetyczne. Obecność takich pól oraz konieczność wprowadzenia z tego tytułu ograniczeń w użytkowaniu stwierdza się po przeprowadzeniu odpowiednich pomiarów. W gminie Siedlce znaczące pola elektromagnetyczne mogą występować wzdłuż linii najwyższych napięć i wysokiego napięcia oraz stacji transformatorowej w Ujrzanowie.

Każda z linii elektroenergetycznych powinna mieć wyznaczony „pas technologiczny" zabezpieczający tereny sąsiadujące, zwłaszcza zamieszkane, przed ponadnormatywnym

[3]Poziom celu długoterminowego oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

[4]Poziom dopuszczalny oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

[5]Poziom docelowy oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

oddziaływaniem pola elektromagnetycznego oraz hałasu wytwarzanego przez linie. Przy planowaniu nowych inwestycji należy zachować pasy technologiczne tych linii i zakazać zabudowy w ich obrębie, zgodnie z ustaleniami zarządcy linii.

W przypadku stacji bazowych emitowane pola elektromagnetyczne znajdują się na wysokości ponad 30 m n.p.t., nie stwarzając zagrożenia dla okolicznych mieszkańców. Stacje bazowe telefonii komórkowej znajdują się we wsiach: Ujrzanów, Żelków-Kolonia (3 stacje), Stare Iganie, Nowe Iganie, Stare Opole (2 stacje) oraz Pruszyn. Dodatkowo nie bez wpływy na obszar gminy Siedlce pozostają liczne stacje BTS zlokalizowane na terenie miasta Siedlce.

Szczegółowe zapisy odnośnie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448).

5.1.2.Środowisko biotyczne

5.1.2.1. Flora

Według geobotanicznej regionalizacji Polski (J. M. Matuszkiewicz) gmina Siedlce położona jest w podokręgu siedleckim (E.3c.10.b), należącym do okręgu wysoczyzny siedleckiej, która jest częścią podkrainy południowopodlaskiej, krainy południowomazowiecko – podlaskiej, poddziału mazowieckiego, działu mazowiecko-poleskiego.

Kraina południowomazowiecko – podlaska charakteryzuje się występowaniem borów świeżych należących do zespołów Leucobryo-Pinetum. Dzieli się na trzy podkrainy: Południowomazowiecką, Radomską i Południowopodlaską. Różnią się one nieznacznie między sobą pod względem inwentarza naturalnych zbiorowisk, a mianowicie zróżnicowaniem łęgów jesionowo-olszowych na dwie odmiany: środkowopolską w podkrainie pierwszej i drugiej oraz podlasko-mazurską w trzeciej, a także pewną odrębnością grądów w podkradnie Radomskiej (wyżynna forma mazowieckiej odmiany zespołu Tilio-Caripnetim) w porównaniu z resztą Krainy Południowomazowiecko-Podlaskiej (niżowa forma mazowieckiej odmiany Tilio-Carpinetum).

Gmina Siedlce leży na obszarze poza zasięgiem buka, świerka i olszy szarej, natomiast w zasięgu dębu szypułkowego, graba, lipy, jesiona, olszy czarnej i sosny. Ogólnie traktowany zestaw roślinności strefowej dla tego działu jest następujący: lasy liściaste kl. Querco-Fagetea, głównie związku Carpinion, w mniejszym stopniu związku Quercion petraeo-pubescentis obok kontynentalnych lasów sosnowych z kl. Vacinio-Picetea związku Dikrano-Pinion.

Mapa potencjalnej roślinności naturalnej Polski (J. M. Matuszkiewicz) wyznacza na terenie gminy następujące typy potencjalnych zbiorowisk roślinnych: w przeważającej części gminy – grąd subkontynentalny odmiany środkowopolskiej (seria uboga), w dolinach Liwca, Helenki i Muchawki – niżowe łęgi jesionowo-olszowe, uzupełnione kontynentalnym borem mieszanym sosnowo-dębowym. Punktowo rozmieszczone są: suboceaniczny bór sosnowy (Stare Opole), dąbrowy świetliste – postać niżowa (Pustki, Grubale) oraz olsy środkowoeuropejskie (Golice-Kolonia, Wólka Leśna) (Rys. 9).

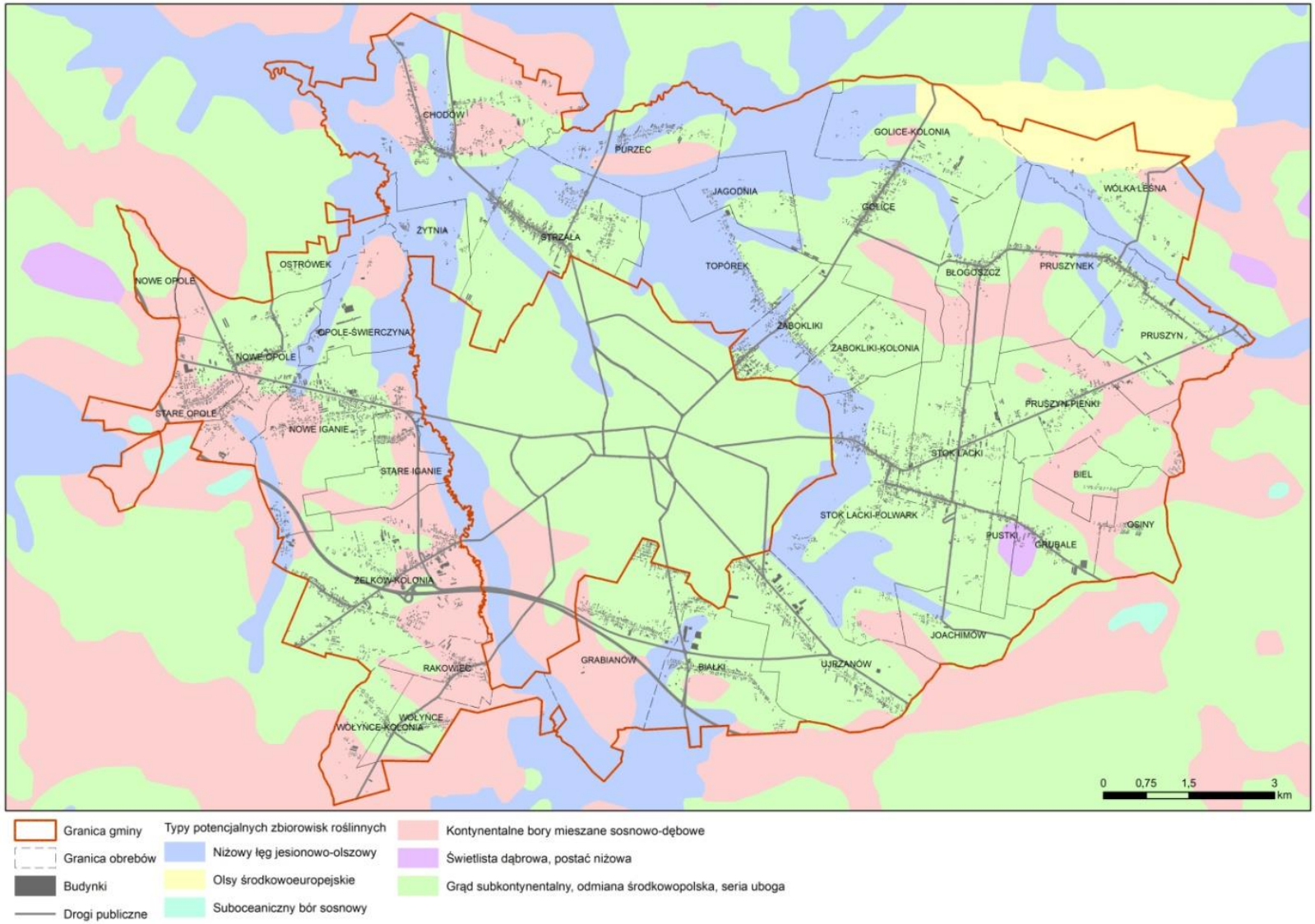

Rys. 9, Typy potencjalnych zbiorowisk roślinnych na terenie gminy Siedlce
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

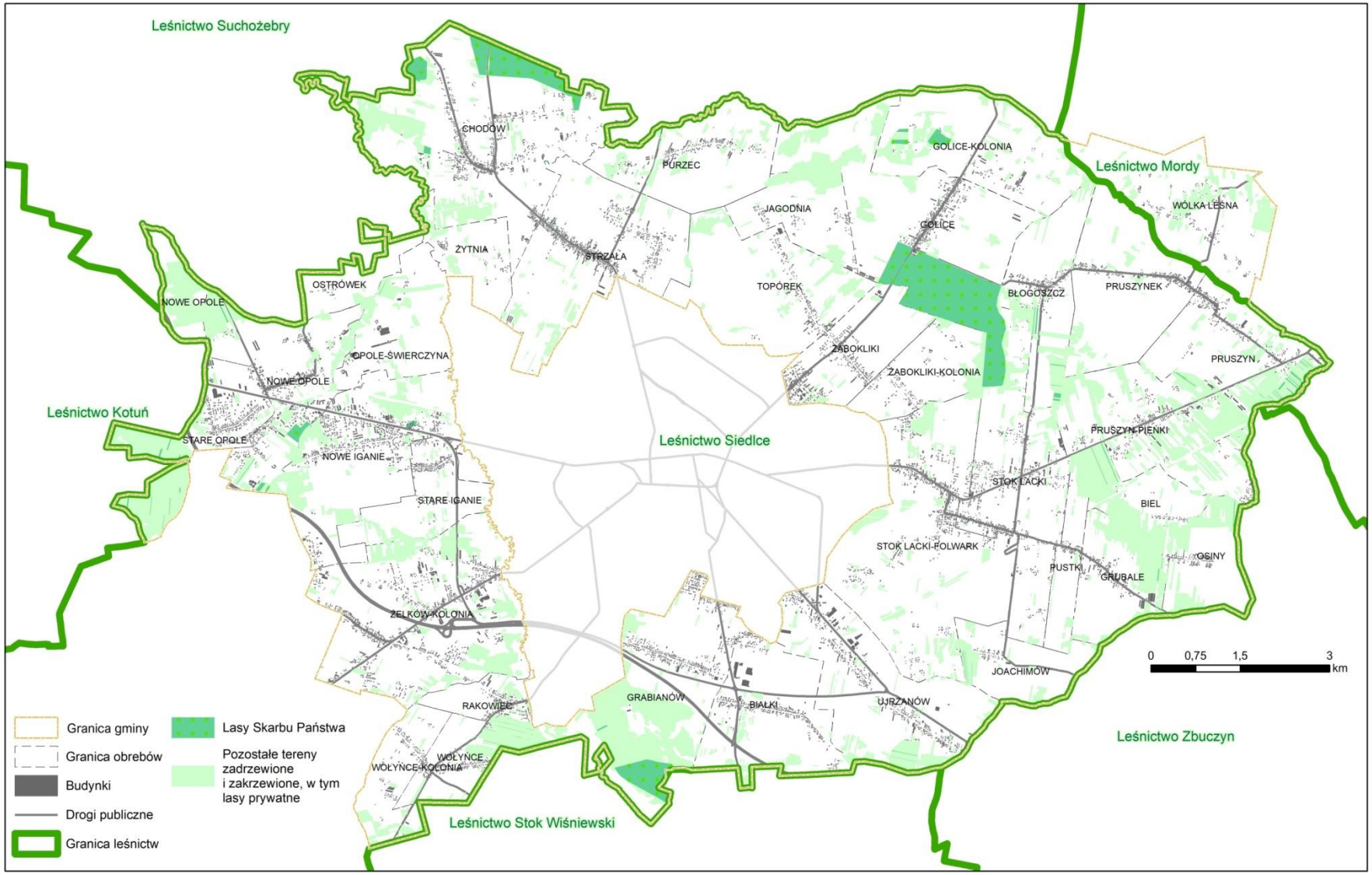

Rys. 10. Rozmieszczenie lasów w gminie Siedlce
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

Największe bogactwo świata roślinnego na obszarze gminy występuje na terenach leśnych. Lesistość gminy Siedlce według Banku Danych Lokalnych wynosiła w 2024 r. 11,9% i jest ona znacznie niższa od średniej krajowej (29,6%).

Lasy zajmują 12% powierzchni gminy i odsetek ten sukcesywnie rośnie z powodu zaprzestania użytkowania rolniczego najsłabszych gruntów i spontanicznych zalesień. W sumie lasy w gminie Siedlce zajmują 1 675,26 ha[6] ha powierzchni.

Struktura własności lasów w gminie jest następująca:

- 20,5% stanowi własność Lasów Państwowych (346,26 ha);
- 0,5% stanowi własność gminną (9 ha);
- 79% stanowią lasy prywatne (1 320,00 ha).

Gmina Siedlce leży na terenie Nadleśnictwa Płońsk i jest podzielona przez dwa leśnictwa: Siedlce (zajmuje 97% powierzchni gminy) i Mordy (zajmuje 3% powierzchni w północno-wschodniej części gminy). Największe kompleksy leśne Lasów Państwowych znajdują się w Golicach, Chodowie oraz Grabianowie – Rys. 10. Natomiast największe kompleksy lasów prywatnych znajdują się w Starym Opolu, Nowym Opolu oraz Grubalach.

Lasy, ze względu na sąsiedztwo miasta Siedlce, mają status lasów ochronnych. Stan zdrowotny i sanitarny lasów państwowych jest dobry. Jest to wynik prowadzonych prac pielęgnacyjnych oraz ciągłego monitoringu stanu drzewostanów. Nieco gorsza sytuacja występuje w przypadku lasów prywatnych, gdzie kształtowanie właściwej struktury pionowej lasów oraz ich pielęgnacja często ograniczane są do niezbędnego minimum.

Według klasyfikacji typu siedliskowego lasu – stosowanej w gospodarce leśnej, na terenie gminy występuje:

- bór mieszany świeży (BMśw) – z. Quercoro Boris-Pinetum,
- bór świeży (Bśw) – z. Peucedano-Pinetum,
- bór suchy (Bs) – z. Cladonio-Pinetum,
- bór wilgotny (Bw) – z. Molinio-Pinetum oraz z. Vaccinio Uliginosi-Pinetum,
- las mieszany świeży (LMśw) – z. Potentillo albae-Quercetum,
- las świeży (Lśw) – z. Tilio-Carpinetum,
- ols typowy (Ol) – z. Ribonigri-Alnetum oraz z. Salicetum pentandro-cinereae,
- ols jesionowy (Olj) – z. Circaeo-Alnetum.

W lasach dominują siedliska borowe (boru świeżego Bśw i boru mieszanego świeżego BMśw), przy mniejszym udziale siedlisk lasu mieszanego świeżego (LMśw) i lasu świeżego (Lśw). Sporadycznie spotyka się siedliska boru wilgotnego (Bw) i boru suchego (Bs). Jak wykazała inwentaryzacja przyrodnicza w 1992 r., na terenie opracowania nie występują naturalne zbiorowiska z typów siedliskowych boru suchego (Bs), boru mieszanego wilgotnego (BMw), boru bagiennego (Bb), boru świeżego (Bś), boru bagiennego (Bb), lasu wilgotnego (Lw), lasu mieszanego świeżego (LMśw), oraz lasu mieszanego wilgotnego (Lw) i lasu łęgowego (Ł). Niestety stosunkowo duże powierzchnie zajmują ubogie fitocenozy monokultur sosnowych. Dominują drzewostany w średniej – III klasie wieku (41–60 lat) (w drzewostanach prywatnych w II klasie wieku (21-40 lat)). Starodrzewów jest bardzo mało.

Wykorzystanie turystyczne lasów ogranicza ich znaczne rozdrobnienie, przydatne głównie dla swobodnej penetracji połączonej ze zbieractwem. Największy kompleks leśny znajduje się pomiędzy wsiami Golice – Żabokliki – Błogoszcz. Najmniej przydatne do tego celu są lasy na siedliskach podmokłych (niekorzystny mikroklimat wnętrza lasu, obecność wody w podłożu, obfite runo i warstwa krzewów, uciążliwe owady) i suchych (mała odporność runa). Atrakcyjne do celów rekreacyjnych są natomiast bory świeże i mieszane świeże w wieku 40-60 lat (korzystny mikroklimat, lasy odporne na antropopresję).

[6] Według danych z BDL GUS stan na 2024 r..

W wyniku ingerencji człowieka poprzez karczowania lasów, postępującej urbanizacji, prac melioracyjnych lub zwykłej penetracji (w celach rekreacyjnych i turystycznych) zmianie ulega struktura oraz skład gatunkowy zbiorowisk.

Na terenie gminy większość zbiorowisk jest przekształcona, tworząc zbiorowiska półnaturalne lub synantropijne, utrzymujące się jedynie w wyniku działalności człowieka. Terenom upraw polowych, stanowiących przeważającą część gminy, towarzyszą zbiorowiska roślinności segetalnej rzędu Aperetalia oraz użytki zielone tworzone głównie przez półnaturalne zespoły łąk i pastwisk – Cirsietum rivularis, Filipendulo-Geranietum, Lolio-Cynosuretum. Na terenach zurbanizowanych oraz w ich sąsiedztwie występują zbiorowiska roślinności ruderalnej z klasy Artemisietea, rzędu Onopordetalia acanthii, rozwijające się w sąsiedztwie zabudowy, często na terenach zdegradowanych, śmietniskach, wzdłuż dróg. Na terenie gminy można spotkać m.in. zespół serdecznika pospolitego i łopianu pajęczynowatego (Leonuro-Arctietum tomentosi), zespół mierznicy czarnej i komosy strzałkowej (Balloto-Chenopodietum) oraz zespół wrotycza pospolitego i bylicy pospolitej (Tanaceto-Artemisietum).

Wśród zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych występują zespoły leśne, wodno – szuwarowe, murawowe (murawy piaskowe na niewielkich powierzchniach piaszczystych, w tym wydmach śródlądowych), torfowiskowe oraz wspomniane wyżej zbiorowiska łąk i pastwisk. Ich ogólna powierzchnia jest jednak nieporównywalnie mniejsza od terenów upraw rolnych i towarzyszących im zbiorowisk oraz zbiorowisk ruderalnych, występujących na terenach o utrzymującej się antropopresji.

Zbiorowiska roślinne narażone są na:

- wypieranie zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych przez zbiorowiska synantropijne;
- zanik gatunków rzadkich i chronionych;
- introdukcję – wprowadzanie nowych, obcych, konkurencyjnych gatunków.

Szczegółowy opis zbiorowisk roślinnych oraz występowania poszczególnych gatunków zawarty jest w Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce (2025).

5.1.2.2. Fauna

Gmina Siedlce dzięki licznym terenom wilgotnym i bagiennym oraz swojej sieci hydrologicznej charakteryzuje się dużą różnorodnością gatunkową głównie fauny ptaków wodnych i błotnych. Wg „Powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej gminy Siedlce” na terenie gminy występuje łącznie 189 gatunków kręgowców (250 przy uwzględnieniu ptaków przelotnych i zalatujących), w tym 32 gatunki ssaków, 126 gatunków ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych, 5 gatunków gadów, 9 gatunków płazów oraz 17 gatunków ryb. Występują tu gatunki rzadkie w skali kraju (perkoz rogaty, rybitwa białowąsa, gęś śnieżna, bernikla białolica, brodziec pławny, terekia). Skład gatunkowy obszarów wodnych jest zmienny, zależny także od działalności człowieka (prowadzone prace melioracyjne, głównie odwadniające) – niektóre gatunki przestały występować (kraska, kulik wielki), a w ich miejsce pojawiły się nowe (jak brzęczyk czy remiz), zmniejszyła się liczebność populacji (szczególnie gatunków związanych z terenami wilgotnymi).

W związku z niską lesistością gminy wśród ssaków dominują zwierzęta drobne obejmujące przedstawicieli rzędów: owadożerne (Insectivora) i gryzonie (Rodentia) oraz gatunki spotykane w sąsiedztwie siedzib ludzkich: z drapieżnych (Carnivora): lis, kuna leśna, kuna, jenot, gronostaj, łasica łaska i tchórz oraz nietoperze (Chiroptera): karlik malutki, mroczek późny, borowiec wielki, gacek wielkouch. Najmniej liczne są gatunki dużych zwierząt takich, jak dzik, łoszczy sarna.

Ogólny stan fauny jest dobry. Największe zmiany gatunkowe występujących tu zwierząt zachodzą w środowiskach najbardziej wrażliwych (wodno – błotnych), które są miejscem życia i rozwoju ptaków oraz ryb.

Szczegółowy opis występowania poszczególnych gatunków zawarty jest w Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce (2025).

5.1.2.3. System przyrodniczy gminy

System przyrodniczy gminy Siedlce został wyodrębniony poprzez celowe wskazanie tych fragmentów gminy, które pełnią nadrzędne funkcje przyrodnicze (głównie hydrologiczną, biologiczną, krajobrazową, klimatyczną) oraz współistniejące z nimi funkcje pozaprzyrodnicze (na przykład mieszkaniową, wypoczynkową czy estetyczną). Założenia metodyczne wyznaczenia systemu przyrodniczego gminy opierają się na uproszczonych założeniach koncepcji dla sieci ECONET. Głównymi elementami systemu są:

- obszary węzłowe – strefy występowania unikalnych, charakterystycznych lub w inny sposób najbardziej wartościowych form krajobrazu i siedlisk, których zachowanie przyczynia się w istotny sposób do zachowania różnorodności biologicznej i walorów estetycznych przyrody i krajobrazu.
- korytarze ekologiczne – elementy krajobrazu, które ze względu na usytuowanie są ważne dla utrzymania łączności między poszczególnymi obszarami węzłowymi sieci, a przede wszystkim dla utrzymania migracji gatunków i wymiany materiału genetycznego.

Zgodnie z przyjętymi założeniami system przyrodniczy gminy jest swoistą kombinacją obszarów węzłowych oraz korytarzy, które zapewniają też zewnętrzne powiązania przyrodnicze.

Analiza struktury ekologicznej gminy wskazuje, że system przyrodniczy gminy oparty jest przede wszystkim na wielkoobszarowych formach ochrony przyrody:

- Obszarach Natura 2000,
- Siedlecko–Węgrowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu,
- rezerwatach przyrody.

System przyrodniczy gminy Siedlce tworzą:

- ciąg ekologiczny rangi krajowej o przebiegu równoleżnikowym, ukształtowany w oparciu o dolinę rzeki Liwiec, tj. rozległe obniżenie powytopiskowe ze zlokalizowanymi w ich obrębie stawami hodowlanymi oraz w mniejszym stopniu – o zwarte kompleksy leśne;
- ciąg ekologiczny o przebiegu południkowym, który ukształtowany jest w oparciu o dolinę Muchawki (wraz z niektórymi dopływami stanowiącymi ciągi ekologiczne lokalne) oraz kompleksy leśne (zwarte np. rezerwat Gołobórz oraz mniejsze i rozdrobnione, wpływające na mozaikowość krajobrazu i dobre funkcjonowanie środowiska);
- dwa ważne ciągi lokalne mają również przebieg południkowy i posiadają połączenia z ciągiem krajowym, co przyczynia się do dobrego funkcjonowania terenów znajdujących się w ich obrębie; pierwszym z nich jest ciąg ekologiczny, którego osią jest rzeka Helenka (wraz z niektórymi dopływami stanowiącymi ciągi ekologiczne lokalne), zasilająca stawy w Topórku; drugim zaś ciąg kształtowany w oparciu o duże kompleksy leśne (w Grubalach, Bieli, Stoku Lackim i w Golicach) a także mniejsze lasy, tereny rolne z dużą ilością zadrzewień śródpolnych oraz w północnej części – w oparciu o obniżenie powytopiskowe;
- dobrze ukształtowana ponadlokalna struktura obszarów leśnych występująca w Chodowie i Grabianowie, która posiadaja spójne powiązania przyrodnicze z ciągami ekologicznymi; ważną rolę odgrywają również kompleksy leśne w Golicach, Bieli oraz w Rakowcu (ze względu na brak zwartości kompleksów mają jednak nieco mniejsze znaczenie);
- korytarze rzeczne, które zapewniają ciągłość systemu przyrodniczego w kierunkach: zachodnio – północnym – rzeka Liwiec (dopływ Bugu), północnym – rzeka Muchawka (dopływy Liwca), pełniące najważniejszą rolę w łączeniu terenu gminy z terenami sąsiadującymi.

Bariery ekologiczne występują dość równomiernie na terenie gminy i dzielą się na: powierzchniowe bariery ekologiczne – obszary wsi (zwłaszcza dużych: Chodów, Strzała, Golice, Żelków Kolonia, Stok Lacki, Grabianów, Ujrzanów, Białki) oraz liniowe bariery ekologiczne–linia kolejowe, drogi o znacznej szerokości przekroju poprzecznego i równocześnie dużym natężeniu ruchu (autostrada A2, krajowe i wojewódzkie). Należy pamiętać także o najważniejszej powierzchniowej barierze ekologicznej, którą stanowi miasto Siedlce.

Ponadto na obszarze gminy do lokalnych elementów osnowy ekologicznej należy zaliczyć:

- mniejsze płaty zbiorowisk leśnych, w tym porastające tereny hydrogeniczne, nadwodne oraz w lokalnych zagłębieniach terenu;
- śródpolne zadrzewienia i zakrzewienia;
- ciągi zadrzewień i zakrzewień przydrożnych oraz wzdłuż cieków i rowów melioracyjnych (aleje i szpalery);
- siedliska łąkowe na terenach podmokłych;
- cieki i zbiorniki wodne (w tym „oczka wodne" śródpolne i śródleśne).

Doliny małych bezimiennych cieków, mające jednostronne połączenie z korytarzami i płatami ekologicznymi w rejonie obszaru opracowania pełnią istotne funkcje przyrodnicze umożliwiające migrację zwierząt na tereny okolicznych pól – żerowisk. Ponadto osnowa ekologiczna obszaru opracowania ma charakter mozaiki niewielkich płatów ekologicznych w postaci mniejszych kompleksów leśnych i hydrogenicznych zagłębień terenu. Powiązaniom ekologicznym między lokalnymi płatami ekologicznymi na wysoczyźnie sprzyja rolnicze użytkowanie ziemi.

Tak wykształcony układ przyrodniczy umożliwia podłączenie ciągów ekologicznych o znaczeniu lokalnym (doliny rzeki Helenki) i regionalnym (doliny rzeki Muchawki) do ciągów krajowych (doliny Liwca). Wykorzystuje on niepodważalne atuty istniejących obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody oraz podłącza do nich tereny najkorzystniejsze pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych o charakterze ciągów lokalnych. Zbudowany w ten sposób system zapewnia nie tylko dobre funkcjonowanie obszarów podłączonych do głównych ciągów ekologicznych, ale przyczynia się do polepszenia prosperowania ekologicznych jednostek strukturalnych, mających łączność tylko z ciągami o randze lokalnej.

5.1.2.4. Stan środowiska ludzi

Na obszarze objętym projektem planu ogólnego występują tereny zabudowy mieszkaniowej, zarówno w istniejącym stanie zagospodarowania jak i w planowanym przeznaczeniu w formie ustalenia następujących stref planistycznych: SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową.

Oddziaływanie konkretnych inwestycji z zakresu produkcji, w tym rolniczej, usług, handlu wielkopowierzchniowego, komunikacji oraz infrastruktury, które istnieją i potencjalnie mogą powstać w obszarze opracowania regulowane jest przepisami odrębnymi, normami i standardami zapewniając bezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzi.

5.1.2.5. Odporność zbiorowisk roślinnych na degradację i zdolność do regeneracji

Degradacja środowiska to proces prowadzący do pogarszania się stanu poszczególnych jego elementów, szczególnie gleb, wód, rzeźby terenu oraz szaty roślinnej. Prowadzi on do przekształcenia środowiska w stopniu przekraczającym jego zdolność kompensacji. Degradacja środowiska następuje głownie na skutek jego zanieczyszczenia. Tereny o wysokim stopniu degradacji (o zmienionym chemizmie lub właściwościach fizycznych), nawet przy strukturze środowiska bardzo zbliżonej do występującej na terenach nieprzeobrażonych (posiadających podobną rzeźbę terenu, warunki wodne, glebowe i geologiczne) mogą cechować się znacznymi różnicami w odporności na antropopresję. Z reguły tereny zdegradowane są na nią bardziej wrażliwe.

Z problemem odporności środowiska wiążą się jego zdolności do regeneracji. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne. Zdolność do regeneracji wyrażona jest długością czasu, jaki musi upłynąć między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który wystąpił przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie początkowym (przed oddziaływaniem) i końcowym (po regeneracji), gdyż środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego z wyjściowym. Należy przy tym przyjąć założenie, że regeneracja następuje wyłącznie pod wpływem procesów naturalnych,

gdyż celowe działania człowieka mogą znacznie przyspieszyć regenerację, zaburzając jednak naturalny cykl odnawiania przyrody[7].

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze gminy należy stwierdzić, że najbardziej wrażliwymi terenami na degradację są tereny torfowisk, bagien, lasów i trwałych użytków zielonych znajdujących się w obrębie dolin rzecznych. Są to podstawowe tereny do utrzymania funkcji przyrodniczych, gdzie niezbędne jest minimalizowanie zakresu podejmowanych przedsięwzięć.

Dużą rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej i właściwego funkcjonowania środowiska odgrywająmałe zbiorniki wodne. Stanowią one cenne ekologicznie biocenozy usprawniające funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Niewłaściwe gospodarowanie (głównie zmiany w poziomie i trofizmie wód) może przyczyniać się do osuszania zbiorników wód powierzchniowych stojących (w tym oczek wodnych śródpolnych), a co za tym idzie zespołów i zbiorowisk roślinności wodnej oraz roślinności szuwarowej. W ostatnich latach obserwujeme się drastyczny spadek poziomu wód powierzchniowych, czyli suszę hydrologiczną. Powodem tego zjawiska są nie tylko zmiany klimatu (wzrost średnich temperatur, spadek ilości lub długotrwały brak regularnych opadów śniegu i deszczu), ale także postępujące przekształcenia krajobrazu dokonywane przez człowieka, które w efekcie prowadzą do zmian w składzie gatunkowym i degradacji wrażliwych ekosystemów wodnych. Gospodarka wodna w Polsce przez wiele lat była nastawiona na intensywne odwadnianie terenów, w celu zwiększenia areału upraw. Prowadzone były działania wpływające w sposób pośredni na szybką degradację, np. poprzez prowadzenie prac melioracyjnych na terenach przyległych do zbiorników wodnych, co powodowało ich wysychanie lub poprzez intensywne nawożenie pól uprawnych, co prowadziło do przeżyźnienia wody w tych akwenach a w konsekwencji do ich zarastania i zaniku.

Kolejną grupę terenów o dużej wrażliwości na degradację stanowią obszary rolnicze – pola, łąki i pastwiska. Zagrożenie dla tych terenów wynika z prowadzonej gospodarki rolnej poprzez niewłaściwe stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów, uchybienia w projektowaniu i użytkowaniu melioracji (zbyt szybkie odprowadzenie wody z pól uprawnych), nieracjonalna gospodarka rolna, wzrost zagęszczenia (ugniecenia) wierzchnich warstw gleby i podglebia na skutek przejazdu ciężkiego sprzętu uprawowego, trakcyjnego i kombajnów. Ponadto degradacja obszarów rolniczych następuje w wyniku procesów naturalnych takich jak nadmierne wysychanie pokrywy glebowej, erozja wodna czy wywiewanie warstwy próchniczej. Regeneracja tych terenów z uwagi na różnorodność biologiczną oraz warunki gruntowo-wodne jest ograniczona. Bardzo ważne dla funkcjonowania powiązań przyrodniczych i ochrony gruntów jest pozostawienie tych terenów bez ingerencji w przeznaczenie terenu.

Tereny upraw rolnych cechują się małym stopniem naturalności, mimo to również narażone są na degradację, przy czym ich zdolności regeneracji są niewielkie. Gleby poddawane są wielu zabiegom agrotechnicznym oraz czasowo całkowicie odsłaniane na dużych powierzchniach, przez co mogą w przyśpieszonym stopniu ulegać erozji. Ponadto na obszarze opracowania znajdują się tereny z glebami I-III klas bonitacyjnych, dla których niezbędna jest ochrona poprzez zachowanie jako rolnicze w maksymalnie możliwym stopniu.

Na analizowanym terenie dominuje zabudowa zagrodowa, której towarzyszą ogrody i sady. Tu regeneracja naturalnych ekosystemów jest właściwie niemożliwa.

Przy gospodarowaniu zasobami przyrodniczymi należy pamiętać, iż proces degradacji może następować szybko, natomiast proces regeneracji może być długotrwały. Największą zdolność do regeneracji posiada powietrze atmosferyczne oraz wody, a w przypadku powierzchni ziemi, gleb proces regeneracji będzie przebiegał znacznie wolniej.

Dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie obszaru gminy jest generalnie zgodne z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi, a charakter i intensywność zmian zachodzących w środowisku nie oddziaływały destrukcyjnie na jego stan. Należy jednak pamiętać, że rozwój infrastruktury oraz ekspansja przestrzenna miasta Siedlce, pociągnęły za sobą rozwój przestrzenny zabudowy, w tym usługowej i wytwórczej.

[7] Procedura sporządzania opracowań ekofizjograficznych w świetle najnowszych uregulowań prawnych, Mariusz Kistowski

W ujęciu szczegółowym najmniej odporne na degradację na terenie gminy są następujące typy środowiska przyrodniczego:

- obszary występowania cennych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt – obszary te są szczególnie narażone i podatne na: antropopresję, zanieczyszczenie wód (ścieki, pestycydy, nawozy sztuczne, dzikie wysypiska śmieci, wylewiska nieczystości), zachwianie stosunków wodnych (melioracje, pozyskiwanie kopalin), ruch samochodowy (kolizje dróg ze szlakami migracyjnymi zwierząt), przekroczenie dopuszczalnych norm hałasu na istniejących drogach i liniach kolejowych. Są to głównie obszary objęte prawną ochroną w postaci rezerwatu przyrody oraz obszarów Natura 2000, Obszar Chronionego Krajobrazu, ale również korytarze ekologiczne.
- kompleksy leśne – przewiduje się możliwość intensyfikacji ruchu turystycznego na tych obszarach a co za tym idzie możliwość bezpośredniej ingerencji w ekosystem. Wśród zbiorowisk leśnych najmniej odporne są:
    - zbiorowiska z wysokim poziomem wody gruntowej lub okresowo zalewane (olsy, łęgi, zarośla łozowe, bory wilgotne i bagienne);
    - zbiorowiska na ubogich glebach z bardzo niskim poziomem wody gruntowej (bór chrobotkowy – suchy).
    - monokultury sosnowe (małe zróżnicowanie gatunkowe i wiekowe drzewostanu).

  Stopień odporności zbiorowisk leśnych wzrasta wraz z: polepszeniem warunków troficznych (żyznośći dobre uwilgocenie siedliska), wzrostem różnorodności gatunkowej zbiorowisk roślinnych, odpowiednio wykształconą strukturą pionową, wiekiem drzewostanów, wielkością i zwartością poziomą drzewostanów. Należy też zauważyć, że siedliska o charakterze bardziej naturalnym, cechuje znacznie większa spontaniczna odporność na gradacje szkodników, pożary i presję turystyczną. Ponadto, zwarte drzewostany liściaste są znacznie odporniejsze na pożary niż iglaste. Powyższe wskazuje wagę prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej, która powinna być oparta o plany urządzeniowe lasów oraz programy ochrony środowiska.
- łąki, pastwiska, torfowiska, murawy, tereny wzdłuż cieków. Zdolność do regeneracji (chłonność naturalna terenu) jest wskaźnikiem pozwalającym określić przydatność danego zbiorowiska na potrzeby rekreacyjno –wypoczynkowe. Tereny upraw polowych są wyłączone z tego typu użytkowania. Zbiorowiska segetalne łąk oraz pastwisk świeżych charakteryzują się dużą chłonnością naturalną (do 100 osób/ha/dzień). Znacznie mniejszą odpornością charakteryzują się zbiorowiska suche i wilgotne.

  Wzdłuż cieków występują zbiorowiska:
    - zbiorowisko szuwaru trzcinowego (Phragmitetum communis) – ekspansywne zbiorowisko o dużej amplitudzie ekologicznej, przyczyniającej się do zarastania zbiorników wodnych;
    - zbiorowisko pałki szerokolistnej (Typhaetum latifoliae) – występuje na płytkich (do 1 m) i żyznych wodach stojących lub wolnopłynących;
    - zbiorowisko szuwarów wielkoturzycowych (zbiorowiska wysokich turzyc i bylin bagiennych), tworzące się na stanowiskach z wodą leniwie płynącą lub stojącą;
    - zbiorowisko turzycy błotnej (Caricetum acutiformis) – występuje na eutroficznych, podtapianych turzycowiskach w sąsiedztwie cieków wodnych. Dominującym gatunkiem jest turzyca błotna (Carex acutiformis).
    - zbiorowisko mozgi trzcinowatej (Phalaridetum arundinaceae) – występuje w obrębie cieków wodnych i graniczy bezpośrednio ze zbiorowiskami wodnymi, występują zawsze za pasem szuwaru trzcinowego (z. Phragmitetum communis), a przed turzycowiskami (np. Caricetum gracilis).

Na obszarach tych należy ograniczyć wykorzystanie rekreacyjne, ze względu na ich małą odporność na użytkowanie oraz powolną regenerację.

5.2. Walory krajobrazowe

Gmina Siedlce, szczególnie północno-zachodnia jej część, posiada duże walory krajobrazowe, co podkreśla powołanie na tych terenach obszaru chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000 oraz rezerwatu przyrody. Ww. formy ochrony przyrody łącznie zajmują ponad 40% powierzchni gminy. Na powyższone walory krajobrazowe tej części gminy wpływają głównie elementy środowiska przyrodniczego. Zaliczyć do nich należy rzekę Liwiec wraz z rozległymi obniżeniami powytopiskowymi ze zlokalizowanymi w ich obrębie stawami hodowlanymi oraz rzekę Muchawkę. Ponadto ważne

struktury przyrodnicze wykształciły się również na rzece Helence, która swoimi wodami zasila stawy w Topórku. Dużą rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej i właściwego funkcjonowania środowiska odgrywają małe zbiorniki wodne (oczka śródpolne i śródleśne), stanowią one cenne ekologicznie biocenozy usprawniające funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Dobrze ukształtowana jest również ponadlokalna struktura obszarów leśnych występująca w Chodowie i Grabianowie, która posiadają spójne powiązania przyrodnicze z ciągami ekologicznymi. Ważną rolę odgrywają również kompleksy leśne w Grubalach, Bieli, Stoku Lackim i w Golicach. Na walory krajobrazowe wpływają także elementy środowiska kulturowego. Najcenniejszymi obiektami są zespoły dworskie Nowych Iganiach, zespół pałacowy w Stoku Lackim i Ostrówku oraz kościół w Pruszynie (obiekty wpisane do rejestru zabytków).

Krajobraz gminy Siedlce można podzielić ze względu na zasięg oddziaływania ośrodka miejskiego. Daje się zaobserwować szereg podobieństw w miejscowościach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta i tych znajdujących się dalej od Siedlec. Do suburbii Siedlec można zaliczyć: Nowe Iganie, Stare Iganie, Żelków-Kolonie, Rakowiec, Grabianów, Białki, Ujrzanów, Stok Lacki-Folwark, Żabokliki Kolonia, Żabokliki, Topórek, Strzała, Żytnia. W tych obrębach ewidencyjnych w ostatnich latach obserwowany jest dynamiczny rozwój zarówno pod względem wzrostu liczby mieszkańców i podmiotów gospodarczych, jak również rozbudowy infrastruktury technicznej i społecznej. Tutaj mamy do czynienia z krajobrazem urbanizującym się, gdzie zabudowa przybiera formę osiedli, rolnicze przeznaczenie terenów wypierane jest przez zabudowę mieszkaniową, produkcyjną, usługową, magazynową i składową, a podmiejskie tereny upraw pełnią funkcję strefy pośredniej między miastem a „dziką" przyrodą – pola zostały wchłonięte pomiędzy pasma rozwoju, tworząc mniej lub bardziej czytelny układ klinowy.

Mimo zachodzących procesów urbanizacji warto podkreślić, że struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Siedlce charakteryzuje się dużym udziałem terenów otwartych tj. użytków rolnych – nieco ponad 80% oraz gruntów leśnych – ok. 12%. Im dalej na wchód tym krajobraz gminy Siedlce wpisuje się w obraz typowego krajobrazu rolniczego tj. występują tu duże, otwarte przestrzenie, rozproszona zabudowa wsi, zarysowane łany pól oraz sezonowa zmienność pokrycia terenu. Ponadto obszar ten porozcinany jest licznymi ciekami i kanałami.

Do elementów negatywnie wpływających na krajobraz zaliczyć należy elementy infrastruktury tj. ciągi komunikacyjne drogowe i kolejowe, obszary wielkotowarowego rolnictwa obszary wydobycia surowców mineralnych, itp.

Audyt krajobrazowy

Audyt krajobrazowy to opracowanie identyfikujące, charakteryzujące, waloryzujące oraz wskazujące sposoby kształtowania i ochrony krajobrazu (w tym kulturowego). Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r.

W audycie krajobrazowym wskazuje się krajobrazy występujące na obszarze województwa i lokalizację krajobrazów priorytetowych oraz granice:

- parków kulturowych,
- parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu,
- obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach.

Na terenie gminy Siedlce zidentyfikowano następujące typy krajobrazów (krajobrazy pagórkowate – C):

- 2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne – podtyp 2a z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (14-318.94-012);
- 3. Leśne – podtyp 3a z przewagą siedlisk borowych (14-318.94-187, 14-318.94-182, 14-318.94-185; 14-318.94-191; 14-318.94-195; 14-318.94-200);

- 3. Leśne – podtyp 3b z przewagą siedlisk lasowych (14-318.94-117, 14-318.94-121, 14-318.94-126, 14-318.94-128, 14-318.94-133, 14-318.94-135);
- 3. Leśne – podtyp 3c z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych (14-318.94-265);
- 6. Wiejskie – podtyp 6a sztuczne zbiorniki wodne (14-318.94-024);
- 6. Wiejskie – podtyp 6b z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (14-318.94-033, 14-318.94-036, 14-318.94-032);
- 6. Wiejskie – podtyp 6c z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola (14-318.94-010, 14-318.94-052);
- 6. Wiejskie – podtyp 6d z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (14-318.94-066, 14-318.94-069, 14-318.94-070, 14-318.94-071, 14-318.94-072, 14-318.94-073, 14-318.94-075);
- 6. Wiejskie – podtyp 6g z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (14-318.94-087, 14-318.94-088, 14-318.94-090, 14-318.94-091);
- 8. Podmiejskie i osadnicze – podtyp 8c miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim (14-318.94-097, 14-318.94-099);
- 9. Miejskie – podtyp 9b miejscowości o charakterze współczesnym (14-318.94-106);
- 12. Przemysłowe i energetyczne – podtyp 12a duże kompleksy przemysłowe (14-318.94-002, 14-318.94-003).

Wśród powyżej wymienionych krajobrazów wskazano jeden krajobraz priorytetowy typu wiejskiego (6) podtyp 6a (sztuczne zbiorniki wodne) - kod 14-318.94-024, który zlokalizowany jest w obrębie ewidencyjnym Topórek w zasięgu przestrzennym Rezerwatu Przyrody „Stawy Siedleckie”.

Na obszarze gminy Siedlce nie występują parki kulturowe, obiekty znajdujące się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszary Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) oraz obszary i obiekty proponowane do umieszczenia na tych listach.

Przez teren gminy przebiega Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz zlokalizowane są 2 rezerwaty przyrody tj. Stawy Siedleckie i Gołobórz.

W Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego dla terenów położonych na terenie gminy Siedlce nie wskazano rekomendacji i wniosków dotyczących form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony.

Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu dla krajobrazów występujących na terenie gminy Siedlce określone w Audycie krajobrazowym województwa

mazowieckiego prezentuje

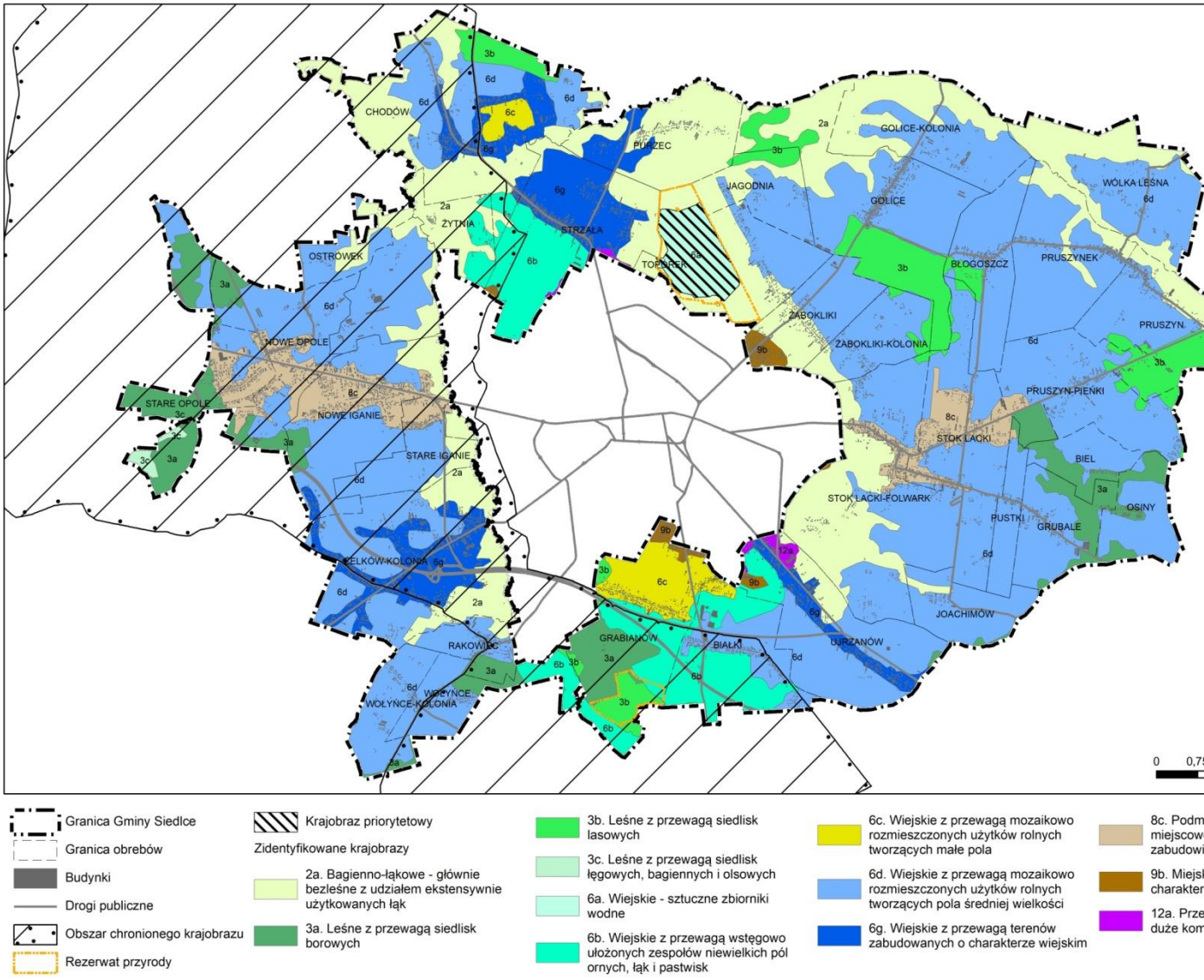

Rys. **11.** Wynik audytu krajobrazowego województwa mazowieckiego na obszarze gminy Siedlce

Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

Tabela 1.

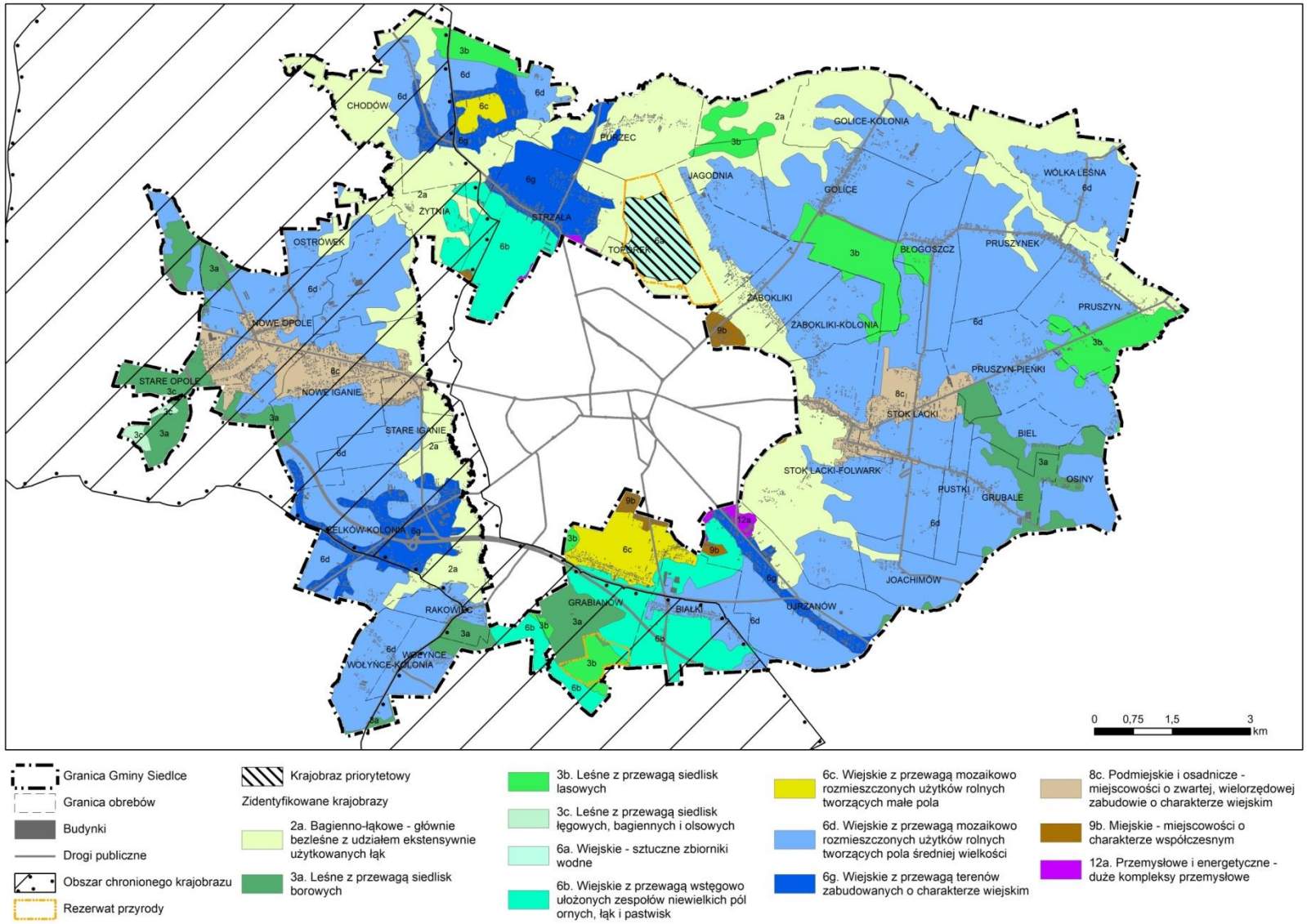

Rys. 11. Wynik audytu krajobrazowego województwa mazowieckiego na obszarze gminy Siedlce
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

Tabela 1. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu dla krajobrazów występujących na terenie gminy Siedlce

Kod krajobrazu	Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:			
		1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania trenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, oraz form ochrony zabytków	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
14-318.94-012 Krajobraz bagienno-łąkowy - głównie bezleśny z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (2a)	•Zachowanie istniejących lądowych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania • Kształtowanie systemu przyrodniczego, zachowanie jego spójności przestrzennej oraz ochrona walorów krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dia rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych” • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Utrzymanie hydrogenicznych siedlisk nieleśnych • Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne • Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	• Częściowa renaturyzacja zmienionych antropogenicznie odcinków cieków wodnych, dolin zalewowych oraz zanikających siedlisk bagienno-łąkowych	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe • Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności

					korytarzy ekologicznych
14-318.94-024 – krajobraz priorytetowy Krajobraz wiejski – podtyp 6a sztuczne zbiorniki wodne	• Użytkowanie terenu w sposób zapewniający zrównoważony rozwój, z zachowaniem wysokich walorów środowiska • Racjonalne zarządzanie wodą oraz ochrona jej zasobów • Poprawa warunków glebowo-wodnych • Ochrona i kształtowanie krajobrazu, m.in. poprzez wprowadzanie nowej zabudowy w sposób nawiązujący do istniejących obiektów i obszarów zabytkowych, w tym ich stylistyki, zastosowanych materiałów i kolorystyki • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównowa2onego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach leśnych i rolnych	• Prowadzenie gospodarki rybackiej z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska • Utrzymanie seminaturalnego charakteru krajobrazu oraz siedlisk • Kontynuacja dotychczasowego sposobu użytkowania		• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów wodnych, mogących stanowić element lokalnych korytarzy ekologicznych • Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Zapobieganie nadmiernej eutrofizacji zbiorników wodnych poprzez ograniczanie dopływu substancji biogennych, niezwiązanych z gospodarką rybacką
14-318.94-032 Krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (6b)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Prowadzenie działań

	• Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz		odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	na rzecz zachowania enklaw cennych przyrodniczo siedlisk hydrogenicznych
14-318.94-033 Krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (6b)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Prowadzenie działań na rzecz zachowania enklaw cennych przyrodniczo siedlisk hydrogenicznych • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy

					ekologicznych
14-318.94-036 Krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (6b)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz
14-318.94-070 Krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez

	• Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych		obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-071 Krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo

	podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje			planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	
14-318.94-072 Krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz
14-318.94-075 Krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań

rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d)	przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych	agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu • Po zakończeniu eksploatacji przeprowadzenie rekultywacji składowiska	oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego zrekultywowanych składowisk odpadów • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-088 Krajobraz wiejski z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (6g)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie dotychczasowego charakteru krajobrazu z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej	• Utrzymanie zadrzewień, enklaw leśnych i łąkowych, cieków i zbiorników wodnych • Zachowanie zwartego charakteru zabudowy w jednostkach osadniczych • Rozwój indywidualnych	• Utrzymanie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny nieużytkowane rolniczo, położone poza zwartą zabudową	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów	• Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe • Rozwój mikro- i małej retencji wodnej poprzez m.in. zatrzymanie wód opadowych

	• Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych		dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-091 Krajobraz wiejski z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (6g)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie dotychczasowego charakteru krajobrazu z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i	• Utrzymanie zadrzewień, enklaw leśnych i łąkowych, cieków i zbiorników wodnych • Zachowanie zwartego charakteru zabudowy w jednostkach osadniczych • Rozwój indywidualnych odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	• Utrzymanie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny nieużytkowane rolniczo, położone poza zwartą zabudową	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz	• Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe • Rozwój mikro- i małej retencji wodnej poprzez m.in. zatrzymanie wód opadowych

	świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje			planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	
14-318.94-099 Krajobraz podmiejski i osadniczy – miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim (8c)	• Utrzymanie dotychczasowego charakteru krajobrazu z zachowaniem ogrodów przydomowych i zieleni towarzyszącej • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Kształtowanie zabudowy w sposób harmonizujący ze środowiskiem przyrodniczym • Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko i ludzi • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Utrzymanie zadrzewień, enklaw leśnych, cieków i zbiorników wodnych • Gospodarowanie terenem z uwzględnieniem przestrzeni życiowej organizmów synantropijnych • Wykorzystanie i zwiększanie lokalnego potencjału do świadczenia usług ekosystemowych • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz		• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Utrzymanie mało przekształconych antropogenicznie siedlisk przyrodniczych w celu zachowania różnorodności biologicznej • Rozwój mikro- i małej retencji wodnej poprzez m.in. zatrzymanie wód opadowych • Ochrona lokalnych powiązań przyrodniczych na obszarze zabudowanym z systemem ekologicznym o znaczeniu ponadlokalnym • Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz
14-318.94-106	• Zachowanie drożności terenów dolinnych sprzyjających wymianie powietrza • Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury przestrzeni miejskiej	• Utrzymanie, kształtowanie	• Przywracanie wartości użytkowych terenom	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób	• Zachowanie obszarów pełniących funkcje

Krajobraz miejski – miejscowości o charakterze współczesnym (9b)	• Wdrażanie rozwiązań w zakresie bioretencji w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych • Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej • Kształtowanie czytelnej kompozycji urbanistycznej z uwzględnieniem indywidualnych cech tożsamościowych miejsca • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	i tworzenie terenów ogólnodostępnej zieleni oraz ochrona wód z obudową biologiczną • Gospodarowanie terenem z uwzględnieniem przestrzeni życiowej organizmów synantropijnych • Zachowanie, ochrona i ekspozycja cennego układu kompozycyjnego, w tym osi i ciągów widokowych, punktów widokowych i panoramicznych oraz dominant, szpalerów i alei	zdegradowanym, w tym poprzez wykorzystanie różnopostaciowej zieleni	zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	przyrodnicze w mieście • Utrzymanie zróżnicowania ekologicznego oraz lokalnych powiązań przyrodniczych • Zwiększanie wykorzystania wód opadowych poprzez rozwój mikro- i małej retencji wodnej • Zapobieganie nadmiernemu uszczelnianiu powierzchni terenów zurbanizowanych • Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych
14-318.94-117 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk lasowych (3b)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Ograniczanie presji zabudowy na obszary

	• Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne		odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz
14-318.94-121 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk lasowych (3b)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne • Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-135 Krajobraz leśny	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji

z przewagą siedlisk lasowych (3b)	przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej	rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi • Po zakończeniu eksploatacji przeprowadzenie rekultywacji składowiska • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	obiektów chronionych • Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego zrekultywowanych składowisk odpadów • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz
14-318.94-182 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności

14-318.94-185 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych"	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności
14-318.94-187 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności
14-318.94-195 Krajobraz leśny z przewagą	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt

siedlisk borowych (3a)	• Utrzymanie szlaków migracji zwierząt • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe	sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-200 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji li	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-265	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne	• Zaniechanie	• Przywrócenie	• Podejmowanie działań	• Ochrona obszarów o

Krajobraz leśny z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych (3c)	• Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Zachowanie istniejących leśnych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Gospodarowanie zasobami torfu z poszanowaniem zasad ochrony środowiska • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	naturalnej wilgotności, zagrożonym wysychaniem, siedliskom: bagiennym, łęgowym i olsowym • Rekultywacja potorfowych wyrobisk	dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód

Źródło: https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy.

5.3. Ochrona środowiska

5.3.1.Gmina na tle systemów obszarów chronionych w Polsce

Główne powiązania zewnętrzne gminy Siedlce oparte są o rzekę Liwiec, która stanowi północną i wschodnią granicę gminy. Rzeka Liwiec jest częścią Korytarz Północno-Centralnego (KPnC), który to w obrębie gminy Siedlce uszczegółowiony jest jako korytarz Siedlecki (KPnC-3D) oraz korytarz Dolina Liwca (KPnC-2A). Dolina Liwca oraz tereny do niej przyległe objęte są następującymi wielkoobszarowymi formami ochrony przyrody:

- Siedlecko–Węgrowskim Obszarzem Chronionego Krajobrazu;
- Obszar specjalnej ochrony ptaków sieci Natury 2000 Dolina Liwca PLB140002;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk sieci Natury 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk sieci Natury 2000 Gołobórz PLH140028.

Blisko połowa (47,6%) powierzchni obszaru gminy Siedlce znajduję się w granicach wyżej wymienionych form ochrony przyrody (Rys. 12).

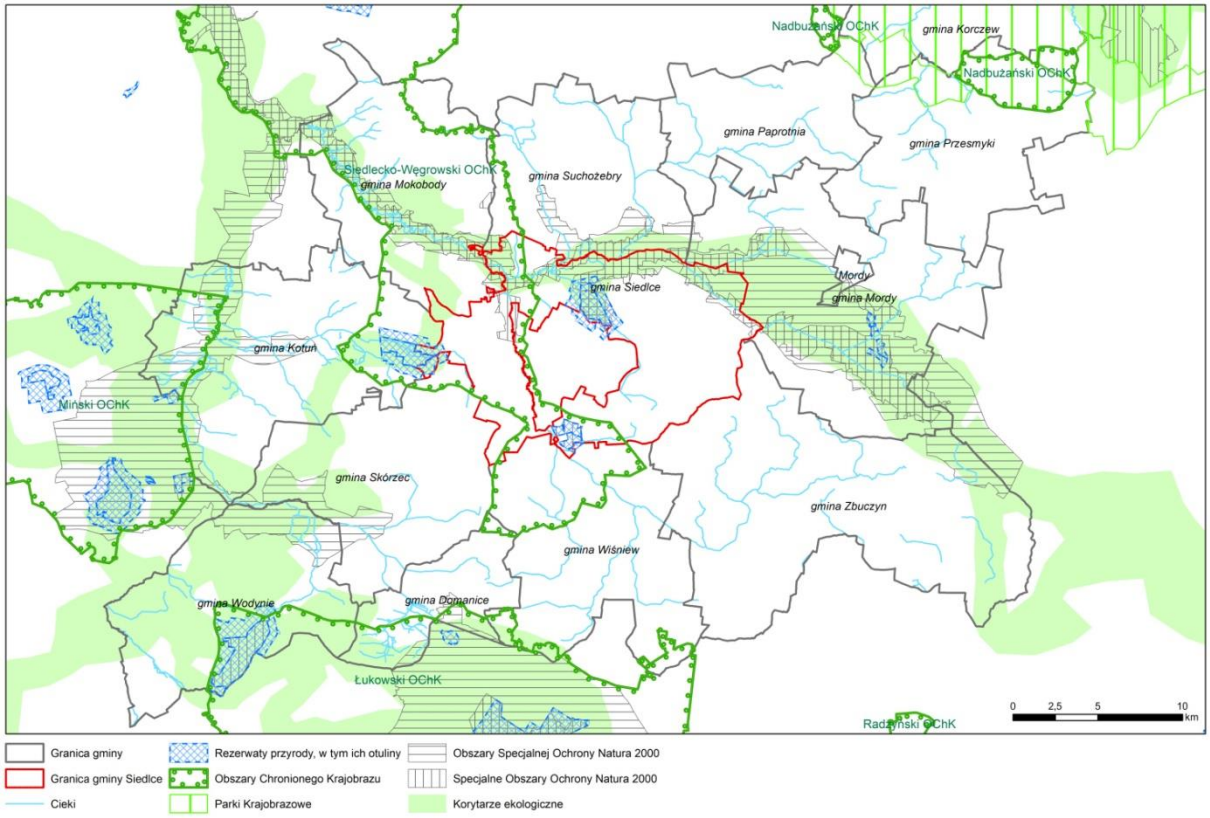

Rys. 12. System powiązań przyrodniczych w najbliższym otoczeniu gminy Siedlce
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

Doliny Liwca. Helenki i Muchawki oraz ich dopływów stanowią powiązania przyrodnicze o znaczeniu lokalnym. Sieć powiązań gminy Siedlce z otoczeniem dopełniają kompleksy leśne oraz rozległe obszary rolnicze.

Rozwój obszaru odbywać się powinien poprzez racjonalne wykorzystanie i gospodarowanie zasobami i walorami przyrody, nie dopuszczające do ich degradacji i zubożenia, rozwój rolnictwa ekologicznego i lokalne przetwórstwo wysokiej jakości płodów rolnych, ziół i produktów pszczelarskich, racjonalne gospodarowanie wodą, energooszczędne inwestowanie z wykorzystaniem lokalnych źródeł, gospodarkę leśną uwzględniającą środowiskową funkcję lasów, kultywowanie i ochronę różnorodności kulturowej.

5.3.2. Formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie Ustawy o ochronie przyrody

Z wymienionych w *art. 6 ustawy o ochronie przyrody form ochrony przyrody* na terenie gminy Siedlce występują: dwa rezerwaty przyrody, obszar chronionego krajobrazu, pięć pomników przyrody oraz trzy obszary Natura 2000.

Rezerwat przyrody „Stawy Siedleckie"

Rezerwat faunistyczny „Stawy Siedleckie" został utworzony 24 października 2008 r. na mocy Rozporządzenia Nr 57 Wojewody Mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. 2008 nr 194/7018). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie cennego biotopu lęgowego, żerowisk i miejsc odpoczynku rzadkich gatunków ptaków oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin chronionych i bezkręgowców. Rezerwat położony jest w północnej części gminy w obrębie Topórek i zajmuje powierzchnię 242,30 ha (otulina rezerwatu ma powierzchnię 432,81 ha). Teren rezerwatu leży w zasięgu dwóch obszarów Natura 2000: Dolina Liwca oraz Ostoja Nadliwiecka.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Stawy Siedleckie.

Rezerwat przyrody „Gołobórz"

Rezerwat florystyczno-krajobrazowy „Gołobórz" we wsi Grabinów (południowa część gminy Siedlce) został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 26 marca 1982 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (Monitor Polski, 1982 nr 10, poz. 74). Zajmuje powierzchnie 65,10 ha (otulina rezerwatu ma powierzchnię 120,43 ha). Ten częściowy rezerwat florystyczny został utworzony celem ochrony bogatej flory (około 480 gatunków roślin naczyniowych z dużą liczbą gatunków rzadkich i chronionych) i zróżnicowanych zbiorowisk roślinnych w krajobrazie wydm i torfowisk wysokich. Jednocześnie rezerwat „Gołobórz" wpisano na listę obszarów Natura 2000.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Gołobórz.

Otulina rezerwatu przyrody „Stawy Broszkowskie"

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Siedlce zlokalizowany jest rezerwat przyrody Stawy Broszkowskie powołany Rozporządzeniem nr 4 Wojewody Mazowieckiego z dnia 28 stycznia 2008 r. Stanowi obszar stawów, otaczających je szuwarów, zarośli i lasów o łącznej powierzchni 268,13 ha, położony na terenie sąsiedniej gminy Kotuń. Celem ochrony jest zachowanie miejsc lęgowych wielu gatunków ptaków oraz ostoi ptaków przelotnych. Dla rezerwatu wyznacza się otulinę stanowiącą pas szerokości 500 m w linii prostej od granicy północnej, wschodniej i południowej rezerwatu (powierzchnia otuliny wynosi 483,05 ha). Otulina wchodzi na obszar gminy Siedlce.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 29 Wojewody mazowieckiego z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Stawy Broszkowskie.

Obszar Natura 20000 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Liwca" PLB140002

Obszar obejmuje dolinę rzeki Liwiec, od źródeł do ujścia rzeki do Bugu, z łąkami i zalewowymi pastwiskami utworzonymi na zmeliorowanych bagnach. Niektóre odcinki rzeki mają charakter naturalny, na innych odcinkach jest ona uregulowana, lokalnie w dolinie występują wtórne zabagnienia. Miejscami brzegi Liwca są płaskie, zajęte przez łąki i wilgotne, zalewane pastwiska, na innych odcinkach brzegi są wysokie. W dolinie przeważają łąki i pastwiska, lokalnie występują łęgi olchowe i olchowo-jesionowe oraz niewielkie kompleksy leśne, z dominującym udziałem sosny. Podłoże stanowią tu gleby mineralne. Na terenie obszaru znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych oraz trzeci kompleks stawów rybnych w Mordach. W latach 1992 i 1993 najcenniejsze pod względem ornitologicznym fragmenty doliny zostały zmeliorowane.

Przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000 są następujące gatunki ptaków (z oceną populacji B i C): bocian biały (Ciconia ciconia); błotniak stawowy (Circus aeruginosus); derkacz (Crex crex); żuraw (Grus grus); siewka złota (Pluvialis apricaria); rybitwa białowąsa (Chlidonias hybridus); rybitwa czarna (Chlidonias niger); gęgawa (Anser anser); cyraneczka (Anas crecca); cyranka (Anas querquedula); czajka (Vanellus vanellus); kszyk (Gallinago gallinago); rycyk (Limosa limosa); kulik wielki (Numenius arquata); brodziec piskliwy (Actitis hypoleucos); remiz (Remiz pendulinus); dziwonia (Carpodacus erythrinus).

Gatunki zwierząt i roślin z oceną ogólną D: rzepik szczeciniasty (Agrimonia pilosa), starodub łakowy (Angelica palustris), zimorodek zwyczajny (Alcedo atthis), krzyżówka (Anas platyrhynchos), gęś białoczelna (Anser albifrons), gęś zbożowa (Anser fabalis), orlik krzykliwy (Aquila pomarina), boleńpospolity (Aspius aspius), czernica (Aythya fuligula), głowienka zwyczajna (Aythya ferina), bąk zwyczajny (Botaurus stellaris), sieweczka rzeczna (Charadrius dubius), rybitwa białoskrzydła (Chlidonias leucopterus), bocian czarny (Ciconia nigra), koza pospolita (Cobitis taenia), łabędź niemy (Cygnus olor), dzięcioł czarny (Dryocopus maritus), ortolan (Emberiza hortulana), łyska zwyczajna (Fulica atra), kokoszka zwyczajna (Gallinula chloropus), Gąsiorek (Lanius collurio), Mewa śmieszka (Larus ridibundus), lerka (Lullula arborea), podróżniczek (Luscinia svecica), piskorz (Misgurnus fossilis), batalion (Philomachus pugnax), perkoz dwuczuby (Podiceps cristatus), perkoz rdzawoszyi (Podiceps grisegena), perkoz zausznik (Podiceps nigricollis), zielonka (Porzana parva), kropiatka (Porzana porzana), wodnik zwyczajny (Rallusa quaticus), koza złotawa (Sabanejewia aurata), lerka (Lullulaar borea), podróżniczek (Luscinias vecica), rybitwa rzeczna (Sterna hirundo),samotnik (Tringa ochropus), krwawodziób (Tringato tanus),skójka grubo skorupowa (Unio crassus).

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadańochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 (PZO). Plan ten podkreśla działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów wdrażania (Załącznik nr 13 do ww. Zarządzenia).Na terenie gminy Siedlce wskazano m.in. obszar w granicach rezerwatu przyrody „Stawy Siedleckie”. Stawy te wskazano również do monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Pozostałe działania i monitoring w większości odnoszą się do całego obszaru Natura 2000.

Obszar Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Nadliwiecka” PLH140032

Liwiec należy do największych dopływów rzeki Bug. Początek bierze w rozległej, zatorfionej niecce będącej najprawdopodobniej dawnym jęzorem lodowca. Do lat II połowy XX w. znajdował się tu jeden z największych w Polsce kompleksów torfowisk niskich typu dolinowego noszący nazwę Bagna Klimonty lub Torfowisko Klimonty, który zmeliorowano i zamieniono na łąki. Liwiec płynie przez teren o konfiguracji falistej i pagórkowatej, przecinając obszar morenowy w okolicach Kisielan i Mokobód koło Siedlec. Częściowo rzeka wykorzystuje w swoim biegu rozległe niecki wytopiskowe po bryłach martwego lodu. Podłoże rzeki jest bardzo urozmaicone, na przemian piaszczyste, żwirowe, gliniaste i zamulone. Wielokrotnie podejmowano próby regulacji koryta, ale zmieniono je jedynie w górnym i częściowo w środkowym biegu. Na odcinku od Pogorzelca do ujścia Liwiec płynie naturalnym, zmiennym co do głębokości i szerokości korytem, tworząc liczne meandry. W dolnym odcinku występują liczne wyspy, śródrzeczne płycizny, łachy, plaże i starorzecza. W dolinie dominują użytki zielone tworzące mozaikę z lasami łęgowymi, olsami, zaroślami wierzbowymi oraz szuwarami. Krajobraz urozmaicają pojedyncze drzewa i ich grupy. Lokalnie w wielu miejscach postępuje wtórne zabagnienie i obserwowana jest dynamiczna regeneracja naturalnej roślinności. Czynnikiem stymulującym tych procesów jest zaprzestanie użytkowania oraz działalność bobrów. Istotnym elementem doliny są kompleksy stawów rybnych w Klimontach, Czepielinie, Jarnicach, Golicach i Siedlcach oraz zalew w Węgrowie. Powierzchnia Ostoi wynosi 13 622,72 ha. Na obszarze ostoi stwierdzono 12 typów siedlisk, zajmujących ponad 19% powierzchni. Siedliska wskazano w Tabela 2.

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadańochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 (ze zmianami).

Tabela 2. Typy siedlisk obszaru Natura 2000 – SOOS „Ostoja Nadliwiecka” PLH140032

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A|B|C|D	A|B|C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330			10.9		M	D			
3130			24.52		M	B	C	A	B
3150			34.06		M	A	C	A	B
3270			8.17		M	A	C	A	A
6120			8.17		M	D			
6410			0.41		M	D			
6430			46.32		M	A	C	A	A
6510			1362.27		M	A	C	B	A
7140			0.0		M	D			
7230			2.72		M	C	C	C	C
91E0			1121.15		M	A	C	B	A
91T0			0.0		M	B	C	A	B

2330 – Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi
3130 – Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych za zbiorowiskami z Littorelletea, Isoeto-Nanojuncetea
3150 – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion
3270 – Zalewane muliste brzegi rzek
6120 – Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe
6410 – Zmiennowilgotne łąk i trzęślicowe All.Molinion
6430 – Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne Adenostylion alliariae, Convolvuletalia sepium
6510 – Niżowe i górskie świeże łąk i użytkowane ekstensywnie All.Arrhenatherion elatioris
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea
7230 – Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe Salicetum albo-fragilis ,Populetum albae ,Alnenion
91T0 – Sosnowy bór chrobotkowi (Cladonio-Pinetum i chrobotkowi postać Peucedano-Pinetum)

Obszar Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Gołobórz” PLH140028

SOOS „Gołobórz” stanowi bardzo ciekawy przykład rzeźby lodowcowej i polodowcowej o specyficznej budowie geologicznej i krajobrazach zróżnicowanych pod względem geomorfologicznym. Znajduje się w obrębie Niecki Mazowieckiej wypełnionej osadami trzeciorzędu, na których zalegają utwory czwartorzędowe. Współczesną, bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu stanowią zatem formy polodowcowe przekształcone przez procesy peryglacjalne, które uległy holoceńskim czynnikom rzeźbotwórczym. Do głównych utworów powierzchniowych należą plejstoceńskie gliny i piaski zwałowe oraz piaski żwiry wodnolodowcowe. Osady holocenu reprezentowane są przez eoliczne wydmy paraboliczne i pola piasków przewianych. Gołobórz znajduje się w strefie moreny czołowej, a wysokości bezwzględne kształtują się w przedziale od 148 do 152 m, przy deniwelacji terenu wynoszącej około 30 m. Teren pochylony jest w kierunku południowym. W jego północnej i środkowej części rozciągają się piaszczyste wydmy o różnych formach morfologicznych, przybierających kształty łuków, paraboli i wałów. Na wschód od nich znajduje się niecka wytopiskowa po martwym lodzie oraz dolina erozyjno-denudacyjna, która tworzy sieć drobniejszych form. W południowej części obszaru znajduje się taras nadzalewowy rzeki Muchawki. Podłoże glebowe stanowi tu glina zwałowa i słabo przepuszczalne piaski. Prawie 80% obszaru porastają zbiorowiska leśne. Dominują tu bory mieszane i bory sosnowe reprezentujące pełną skalę wilgotnościową siedlisk, od skrajnie suchych po bagienne. Ponadto występujątu olsy oraz grądy tworzące mozaikę z płatami dąbrów świetlistych. Teren niezalesiony porastają zbiorowiska wrzosowiskowe, murawowe, ziołoroślowe, szuwarowe i zarośla wierzbowe. Północną część Gołoborza stanowiła poligon wojsk lądowych, wykorzystywany przez jednostki rozpoznawcze I Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej. Obecnie wojsko wykorzystuje jedynie znajdująca się w sąsiedztwie Ostoi strzelnicę. W granicach obszaru znajduje się utworzony w 1982 r. rezerwat przyrody Gołobórz o powierzchni 65,10 ha.

Powierzchnia obszaru chronionego wynosi 186,53 ha. Na obszarze ostoi stwierdzono 8 typów siedlisk, zajmujących ok. 27% powierzchni. Siedliska wskazano w Tabela 3.

Tabela 3. Typy siedlisk obszaru Natura 2000 – SOOS „Gołobórz" PLH140028

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A|B|C|D	A|B|C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330			10.95		G	B	C	C	C
4030			0.93		G	B	C	C	C
5130			4.03		G	C	C	B	C
7140			7.94		M	D			
9170			19.04		G	A	C	A	A
91D0						D			
91I0			1.77		G	A	C	B	B
91T0			5.37		G	C	C	C	C

2330 – Wydmy śródlądowe z murawami na piaskowymi
4030 – Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion ,Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion)
5130 – Formacje z jałowcem pospolitym (Juniperus communis) na wrzosowiskach lub na wapiennych murawach
7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea
9170 – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)
91D0 – Bory i lasy bagienne
91I0 – Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae)
91T0 – Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum)

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadańochronnych dla obszaru Natura 2000 Gołobórz PLH140028.

Plan zadań ochronnych zawiera m.in.: identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000; cele działań ochronnych; podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań z zakresu ochrony czynnej oraz lokalizację działań.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obejmuje zachodnią część gminy (pow. ponad 4200 ha) dolinę rzeki Muchawki i tereny przyległe. Na jego obszarze znajdują się rozproszone tereny leśne, użytki rolne (głównie łąki i pastwiska) oraz rzeki i zbiorniki wód stojących.

Podstawa prawna: Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (DUWM 2005.91.2449) i Uchwała Nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r. zmieniająca niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (DUWM.2013.2486).

Pomniki Przyrody

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego na terenie gminy Siedlce znajduje się 5 pomników przyrody. Wykaz pomników zawiera Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, który zgodnie z art. 113 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o Ochronie Przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.), prowadzony jest przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Tabela 4. Wykaz pomników przyrody

Lp.	Miejscowość	Nazwa	Ilość	Obwód [cm]	Wysokość [m]
1.	Żelków-Kolonia (działka numer ewidencyjny 409/4)	aleja modrzewi	16	129-254	12-23
2.	Żelków-Kolonia (działka numer ewidencyjny 409/6)	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	1	289	22
3.	Żelków-Kolonia (działka numer ewidencyjny 377/3)	Groszek wschodniokarpacki, przewiercień pospolity (pow. 0,18 ha)	-	-	-
4.	Białki (działka numer ewidencyjny 250)	grupa drzew składająca się z: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 106cm; obwód: 333cm; wysokość: 22m) Wiąz - Ulmus sp; pierśnica: 76cm; obwód: 239cm; wysokość: 24m)	2	333,239	22, 24
5.	Białki (działka numer ewidencyjny 250)	grupa jesionów wyniosłych	6	123-192	21-24

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody – crfop.gdos.gov.pl wg stanu na 21.08.2025 r.

5.3.3.Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych

5.3.3.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Na terenie gminy Siedlce znajdują się obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków – ich wykaz zawarty jest w Tabela 5.

Tabela 5. Obiekty na terenie gminy wpisane do Rejestru Zabytków

Lp.	Miejscowość	Nazwa obiektu	Nr rejestru	Data wpisu
1	Nowe Iganie	Dwór	A-386	11.07.1986
2	Nowe Iganie	Pomnik	A-56/274	25.11.1960
3	Ostrówek	Zespół dworski tj. dwór i park	A-291	22.12.1981
4	Pruszyn	Zespół kościoła tj. kościół, 2 dzwonnice, ogrodzenie z bramą	A-75/407	19.03.1962
5	Stok Lacki	Zespół pałacowy tj. pałac, oficyna, park	A-343	30.12.1983
6	Stok Lacki	Kapliczkę przydrożną z figurą św. Floriana1 poł. XIX w.	B-604	24.11.2021
7	Biel	budynek kolejowy	A-1778	15.11.2023
8	Pruszynek	budynek mieszkalny – drewniany z 1917 r.	A-1816	29.08.2024

Źródło: opracowanie na podstawie https://dane.gov.pl.

Z kolei w gminnej ewidencji zabytków ujęto 86 obiektów, które scharakteryzowano w Tabela 6.

Tabela 6. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Pozycja z GEZ	Typ obiektu i materiał	Miejscowość	Numer ewidencyjny działki	Informacja o ochronie
1.	1/1786	Kapliczka (ceglana lata 30 XXw.)	Błogoszcz	111/11	-
2.	2/1786	Dom nr 6 (drewniany lata 30 XXw.)	Błogoszcz	105/1, 105/2	-
3.	3/1786	Dom nr 7 (drewniany lata 30 XX w.)	Błogoszcz	58	-
4.	4/1786	Dom nr 9 (drewniany lata 30 XX w.)	Błogoszcz	59/3	-
5.	5/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi XVI-XIXw.)	Chodów	-	-
6.	6/1786	Pomnik Krzyż(kamienny 1936 r.)	Chodów	442/4	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 494/2009 z dn. 13.05.2009 r.

7.	7/1786	Dom(drewniany lata 30 XX w.)	Chodów	303/1	-
8.	8/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi)	Golice	-	-
9.	9/1786	Dom nr 45 (drewniany pocz. XXw.)	Golice	671/2	-
10.	10/1786	Dom nr 75 (drewniany pocz. XX w.)	Golice	655/2	-
11.	11/1786	Dom nr 81 (drewniany pocz. XXw.)	Golice	651	-
12.	12/1786	Dom nr 99 (drewniany lata 20 XX w.)	Golice	640/2	-
13.	13/1786	Dom nr 111 (drewniany pocz. XX w.)	Golice	634/2	-
14.	15/1786	Dom nr 146 (drewniany pocz. XXw.)	Golice	709	-
15.	16/1786	Kapliczka przydrożna nr 109 (ceglana 1905 r.)	Grabianów	532/2	-
16.	18/1786	Dom nr 82 (drewniany lata 30 XXw.)	Grabianów	361	-
17.	20/1786	Dom nr 84 (drewniany lata 30 XX w.)	Grabianów	364/2, 364/1	-
18.	21/1786	Dom nr 96 (drewniany lata 20 XXw.)	Grabianów	370	-
19.	22/1786	Dom nr 108 (drewniany ok. 1910 r.)	Grabianów	376/1	-
20.	24/1786	Dom nr 134 (drewniany XIX/XX w.)	Grabianów	406/2	-
21.	25/1786	Dom nr 31 (drewniany lata 30 XX w.)	Grubale	89/1	-
22.	26/1786	Dwór (ceglane 1818 przebudowa 2 poł. XIXw.)	Nowe Iganie	615/2	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja 386/1986 z dnia 11.07.1986 r.
23.	27/1786	Szpaler starodrzewu przy dworze	Nowe Iganie	615/2	-
24.	30/1786	Młyn wodny Obecnie elektryczny	Nowe Iganie	656/3	-
25.	31/1786	Pomnik Bitwy Igańskiej	Nowe Iganie	603	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 56/274 z dnia 25.11.1960 r.
26.	32/1786	Pomnik nagrobny Hipolita Stokowskiego (kamienny 1838 r.)	Nowe Iganie	746	-
27.	33/1786	Dom (drewniany pocz. XX w.)	Nowe Opole	398/1 398/2	-
28.	34/1786	Dom (drewniany pocz. XX.)	Nowe Opole	393	-
29.	35/1786	Dom (ceglany XIX/XX w.)	Nowe Opole	389	-
30.	36/1786	Kapliczka (ceglana 1937 r.)	Osiny	178 177	-
31.	38/1786	Dwór (ceglany 1923 r.)	Ostrówek	2/4	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 291 z dn. 22.12.1981 r.
32.	39/1786	Spichlerz z zespołu dworskiego	Ostrówek	2/4	-
33.	40/1786	Park z zespołu dworskiego	Ostrówek	2/4	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 291 z dn. 22.12.1981 r.
34.	41/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi XV-XX w.)	Pruszyn	-	-
35.	42/1786	Kościół (ceglany 1807-1812 r.)	Pruszyn	105	Wpisany do rejestru zabytków

					Decyzja Nr 75/407 z dn. 19.03.1962 r.
36.	43/1786	Dzwonnica I (ceglana I poł. XIX w.)	Pruszyn	105	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 75/407 z dn. 19.03.1962 r.
37.	44/1786	Dzwonnica II (ceglana I poł. XIX w)	Pruszyn	105	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 75/407 z dn. 19.03.1962 r.
38.	45/1786	Ogrodzenie z bramą (ceglane I poł. XIX w.)	Pruszyn	105	-
39.	46/1786	Plebania (ceglana lata 30 WW w.)	Pruszyn	104	-
40.	47/1786	Cmentarz parafialny (I poł. XIX w.)	Pruszyn	398	-
41.	48/1786	Kaplica cmentarna (ceglana I poł. XIX w.)	Pruszyn	398	-
42.	49/1786	Szkoła (drewniana lata 30 XX w.)	Pruszyn	215	-
43.	51/1786	Dom nr 55 (drewniany lata 30 XX w.)	Pruszyn	187	-
44.	52/1786	Dom nr 56 (drewniany lata 20 XX w.)	Pruszyn	184	-
45.	55/1786	Dom nr 70 (drewniany ok. 1915 r.)	Pruszyn	224	-
46.	56/1786	Pomnik poświęcony poległym żołnierzom AK, NSZ, BCh (kamienny 1999 r.)	Pruszyn	104	-
47.	57/1786	Kapliczka przydrożna nr 1 (ceglana I poł. XX w.)	Pruszynek	173/1	-
48.	58/1786	Kapliczka z figurą Św. J. Nepomucena nr 10 (ceglana I poł. XIX w.)	Pruszynek	164	-
49.	59/1786	Kapliczka przydrożna nr 57 (ceglane I poł. XX w.)	Pruszynek	79/1	-
50.	63/1786	Dom nr 59 (drewniany 1917 r.)	Pruszynek	200/1	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 52/2024 z dn. 29.08.2024 r.
51.	64/1786	Pomnik poświęcony poległym w obronie ojczyzny, przy domu nr 12 (2000 r.)	Pruszyn-Pieńki	113/13	-
52.	65/1786	Kącik pamięci poległych harcerzy, przy domu nr 12 (XX/XXI w.)	Pruszyn-Pieńki	113/13	-
53.	66/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi XVI-XX w.)	Purzec	-	-
54.	67/1786	Kaplica p.w. MB Częstochowskiej	Purzec	109/1	-
55.	70/1786	Dom nr 42 (drewniany ok. 1910 r.)	Purzec	173/1 173/2 176	-
56.	71/1786	Dom nr 13 (drewniany lata 30 XX w.)	Rakowiec	272	-
57.	72/1786	Dom nr 19 A (drewniany II poł. XIX w.)	Rakowiec	331/3	-
58.	73/1786	Kapliczka z figurą Św. Jana Nepomucena (ceglana poł. XIX w.)	Stok Lacki-Folwark	404/6	-
59.	74/1786	Kapliczka z figurą Św. Floriana (ceglana I poł. XIX w.)	Stok Lacki	369/1	-

60.	75/1786	Kapliczka na miejscu pochówku (ceglana XIX w.)	Stok Lacki	323	-
61.	76/1786	Pałac (ceglany 1875 r.)	Stok lacki-Folwark	399/1	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 343 z dnia 30.12.1983 r.
62.	77/1786	Oficyna (ceglana II poł. XIX w.)	Stok Lacki-Folwark	399/1	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 343 z dnia 30.12.1983 r.
63.	78/1786	Park (II poł. XIX w.)	Stok Lacki-Folwark	399/1	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 343 z dnia 30.12.1983 r.
64.	79/1786	Dom (lata 30 XX w.)	Stok Lacki-Folwark	466	-
65.	80/1786	Dom (II pol. XIX w.)	Stok Laki	438/1	-
66.	81/1786	Dom (drewniany pocz. XX w.)	Stok Lacki	436, 437	-
67.	82/1786	Dom (drewniany lata 20 XX w.)	Stok Lacki	419	-
68.	83/1786	Dom (ceglana 1909 r.)	Stok Lacki	429/1	-
69.	84/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi XVI-XX w.)	Strzała	282	-
70.	85/1786	Dom nr 130 (drewniany lata 20 XX w.)	Strzała	282	-
71.	87/1786	Dom nr 152 (drewniany lata 20 XX w.)	Strzała	268	-
72.	88/1786	Dom nr 212 (drewniany lata 20 XX w.)	Strzała	229	-
73.	89/1786	Kapliczka przydrożna nr 32 (ceglana lata 30 XX w.)	Topórek	200	-
74.	90/1786	Dom nr 35 (drewniany lata 20 XX w.)	Topórek	188	-
75.	91/1786	Dom nr 141 (drewniany lata 30 XX w.)	Ujrzanów	673/1	-
76.	92/1786	Dom nr 171 (drewniany lata 20 XX w.)	Ujrzanów	609/4, 609/5	-
77.	93/1786	Cmentarz parafialny (1938 r.)	Wołyńce	695, 709, 711	-
78.	95/1786	Kapliczka przydrożna nr 7 (ceglana pocz. XX w.)	Żabokliki	362	-
79.	96/1786	Dom nr 5 (drewniany lata 30 XX w.)	Żabokliki	371	-
80.	98/1786	Dom nr 70 (drewniany lata 20 XX w.)	Żabokliki	203/1	-
81.	99/1786	Dom nr 77 (drewniany lata 30 XX w.)	Żabokliki	175/1	-
82.	100/1786	Dom nr 92 (drewniany lata 30 XX w.)	Żabokliki	138/1	-
83.	103/1786	Park (poł. XIX w.)	Żelków-Kolonia	396/9	-
84.	104/1786	Żelków-Kolonia (ceglane 1930 r.)	Żelków-Kolonia	456/4	-
85.	320/1786	Kapliczka (beton 1 poł. XXw.)	Stok Lacki-Folwark	949/3	Wpisana do rejestru zabytków Decyzja Nr 119/2021 z dn. 24.11.2021r.
86.	321/1786	Budynek kolejowy nr 16	Biel	197/4	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 134/2023 z dn. 15.11.2023r.

Źródło: opracowanie na podstawie https://samorzad.gov.pl/web/gmina-siedlce/gminna-ewidencja-zabytkow, dostęp: 21.08.2025 r.

Stanowiska archeologiczne

Z terenu gminy Siedlce znanych jest 213 stanowisk archeologicznych. Osadnictwo starożytne i wczesnohistoryczne na terenie gminy grupuje się wyraźnie wzdłuż dolin cieków. Największe zagęszczenie punktów osadniczych obserwujemy w rejonie Pruszyna, po obu stronach Liwca. Wspomniane skupisko tworzą stanowiska archeologiczne zlokalizowane w granicach miejscowości: Pruszynek (28 stanowisk), Wólka Leśna (13 stanowisk), Pruszyn (7 stanowisk) i Pruszyn-Pieńki (2 stanowiska). Osadnictwo starożytne w tym rejonie datuje się od epoki kamienia, przez liczne ślady osadnictwa epoki brązu, wczesną epokę żelaza, wczesne średniowiecze po pełne średniowiecze i okres nowożytny. Największe obszarowo stanowiska datowane są na okres wczesnego średniowiecza oraz okres nowożytny.

Kolejne skupisko znalezisk grupuje się w rejonie Golic. Z samej miejscowości znamy 10 stanowisk archeologicznych. Na gruntach wsi Golice-Kolonia odkryto ich 19. W obrębie piaszczystego wyniesienia otoczonego z trzech stron stawami (Rybakówka) zaewidencjonowano 14 stanowisk, głównie datowanych na epokę kamienia-epokę brązu. W znacznej części są to znaleziska narzędzi krzemiennych.

Podążając w dół biegu Liwca obserwujemy kolejne skupisko w rejonie wsi Purzec (9 stanowisk). Podobnie jak w okolicach Golic dużą część odkrytych tu zabytków stanowią narzędzia krzemienne. Drugą pod względem liczebności są znaleziska ceramiki nowożytnej. Zarejestrowano także śladowo występujące niecharakterystyczne fragmenty ceramiki starożytnej.

Drugą miejscowością pod względem ilości stanowisk archeologicznych jest miejscowość Chodów, gdzie odkryto 28 stanowisk. Ciągną się one wzdłuż wyższego, prawego brzegu Liwca. Suche, piaszczyste tereny z dobrym dostępem do rzeki stanowiły atrakcyjny teren dla osadnictwa starożytnego. Wśród stanowisk odkrytych w tym rejonie są obozowiska łowców mezolitycznych, osady datowane na epokę brązu i wczesną epokę żelaza a także ślady osadnictwa z okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich. Najciekawszym z nich jest wydmowe stanowisko „Polka", gdzie odkryto znaczną ilość narzędzi krzemiennych stanowiących świadectwo osadnictwa paleolitycznego i mezolitycznego a także fragmenty popielnic oraz naczyń ornamentowanych datowanych na wczesną epokę żelaza. Odkryto tu także fragmenty ceramiki z okresu wpływów rzymskich.

Na całym obszarze gminy odkrywane są stanowiska z okresu wczesnego średniowiecza. Wydaje się, że część obecnie funkcjonujących wsi swoimi początkami sięga wieków średnich. Najwcześniej wymieniane w dokumentach są wsie Pruszyn, Golice, Iganie, Opole. Na podstawie źródeł pisanych można stwierdzić, że miejscowości te funkcjonowały już w XV w. Znaleziska ceramiki datowanej na VIII-IX w. (Pruszynek stan. AZP 57-79/35) czy XI-XII w. (Stare Iganie stan. AZP 58-78/44 i 58-78/45) cofają tę granicę jeszcze bardziej wstecz. Niewykluczone, że wsie Żytnia, Strzała, Błogoszcz, Ujrzanów, Chodów, Żabokliki, Topórek, Jagodna, Stok Lacki, Białki, Purzec (daw. Zarzecze), Wołyńce wymieniane w pierwszej ćwierci XVI w. mają starszą metrykę. Kilka z nich z biegiem lat nieco zmieniło granice, inne wciąż pozostają w lokalizacji, którą widzimy na mapach archiwalnych. Dawne granice wsi ustalono na podstawie analizy map historycznych: „Mappa szczegulna woiewodztwa lubelskiego: zrządzona z innych wielu mapp mieyscowych tak dawniey iak i swieżo odrysowanych tudziez goscincowych i niewątpliwych wiadomosci wszystko według reguł geograficznch i obserwacyi astronomicznych". Karol de Perthees, Paryż 1786; "Carte von West-Gallizien : welche auf allerhöchsten Befehl Seiner Kaiserlich Oesterreichischen und Königlich Apostolischen Majestät in den Jahren von 1801 bis 1804 unter der Direction des dermahligen General Majors, und General Quartiermeisters Anton Mayer von Heldensfeld [...] durch den Kaiserl. Königl. Generalquartiermeisterstaab militärisch aufgenommen worden... / gezeichnet, und gestochen von Hieronimus Benedicti." Antoni Meyer von Heldensfeld, Wiedeń 1808 oraz „Carte topographique du Royaume de Pologne", Topograficzna Karta Królestwa Polskiego, Petersburg 1843, nazywaną powszechnie Mapą Kwatermistrzowską. Z powodu rozbieżności w lokalizacji wsi Ujrzanów na wspomnianych wyżej opracowaniach kartograficznych, nie ustalono jej historycznych granic.

Największa ilość znalezisk archeologicznych z terenu gminy Siedlce datowana jest ogólnie na okres pradziejowy – starożytność (53 stanowiska). Są to mało charakterystyczne ułamki ceramiki, trudne do wydatowania z uwagi na stopień zniszczenia lub mało charakterystyczną technologię

wykonania. Dużą część stanowią także znaleziska ceramiki ogólnie datowanej na okres nowożytny, zawierający się pomiędzy XVI – XIX wiekiem.

Warunki glebowe i stosunki wodne sprzyjały osadnictwu w epoce kamienia i epoce brązu – zazwyczaj jego śladem są znaleziska narzędzi krzemiennych. Najcenniejszym stanowiskiem z tego okresu jest obozowisko neolityczne odkryte i badane wykopaliskowo w 1978 r. w Sabince. Równie interesującym jest znane z archiwaliów stanowisko „Polka" w Chodowie. Wartym uwagi są także skupiska osadnicze przy Rybakówce w Golicach oraz zespół stanowisk w rejonie Pruszyna, Wólki Leśnej i Pruszynka.

Dla ochrony stanowisk archeologicznych na terenie gminy Siedlce wyznaczono strefy ochrony. W strefach tych znajdują się ww. stanowiska archeologiczne oraz ich najbliższe otoczenie.

W granicach strefy dopuszcza się prowadzenie działalności inwestycyjnej, pod warunkiem przeprowadzenia badań archeologicznych wyprzedzających inwestycję lub badań dokumentacyjnych w trakcie jej realizacji. Zakres i warunki przeprowadzenia prac archeologicznych i dokumentacyjnych określa wojewódzki konserwator zabytków zgodnie z przepisami odrębnymi.

Według danych pozyskanych z zasobów Narodowego Instytutu Dziedzictwa wszystkie stanowiska archeologiczne wpisane zostały do gminnej ewidencji zabytków.

Ochrona planistyczna

Na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.) obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym zabytki archeologiczne mogą być chronione poprzez ustalenia w planach miejscowych.

Działalność inwestycyjna w strefach ochrony konserwatorskiej winna być prowadzona zgodnie z przepisami odrębnymi pod nadzorem właściwej służby konserwatorskiej.

5.3.3.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Według ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 82) ochronie podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III, wymagają one zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na zmianę przeznaczenia na cele nie rolnicze.

Ochroną przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze objęte są w gminie Siedlce grunty II-III klasy bonitacyjnej. Na podstawie danych z Ewidencji Gruntów i Budynków (stan na 24 lipca 2025 r.) grunty podlegające ochronie stanowią łącznie 14,2% powierzchni gminy (2 002,21 ha), z czego 8,5 ha to grunty II klasy bonitacyjnej. Gleby II i III klasy bonitacyjnej występują płatami i są rozmieszczone równomiernie na całym obszarze gminy. Większe powierzchnie gleb wyższych klas znajdują się w sołectwach Pruszyn, Kolonia Żabokliki, Wólka Leśna, Białki, Stock Lacki, Żelków Kolonia, Stare Opole.. Izolowane powierzchnie znajdują się równomiernie na terenie całej gminy. Ochrona tych gruntów polega na konieczności uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Ochrona gleb przed przeznaczeniem na cele nierolnicze obejmuje również gleby organiczne torfowe, murszowe i bagienne na użytkach rolnych klas IV, IVa, IVb, V, VI. Całkowita powierzchnia gleb pochodzenia organicznego w gminie wynosi 2401,55 ha. Są to obszary położone obniżeniach dolinnych – por. Rys. 6. Złożenie wniosku o wyłączenie z produkcji ww. użytków jest wiążący, a decyzja ma charakter deklaratoryjny.

Ochroną przed zmianą przeznaczenia na cele nieleśne objęte są w gminie Siedlce wszystkie grunty leśne stanowiące własność Skarbu Państwa (346,26 ha) oraz grunty leśne nie stanowiące własności Skarbu Państwa (1329,00 ha). Ochrona tych gruntów polega na konieczności uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne od ministra ds. środowiska w przypadku gruntów Skarbu Państwa, bądź marszałka województwa w przypadku lasów prywatnych.

5.3.3.3. Obszary chronione na podstawie przepisów o lasach

Na terenie gminy 346,26 ha lasów stanowiących własność Skarbu Państwa pełni funkcję lasów ochronnych. Lasy te chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów; chronią glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin; ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków; oraz stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej. Ustanowiono je Decyzją Ministra Środowiska z dnia 22 listopada 2005 r. znak: DL.lp.-0233-28/05. Lasy w gminie Siedlce uzyskłąy status ochronny na podstawie art. 15 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2025 r. poz. 567) jako lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców. Największe kompleksy leśne lasów ochronnych znajdują się w Golicach, Chodowie oraz Grabianowie.

5.3.3.4. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie wód

W gminie Siedlce znajduje się pięć miejsc ujmowania wód do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych, tj:

- SUW Stok Lacki o wydajności 125 m3/h z trzema studniami głębinowymi,
- SUW Purzec o wydajności 75 m3/h z dwiema studniami głębinowymi,
- SUW Ujrzanów o wydajności 94 m3/h z trzema studniami głębinowymi,
- SUW Sekuła I i II, zlokalizowanych w mieście Siedlce,
- SUW Oczyszczalnia Ścieków Siedlce, zlokalizowana w mieście Siedlce.

Wszystkie stacje posiadają zasoby wodne kategorii B. Spełniają one kryteria określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Warunki geologiczne otoczenia ujęcia wody są korzystne i nie stwarzają obowiązku ustanawiania stref ochronny pośredniej.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu ustalenia i ewidencjonowania przebiegu granic obszarów dorzeczy, regionów wodnych oraz zlewni (Dz.U. 2017 poz. 2505) cały obszar gminy Siedlce znajduje się na obszarze dwóch zbiorników wód podziemnych:

- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215 Subniecka warszawska. Obejmuje on cały obszar gminy. Jest to zbiornik trzeciorzędowy o zasobach dyspozycyjnych 0,06 l/s/km^2. Za wyjątkiem południowej części gminy, posiada on dobrą izolację poziomu wodonośnego,
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 223 Zbiornik międzymorenowy rzeki górny Liwiec. Obejmuje teren gminy za wyjątkiem jej wschodnich i zachodnich krańców. Jego o szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 2,31 l/s/km^2.

Warstwy wodonośne tworzące ten zbiornik są stosunkowo dobrze izolowane od powierzchni, co przekłada się na niewielki udział obszarów ONO i OWO w stosunku do całej powierzchni GZWP. Na obszarze GZWP Nr 215 i GZWP Nr 223 w granicach gminy Siedlce nie wyróżniono obszarów ochrony typu ONO i OWO.

W ramach projektu Informatycznego Systemu Osłony Kraju wykonuje się wstępna ocenę ryzyka powodziowego, której celem jest wyznaczenie obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne. Dla wyżej wspomnianych obszarów sporządza się mapy zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego.

Na terenie gminy Siedlce zagrożenie powodziowe związane jest z rzeką Liwiec. W północnej części gminy wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%) Rys. 13.

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i nowych obiektów budowlanych wymaga pozwolenia wodnoprawnego.

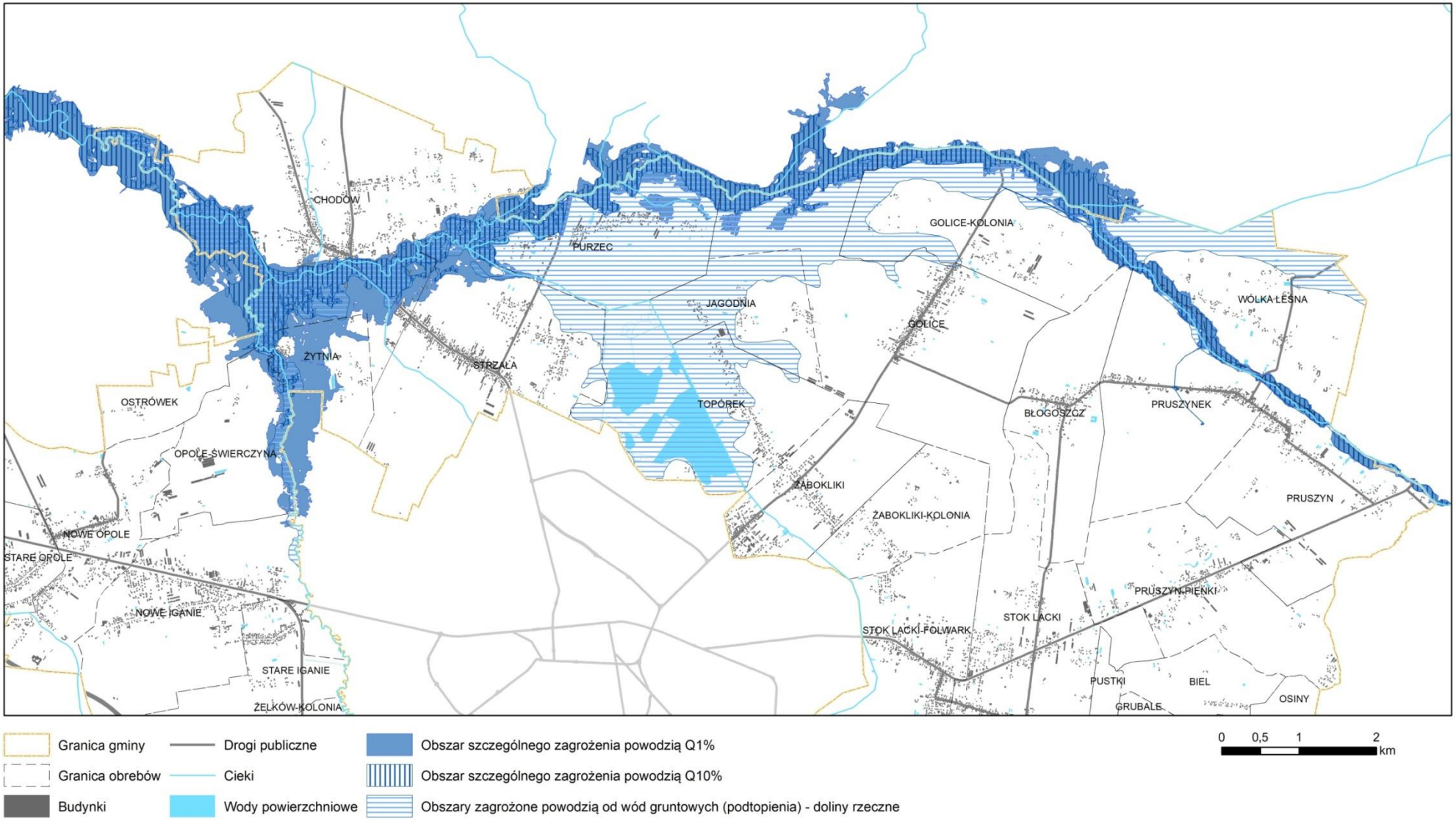

Granica gminy
Granica obrebów
Budynki
Drogi publiczne
Cieki
Wody powierzchniowe
Obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q1%
Obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q10%
Obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych (podtopienia) - doliny rzeczne

0 0,5 1 2 km

Rys. 13. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Siedlce, 2025.

5.3.4. Projektowane formy ochrony przyrody

W gminie Siedlce proponuje się wskazanie dówch obszarów do objęcia prawnymi formami ochrony przyrody, tj.:

- rezerwat leśny „Chodowskie Uroczysko" (sołectwo Chodów) obejmujący zbiorowisko dąbrowy świetlistej z bardzo licznymi gatunkami chronionymi;
- rezerwat florystyczny „Rakowiecki Grąd" (sołectwo Rakowiec) obejmujący bogate zbiorowiska z licznie występującymi rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin. Występującytu m.in.: przewiercień długolistny (Bupleurum longifolium), wawrzynek wilczełyko (Daphne mezereum), groszek wschodniokarpacki (Lathyrus laevigatum), lilia złotogłów (Lilium martagon), storczyk plamisty (Dactylorrhiza maculata), listera jajowata (Listera ovata), bagno zwyczajne (Ledum palustre), borówka bagienna (Vaccinium uliginosum), kopytnik pospolity (Asarum europaeum), żurawina błotna (Oxycoccus quadripetalum), kokorycz pełna (Corydalis salida) oraz wielu innych.

5.3.5. Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia niniejszego opracowania oraz sposoby ich uwzględnienia

Ochrona środowiska i idea zrównoważonego rozwoju powinny być uwzględniane w dokumentach planistycznych szczebla gminnego. Obliguje do tego zarówno ustawodawstwo krajowe, jak i wspólnotowe. Według art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: *Rzeczpospolita Polska (…) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*. Do ochrony środowiska obligują Polskę również ratyfikowane umowy. Do najważniejszych umów międzynarodowych oraz dyrektyw Unii Europejskiej należą:

1. W zakresie ochrony przyrody i bioróżnorodności:
   - Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio do Janeiro z 1992 r.,
   - Konwencję Berneńską o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
   - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
   - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikiej fauny i flory,

2. W zakresie ochrony powietrza i klimatu:
   - Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro z 1992r.,
   - Protokół z Kioto w sprawie zmian klimatu z 1997 r.,
   - Dyrektywa Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1997 roku w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza,
   - Dyrektywa 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promocji wykorzystania energii z OZE,

3. W zakresie ochrony wód:
   - Dyrektywa 2006/11/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty,
   - Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej
   - Dyrektywa 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych,

4. W zakresie ochrony powierzchni ziemi:
   - Strategia tematyczna w sprawie ochrony gleb,
   - Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie ochrony gleb (2021/2548(RSP)),

5. W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego i zasobów kulturowych:

- Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r.

6. W zakresie ochrony ludzi, ich mienia i warunków bytowania:
   - Dyrektywa 2000/14/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń,
   - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych i emisji pochodzących z chowu zwierząt gospodarskich (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola),

7. Odnośnie procedury oceny oddziaływania na środowisko
   - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 r. W sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
   - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko.

Ponadto najważniejszymi ustaleniami w zakresie ochrony środowiska na szczeblu państw członkowskich są dyrektywy:

- Dyrektywa Rady 79/40/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków ze zmianami (Dyrektywa Ptasia);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa).

Obie dyrektywy są podstawą prawną tworzenia sieci NATURA 2000, której celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu europejskim mają odzwierciedlenie w ustawodawstwie polskim. Za jeden z najważniejszych należy uznać ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Do innych ustaw należą:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania szczególnej wagi nabiera aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym ujęty w Polityce Ekologicznej Państwa 2030 (PEP2030). Głównym jej celem jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, realizowany poprzez trzy cele środowiskowe (środowisko i zdrowie, środowisko i gospodarka, środowisko i klimat) oraz dwa cele horyzontalne (środowisko i edukacja, środowisko i administracja). PEP2030 stanowi kluczowy dokument dla inwestycji ze środków europejskich i wspiera realizację krajowych oraz międzynarodowych zobowiązań, w tym celów Agendy 2030 na rzecz Zrównoważonego Rozwoju ONZ.

Natomiast w Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 nacisk położony jest na ideę zrównoważonego rozwoju (ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju), którą definiuje się jako integrację działań politycznych, społecznych i gospodarczych w układach przestrzennych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Koncepcja przedmiotowa wywodzi się z innego dokumentu ustalonego na szczeblu unijnym. Dokumentem tym jest Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego A/RES/70/1: Agenda Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030. Obejmuje ona 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju i powiązanych z nimi 169 zadań, które mają doprowadzić do pozytywnych zmian w skali globalnej.

Istotna z punktu widzenia projektu planu ogólnego jest Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. (PEP2040), w której zawarto m.in. postulat wzrostu udziału OZE w końcowym zużyciu energii do 23% do 2030 roku oraz zmniejszenie udziału węgla w miksie energetycznym (w 2040 roku ma to być od 11% do 28%, w zależności od ceny uprawnień do emisji CO_2). Głównymi celami dla sektora energetycznego jest budowa nowego systemu elektroenergetycznego, opierającego się w dużym stopniu na źródłach nisko- i zeroemisyjnych oraz wdrożenie energetyki jądrowej zgodnie z Programem polskiej energetyki jądrowej.

Podsumowując wiodącymi zasadami zagospodarowania przestrzennego winny być: zrównoważony rozwój oraz ład przestrzenny.

Specyfika dokumentu jakim jest plan ogólny gminy powoduje, że cele ochrony środowiska są uwzględniane pośrednio w trakcie ustanawia stref planistycznych. Część normatywna POG zawiera wyłącznie dane przestrzenne, które zostały stworzone obowiązkowo przy uwzględnieniu uwarunkowań, w tym środowiskowych, wymienionych w art. 13b upzp. W związku z czym zakres uwzględnienia celów ochrony środowiska jest na tym etapie niemożliwy do wyegzekwowania wprost. Dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opracowanych na podstawie planu ogólnego możliwe jest zapisanie, w formie prawa miejscowego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu; zasad kształtowania krajobrazu; czy zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej.

Przy sporządzaniu planu ogólnego gminy Siedlce uwzględniono następujące uwarunkowania:

- formy ochrony przyrody oraz ich otuliny – POG wyznacza strefy planistyczne, w tym dopuszczalne parametry zabudowy, w sposób umożliwiający utrzymanie ich funkcji przyrodniczych. POG zapewnia ochronę form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z wytycznymi wynikającymi z ich planów ochrony;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału – POG Siedlce nie wyznacza stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią za wyjątkiem terenów wynikających z obowiązujących planów miejscowych;
- obszary gruntów zmeliorowanych – Strefy planistyczne umożliwiające realizację zabudowy zgodnie z obowiązującymi planami zostały wyznaczone w konflikcie z obszarami zmeliorowanymi. W obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego ustalono ochronę sieci melioracyjnej zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- strefy ochronne ujęć wody – Dla miejskiego ujęcia wód Sekuła ustanowiona została strefa zewnętrznej ochrony pośredniej, która obejmuje fragmenty wsi Wołyńce i Rakowiec. Strefa ta chroni obszar zasilania ujęcia wody. W strefie tej ustalono, zgodnie ze stanem istniejącym i ustaleniami planów miejscowych strefy SO, SN, SJ, SZ, SR, SU;
- tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi – W gminie Siedlce znajdują się jeden czynny teren górniczy w Nowym Opolu (Nowe Opole III), gdzie eksploatowany jest piasek i żwir. W planie ogólnym gminy dla terenu w Nowym Opolu ustalono strefę SG. Nie wyznaczono filara ochronnego dla obszarów górniczych;
- udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji - Na terenie gminy występują kruszywa naturalne głównie pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego dla potrzeb budownictwa i drogownictwa (piaski i piaski ze żwirem). Występują one w Białkach oraz Nowym Opolu. Wszystkie złoża zlokalizowane są na terenie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Istnieje złoże Białki II KN 4260, które posiada zasoby prognostyczne. Złoża udokumentowane położone w Białkach nie są eksploatowane. W gminie Siedlce nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji;
- tereny zamknięte i ich strefy ochronne - Teren zamknięty wyłączony z opracowania znajduje się na dz. ew. nr 576, 578, 580, 582/1, 582/2, 583, 585, 592, części dz. ew. nr 579 oraz 602 we wsi Grabianów;
- zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904), lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej – Ochrona części zabytków wpisanych do GEZ uwzględniona została w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w sposób

odpowiedni dla POG przeniesiona do jego ustaleń. W planie ogólnym nie wyznaczono stref ochrony konserwatorskiej. Wszystkie obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków są objęte planami miejscowymi. Parametry zabudowy określone w gminnym katalogu stref planistycznych dla stref, w sąsiedztwie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, zostały ustalone na podstawie istniejących planów zagospodarowania przestrzennego. Strefy planistyczne umożliwiające realizację nowej zabudowy, zostały wyznaczone z uwzględnieniem lokalizacji pozostałych obiektów ujętych w GEZ oraz wskazanych stanowisk archeologicznych, w sposób maksymalizujący zapewnienie ochrony dziedzictwa archeologicznego. POG Siedlce nie wyznacza stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy na obszarach stanowisk archeologicznych, z wyjątkiem obszarów już zabudowanych lub wskazanych do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;

- grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne – POG Siedlce nie wyznacza stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy niezwiązanej z rolnictwem na obszarach użytków rolnych wysokich klas bonitacyjnych, chyba, że w procedurze opracowania planu miejscowego uzyskano zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze, a grunty te nie zostały jeszcze wykorzystane na ten cel.

5.3.6. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu planu ogólnego

Według art. 1 ust. 2 upzp w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza m.in. wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury; potrzeby zrównoważonego rozwoju, walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, w tym: gospodarowania wodami, ochrony gruntów rolnych i leśnych, ochrony złóż kopalin oraz zmniejszania podatności na zmiany klimatu. Wobec tego wszystkie zaproponowane cele rozwiązywać mają ważne dla utrzymania wysokiej jakości środowiska problemy.

Ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności znajdujące się na obszarze gminy:

1. formy ochrony przyrody oraz ich otuliny,
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału,
3. obszary gruntów zmeliorowanych,
4. tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy,
5. strefy ochronne ujęć wody,
6. obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,
7. tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi,
8. udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji,
9. obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej,
10. zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904), lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej,
11. obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne,
12. tereny zamknięte i ich strefy ochronne,
13. obszary ograniczonego użytkowania,
14. obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
15. obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji,
16. obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją,
17. grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne,
18. zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
19. obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;

Nie wszystkie te uwarunkowania występują na obszarze gminy Siedlce. Ich wykaz prezentuje Tabela 7.

Tabela 7. Obszary chronione i szczególnego zagospodarowania

Lp.	RODZAJ	STAN
1	Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny	występują
2	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału	występują
3	Obszary gruntów zmeliorowanych	występują
4	Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy	nie występują
5	Strefy ochronne ujęć wody	występują
6	Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych	nie występują
7	Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi	występują
8	Udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji	występują
9	Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej	nie występują
10	Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w przepisach odrębnych, lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej	występują
11	Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne	nie występują
12	Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	występują
13	Obszary ograniczonego użytkowania	nie występują
14	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	nie występują
15	Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji	nie występują
16	Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją	nie występują
17	Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne	występują
18	Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	nie występują
19	Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego	nie występują

Ad. 1 – Spośród form ochrony przyrody wskazanych w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 Nr 92 poz. 880, ze zm.) na obszarze gminy Siedlce ustanowione zostały:

- Rezerwaty przyrody „Gołobórz" i „Stawy Siedleckie";
- Otulina rezerwatu przyrody „Stawy Broszkowskie";
- Obszary Natura 2000 – OSO „Dolina Liwca" PLB14002 oraz SOO „Ostoja Nadliwiecka" PLH140032, SOO „Gołobórz" PLH140028;
- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Pomnik przyrody (5 szt.).

Rezerwat przyrody „Gołobórz" jest rezerwatem florystyczno-krajobrazowym o powierzchni 65,1 ha. Znajduje się w południowej części gminy, na terenie sołectwa Grabianów. Fragment rezerwatu jest wyłączony z planu ogólnego, gdyż pokrywa się on z terenami zamkniętymi. Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Gołobórz. Jednocześnie rezerwat „Gołobórz" wpisano na listę obszarów Natura 2000.

Plan ogólny w swoich ustaleniach chroni ten obszar. Ustalono dla niego strefę SO. Nie dopuszczono możliwości realizacji funkcji terenu wynikających z dodatkowego profilu funkcjonalnego strefy planistycznej.

Rezerwat przyrody „Stawy Siedleckie" jest rezerwatem faunistycznym o powierzchni 242,3 ha. Znajduje się w północnej części gminy, na terenie sołectwa Topórek. Celem ochrony rezerwatu jest

zachowanie cennego biotopu lęgowego, żerowisk i miejsc odpoczynku rzadkich gatunków ptaków oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin chronionych i bezkręgowców. Dla rezerwatu tego wyznaczono otulinę o powierzchni 432,8 ha, częściowo położoną na terenie miasta. Teren rezerwatu leży w zasięgu dwóch obszarów Natura 2000: Dolina Liwca oraz Ostoja Nadliwiecka. Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Stawy Siedleckie.

Plan ogólny w swoich ustaleniach chroni ten obszar. Ustalono dla niego strefę SO. Nie dopuszczono możliwości realizacji funkcji terenu wynikających z dodatkowego profilu funkcjonalnego strefy planistycznej. W otulinie rezerwatu, poza strefą SO ustalono strefy (SJ, SZ), których zasięg wprost wynika z obowiązujących planów miejscowych i stanu istniejącego..

Część otuliny rezerwatu przyrody „Stawy Broszkowskie" znajduje się na terenie gminy Siedlce, sołectwo Stare Opole. Sam rezerwat położony jest w sąsiedniej gminie Kotuń. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie miejsc lęgowych wielu gatunków ptaków oraz ostoi ptaków przelotnych. Dla rezerwatu wyznacza się otulinę stanowiącą pas szerokości 500 m w linii prostej od granicy północnej, wschodniej i południowej rezerwatu, stąd konieczność uwzględnienia jej w POG Siedlce. W otulinie rezerwatu, poza strefami SO i SK ustalono strefy SJ, SR, których zasięg wprost wynika z obowiązujących planów miejscowych.

Obszar Natura 2000 Dolina Liwca PLB14002 jest to obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO). Został wyznaczony w północnej części gminy, w dolinie Liwca, swoim zasięgiem obejmuje też rezerwat przyrody „Stawy Siedleckie". Jego powierzchnia w gminie Siedlce wynosi 2464 ha, co stanowi ok. 17,5% powierzchni gminy.

Obszar Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO). Został on wyznaczony został w północnej części gminy, w dolinie Liwca. Jego powierzchnia w gminie Siedlce wynosi 1856 ha, co stanowi ok. 13,1% powierzchni gminy. Obszar ten częściowo pokrywa się z Obszarem Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002.

Obszar Natura 2000 Gołobórz PLH140028 jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO). Został on wyznaczony został w południowej części gminy. Jego powierzchnia wynosi 172 ha, co stanowi ok. 1,2% powierzchni gminy. Obszar ten pokrywa się z z rezerwatem przyrody Gołobórz.

Mając na uwadze walory przyrodnicze obszarów Natura 2000, jak również pozostałe uwarunkowania rozwoju przestrzennego, w tym obowiązywanie planów zagospodarowania przestrzennego, na obszarze Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 w granicach gminy Siedlice wskazano strefy SR, SJ, SZ, SU, SP, a na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, w granicach gminy Siedlce wskazano strefę SJ, SZ. Na obszarze Natura 2000 Gołobórz PLH140028, w granicach gminy Siedlce wskazano wyłącznie strefę SO. Wszystkie wskazane strefy są następstwem obowiązywania planów miejscowych.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Położony jest w zachodniej części gminy. Siedlecko-Węgrowski OChK obejmuje około 30,6% powierzchni gminy. Ochrona walorów krajobrazowych tego obszaru polega na ograniczeniu możliwość rozprzestrzeniania zabudowy. Ustalone w POG strefy planistyczne i standardy urbanistyczne wynikają z funkcji terenu i parametrów zabudowy i zagospodarowania ustalonych w planie miejscowym.

Ustalone w POG strefy planistyczne i standardy urbanistyczne dotyczące obszarów objętych formami ochrony przyrody wynikają z funkcji terenu i parametrów zabudowy i zagospodarowania ustalonych w planach miejscowych.

Ad. 2 – Na podstawie map zagrożenia powodziowego, sporządzonych przez Wody Polskie, ustalono, że obszar gminy Siedlce:

- częściowo znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 lit. a) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566, ze zm.), tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- częściowo znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34 lit. b) ustawy Prawo wodne, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),

– częściowo znajduje się na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat), o którym mowa w art. 169 ust. 2 ustawy Prawo wodne.

POG Siedlce nie wyznacza stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią o każdym prawdopodobieństwie ustalono strefę SO, bez dopuszczenia funkcji wynikających z profilu uzupełniającego dla tej strefy, za wyjątkiem terenów, dla których w planach miejscowych ustalono inne przeznaczenie. Znajdują się one we wsiach: Purzec i Chodów.

Ad. 3 – W gminie Siedlce znajdują się obszary gruntów zmeliorowanych. Koncentrują się one głównie w sołectwach „związanych" z dolinami rzek Liwiec, Muchawka i Helenka (Chodów, Purzec, Jagodnia, Wólka Leśna, Golice, Torórek, Żytnia, Ostrówek, Pruszynek, Opole Świerczyna, Nowe Opole, Stare Iganie, Żabokliki, Żabokliki-Kolonia, Żelków-Kolonia, Stok Lacki, Stok Lacki-Folwark, Biel, Grabianów, Ujrzanów, Białki). Rowy melioracyjne, których funkcjonowanie opiera się na rzeźbie terenu znajdują się w całej gminie.

Strefy planistyczne umożliwiające realizację zabudowy, zgodnie z obowiązującymi planami zostały wyznaczone w konflikcie z obszarami zmeliorowanymi. W obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego ustalono ochronę sieci melioracyjnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Najbardziej konfliktogenne z terenami zmeliorowanymi są strefy: SP, SJ, SU.

Wobec dynamicznie postępującego procesu urbanizacji gminy Siedlce wiarygodność danych dotyczących gruntów zmeliorowanych jest niska. Dotyczy to głównie domniemanej ich funkcjonalności.

Ad. 5 – Dla miejskiego ujęcia wód Sekuła ustanowiona została strefa zewnętrznej ochrony pośredniej, która obejmuje fragmenty wsi Wołyńce i Rakowiec. Strefa ta chroni obszar zasilania ujęcia wody. W strefie tej ustalono, zgodnie ze stanem istniejącym i ustaleniami planów miejscowych strefy SO, SN, SJ, SZ, SR, SU.

Ad. 7 – W gminie Siedlce znajdują się jeden czynny teren górniczy w Nowym Opolu (Nowe Opole III), gdzie eksploatowany jest piasek i żwir. W planie ogólnym gminy dla terenu w Nowym Opolu ustalono strefę SG. Nie wyznaczono filara ochronnego dla obszarów górniczych;

Ad. 8 – Na terenie gminy występują kruszywa naturalne głównie pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego dla potrzeb budownictwa i drogownictwa (piaski i piaski ze żwirem). Występują one w Białkach oraz Nowym Opolu. Wszystkie złoża zlokalizowane są na terenie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Istnieje złoże Białki II KN 4260, które posiada zasoby prognostyczne. Złoża udokumentowane położone w Białkach nie są eksploatowane.

W gminie Siedlce nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.

Strefę górnictwa (SG) wskazano w obrębie eksploatowanych złóż w Nowym Opolu. Pozostałe złoża położone są w strefie SR lub SU (Chodów).

Ad. 10 – Ochrona części zabytków wpisanych do GEZ uwzględniona została w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w sposób odpowiedni dla POG przeniesiona do jego ustaleń. W planie ogólnym nie wyznaczono stref ochrony konserwatorskiej. Wszystkie obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków są objęte planami miejscowymi.

Parametry zabudowy określone w gminnym katalogu stref planistycznych dla stref, w sąsiedztwie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, zostały ustalone na podstawie istniejących planów zagospodarowania przestrzennego.

Strefy planistyczne umożliwiające realizację nowej zabudowy, zostały wyznaczone z uwzględnieniem lokalizacji pozostałych obiektów ujętych w GEZ oraz wskazanych stanowisk archeologicznych, w sposób maksymalizujący zapewnienie ochrony dziedzictwa archeologicznego.

POG Siedlce nie wyznacza stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy na obszarach stanowisk archeologicznych, z wyjątkiem obszarów już zabudowanych lub wskazanych do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ad. 12 - Teren zamknięty wyłączony z opracowania znajduje się na dz. ew. nr 576, 578, 580, 582/1, 582/2, 583, 585, 592, części dz. ew. nr 579 oraz 602 we wsi Grabianów.

Ad. 17 – Na obszarze gminy Siedlce występują użytki rolne klasy III, które podlegają ochronie na podstawie obowiązujących przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Gleby najwyższych klas bonitacyjnych (II-III kl.) zajmują na terenie gminy Siedlce 14,0% powierzchni. Gleby te występują praktycznie we wszystkich obrębach geodezyjnych. Większe powierzchnie gleb wyższych klas znajdują się w sołectwach Pruszyn, Kolonia Żabokliki, Wólka Leśna, Białki, Stock Lacki, Żelków Kolonia, Stare Opole

Łączna powierzchnia terenów leśnych wynosi ok. 1675 ha, co stanowi niespełna 12% gminy. Największe kompleksy leśne Lasów Państwowych znajdują się w Golicach, Chodowie oraz Grabianowie. Lasy, celem ochrony włączono w przeważającej większości do strefy SO.

POG Siedlce nie wyznacza stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy niezwiązanej z rolnictwem na obszarach użytków rolnych wysokich klas bonitacyjnych, chyba, że w procedurze opracowania planu miejscowego uzyskano zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze, a grunty te nie zostały jeszcze wykorzystane na ten cel.

Problemy ochrony środowiska w gminie Siedlce w związku z przyjęciem planu ogólnego mogą być związane z dopuszczeniem dużego udziału powierzchni terenów zasklepionych (maksymalnie do 90% dla stref 8SP, 9SP, 3SH; do 85% dla stref 6SP, 7SP; do 70% dla 1SH, 2 SH; do 60% dla stref 54SJ, 55SJ, SU, SP) oraz spływem wód powierzchniowych. Ponadto problemy ochrony środowiska w gminie Siedlce dotyczą głównie:

- niskiej emisji z terenów komunikacyjnych i gospodarstw domowych;
- przekroczenia norm hałasu na drogach powiatowych i drodze krajowej;
- wtórnej emisja zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych;
- lokalnie niekorzystnych warunków związanych z przewietrzaniem;
- zagrożenia dla jakości i stanu gleb oraz wód podziemnych spowodowane działalnością rolniczą;
- istniejących barier migracyjnych dla dzikich zwierząt m.in. drogi czy zwarta zabudowa wsi.

W zasięgu następujących stref mogą być realizowane inwestycje mogące zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko:

- w całej strefie, SU, SH oraz SR z wyłączeniem 20SR, 66SR, 89SR projekt planu ogólnego dopuszcza realizację terenów elektrowni słonecznej,
- w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO projekt planu ogólnego dopuszcza realizację terenów elektrowni słonecznej,
- w całej strefie SG obejmującej tereny górnictwa i wydobycia, dopuszczono również w profilu dodatkowym: teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki.

Wartość normatywna planu ogólnego to informacje zawarte w danych przestrzennych. Załącznik jakim jest uzasadnienie do planu ogólnego pełni rolę suplementu dokumentacji projektowej, zwiększa przejrzystość uchwały, wyjaśnia metodologię wyznaczania stref planistycznych oraz daje szerszą perspektywę w rozumieniu całego procesu planistycznego. Nie ma natomiast w nim zapisach ustaleń wiążących, zasad zagospodarowania czy ochrony różnych komponentów przestrzeni.

5.3.7.Ocena środowiska obszaru objętego planem ogólnym

Środowisko przyrodnicze gminy Siedlce jest dynamicznie przekształcane przez człowieka. Świadczy o tym bardzo korzystna sytuacja demograficzna gminy. W 2024 roku ogólny bilans liczby mieszkańców był dodatni – w 28 na 35 obrębów spisowych nastąpił napływ ludności. Wszelkie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy dokonują się w oparciu o ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dając możliwość rozwoju zabudowy w sposób kontrolowany. Obecnie cały obszar gminy pokrywają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Analiza przestrzenna rozmieszczenia terenów przeznaczonych do zabudowy oraz już wykorzystanych na ten cel, wskazuje na istnienie dużych rezerw. Gmina Siedlce ze względu na dużą presję osiedleńczą, w przeciągu ostatnich lat, uruchomiła wiele nowych terenów budowlanych.

Stan środowiska oceniany jest na podstawie analizy danych dotyczących jakości poszczególnych komponentów środowiska, przyrody ożywionej i nieożywionej, a także walorów krajobrazowych. Poszczególne elementy środowiska przyrodniczego gminy Siedlce są przekształcone w różnym w stopniu. Znajdują się tu zarówno ekosystemy charakteryzujące się stosunkowo niewielkim przekształceniem i znacznym stopniem naturalności krajobrazu jak i ekosystemy w różnym stopniu zdegradowane. Mimo to, można stwierdzić, że dotychczasowy sposób użytkowania i związane z tym zagospodarowanie terenu oraz warunki przyrodnicze pozostają w równowadze. Decyduje o tym w pierwszej kolejności rolniczy charakter gminy, który swoją produkcję dostosował do panujących warunków środowiskowych.

Gleby obszaru cechują się wysoką przydatnością do produkcji rolniczej, dominują kompleksy pszenny dobry, żytni bardzo dobry i żytni dobry, które zlokalizowane są w sołectwach położony powyżej drogi wojewódzkiej 698 tj. Stok Lacki, Pruszyn-Pieńki, Pruszyn, Pruszynek, Błogoszcz, Wólka Leśna, oraz w zachodniej części gminy tj. w Rakowcu, Żelkowie-Kolonii, Nowych Iganiach, Starych Iganiach, Nowym Opolu i Starym Opolu. Tu również występują gleby wysokich klas bonitacyjnych.

Obszary najcenniejsze przyrodniczo: doliny rzek Liwca, Muchawki i Helenki oraz zwarte kompleksy leśne pozostają niezabudowane. Osadnictwo zaś rozmieszczone jest w sposób, który uwzględnia szereg ograniczeń wypływających z funkcjonowania środowiska. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (10% i 1%) pozostają niezabudowane.

Obszary podlegające ochronie prawnej obejmują najcenniejsze przyrodniczo fragmenty gminy i w stopniu wystarczającym zapewniają prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego i jego zasobów.

Do obszarów kolizji zagospodarowania i warunków środowiskowych zaliczyć należy zabudowę powstałą na gruntach wysokich klas bonitacyjnych oraz w ciągu lokalnych korytarzy ekologicznych.

Ponadto problematyczne dla środowiska mogą być inwestycje z zakresu powierzchniowej eksploatacji surowców tj. piasków i żwirów, gdzie przekształceniu ulegnie przede wszystkim rzeźba terenu. Zmieni się również struktura krajobrazu, jednak w tym zakresie jest szansa na powrót do stanu pierwotnego dzięki rekultywacji wyrobisk. Dodatkowo zmodyfikowane zostaną warunki siedliskowe dla roślin i zwierząt. Na terenach dotychczas nieeksploatowanych nastąpi usunięcie gleby i szaty roślinnej oraz zasiedlających ją gatunków zwierząt. Przy czym nastąpi sukcesja gatunków – roślin segetalnych na obrzeżach wyrobiska oraz zwierząt zasiedlających obszary górnicze.

Kolejną kwestią, która może wywołać zmiany środowiska gminy Siedlce jest lokalizacja farm fotowoltaicznych. Budowa paneli związana jest z wyłączeniem gruntów z dotychczasowego użytkowania oraz z ograniczeniem przestrzeni życiowej dla zwierząt. Ogniwa fotowoltaiczne oddziałują również na krajobraz, jednak w przeciwieństwie do elektrowni wiatrowych nie są widoczne z większych odległości.

Na zmiany zachodzące w środowisku gminy ma wpływ również zjawisko zaniechania rolniczego użytkowania, czego efektem jest przede wszystkim sukcesja wtórna i pojawienie się zbiorowisk synantropijnych i ruderalnych. Oba zjawiska nie powodują znaczących negatywnych zmian w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego. Wobec tego presja na środowisko będzie na niezmienionym poziomie, a zmiany zachodzące w środowisku mogą być niedostrzegalne.

W zakresie szaty roślinnej obecne zagospodarowanie gminy nie jest w rażący sposób sprzeczne z walorami przyrodniczymi terenu. Nie występują tu inwestycje prowadzące do degradacji wartościowej szaty roślinnej terenów leśnych. Tereny niezabudowane nie są często grodzone, co pozwala na swobodne przemieszczanie się zwierząt.

Poszczególne części gminy różnią się od siebie uwarunkowaniami przyrodniczymi rzutującymi na możliwości rozwoju osadnictwa. Ukształtowanie terenu, warunki gruntowe, układ sieci rzecznej to tylko niektóre z czynników, które determinują i różnicują sposób zagospodarowania. Wysoka presja na rozwój zabudowy może z czasem doprowadzić do kolizji z najwyżej cenionymi walorami środowiska w gminie.

6. USTALENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Projekt ogólnego gminy Siedlce został sporządzony na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jego zawartość jest zgodna z zakresem przedmiotowym określonym w art. 13a ust. 4 i 13b powołanej wyżej ustawy oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Plan ogólny gminy to akt planowania przestrzennego, który jest aktem prawa miejscowego. Plan ogólny uchwala się dla obszaru gminy z wyłączeniem: terenów zamkniętych (innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu) oraz obszarów morskich wód wewnętrznych. Ustalenia planu ogólnego są wiążące dla planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Do planu ogólnego obligatoryjnie sporządza się, w postaci elektronicznej, uzasadnienie składające się z części tekstowej i graficznej.

Zarówno część tekstowa jak i graficzna uzasadnienia planu ogólnego gminy nie mają wartości normatywnej, a jedynie poglądową, prezentującą informacje dla osób zainteresowanych ustaleniami planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego gminy przyjmuje się wyłącznie w postaci elektronicznej, w formie ustandaryzowanych danych przestrzennych (stanowiących załącznik do uchwały przyjmującej POG, czyli integralną część normatywną POG).

Przedmiotem niniejszego opracowania jest plan ogólny gminy Siedlce. Opracowanie obejmuje obszar gminy w jej granicach administracyjnych. Ustalenia POG Siedlce sporządzono uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wynikające m.in. z:

- ustaleń planu zagospodarowania województwa,
- regulacji w zakresie obszarów chronionych, obszarów szczególnego zagospodarowania,
- rozmieszczenia istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej, znajdujących się na obszarze opracowania,
- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym oraz krajobrazów priorytetowych,
- opracowania ekofizjograficznego,
- strategii rozwoju gminy Siedlce na lata 2016-2026,
- ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- istniejącego zagospodarowania przestrzennego,
- zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową oraz
- otrzymanych wniosków i uwag, które wpłynęły w trakcie prowadzonej procedury planistycznej.

Ustalenia POG Siedlce obejmują:

- Podział obszaru gminy na **strefy planistyczne** (lista dopuszczalnych stref planistycznych jest ściśle wskazana w art. 13c ust. 1 upzp).
- **Gminne standardy urbanistyczne**, w których dla każdej strefy planistycznej został określony profil funkcjonalny, czyli ogólny katalog dopuszczalnych przeznaczeń terenów (katalogi przeznaczeń przypisanych do poszczególnych stref są wskazane w rozporządzeniu POG).Doprecyzowanie przeznaczenia dla poszczególnych nieruchomości w danej strefie nastąpi poza przedmiotowym opracowaniem, tzn. w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o warunkach zabudowy. W ramach gminnych standardów urbanistycznych, dla wybranych stref planistycznych określono również parametry zagospodarowania terenu, tj. wartości maksymalne: nadziemnej intensywności zabudowy, wysokości zabudowy, udziału powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.
  Na podstawie obliczonej chłonności wyznaczonych terenów mieszkaniowych, które są niezabudowane, z uwzględnieniem aktualnych prognoz demograficznych, nie zakłada się aby

w gminie wystąpiło ograniczenie w dostępności do obiektów lub obszarów realizujących najbardziej powszechne, codzienne potrzeby społeczne, takich jak: edukacja oraz wypoczynek i rekreacja. Wobec tego w POG odstąpiono od określenia gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej, w rozumieniu upzp.

- Nie wyznaczono **obszarów uzupełnienia zabudowy**, gdyż gmina Siedlce w 100% pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego oraz ustalenia planu ogólnego gminy Siedlce prezentuje również część graficzna uzasadnienia planu ogólnego, którą opracowano w postaci elektronicznej w rozdzielczości przestrzennej odpowiadającej skali 1:20 000.

Ustalenia planu ogólnego zostały zapisane w postaci elektronicznej w formie danych przestrzennych. Przy czym plan ogólny ustala podział obszaru gminy Siedlce na następujące strefy planistyczne (lista dopuszczalnych stref planistycznych jest ściśle wskazana w art. 13c ust. 1 upzp):

1. SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
2. SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
3. SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
4. SU – strefa usługowa,
5. SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego,
6. SP – strefa gospodarcza,
7. SR – strefa produkcji rolniczej,
8. SI – strefa infrastrukturalna,
9. SN – strefa zieleni i rekreacji,
10. SC – strefa cmentarzy,
11. SG – strefa górnictwa,
12. SO – strefa otwarta,
13. SK – strefa komunikacyjna.

Dla każdej z wymienionych stref planistycznych określono wskaźniki zabudowy i zagospodarowania. Podstawą ich ustalenia były wartości wynikające z ustaleń planu miejscowego.

Dla poszczególnych stref określono również profile dodatkowe.

Wyznaczając wymienione strefy planistyczne wraz z ich charakterystyką (gminny katalog stref planistycznych) uwzględniono przede wszystkim:

- obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej,
- obliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, oraz
- otrzymane wnioski i uwagi dotyczące prowadzonej procedury planistycznej.

Plan ogólny gminy Siedlce ustala następujące strefy funkcjonalne i parametry zabudowy:

- **SW** – Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną:
  - **Profil podstawowy:** teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy 1SW-3SW	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SW	1,2	40	12	30
2SW	0,9	30	9	40
3SW	1,9	40	16	30

- **SJ** – Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną:
  - **Profil podstawowy:** teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
382SJ	0,2	20	9,5	60
384SJ, 385SJ	0,2	20	6	70
15SJ, 16SJ, 19SJ, 21SJ, 74SJ, 133SJ, 134SJ, 136SJ, 141SJ, 142SJ, 144SJ, 152SJ, 161SJ-164SJ	0,3	40	12	50
330SJ	0,3	40	12	20
4SJ-6SJ, 70SJ, 79SJ, 90SJ, 92SJ, 107SJ, 120SJ-122SJ, 135SJ, 146SJ, 149SJ, 157SJ	0,3	20	9	70
26SJ	0,3	25	7	70
267SJ	0,4	15	12	80
118SJ, 311SJ	0,4	20	12	70
1SJ, 13SJ, 22SJ, 82SJ, 89SJ, 91SJ, 100SJ, 113SJ, 132SJ, 154SJ, 158SJ, 399SJ-401SJ	0,4	40	12	50
117SJ	0,4	50	12	40
176SJ, 178SJ, 181SJ	0,6	20	9,5	50
75SJ	0,6	30	12	40
71SJ	0,6	30	12	50
76SJ	0,6	30	12	60
52SJ	0,6	40	12	50
24SJ, 73SJ, 81SJ, 85SJ, 101SJ, 169SJ	0,6	50	12	40
84SJ	0,7	50	9	40
56SJ	0,7	50	12	40
332SJ	0,7	50	12	50
54SJ, 55SJ	0,7	60	12	40
27SJ-43SJ, 115SJ, 300SJ, 307SJ-310SJ, 322SJ, 323SJ, 334SJ, 335SJ, 340SJ, 341SJ, 392SJ, 395SJ	0,8	40	12	30
240SJ, 253SJ, 255SJ, 259SJ	0,9	30	9,5	30
57SJ, 58SJ	0,9	30	9,5	40
95SJ, 247SJ-250SJ, 258SJ, 262SJ-265SJ, 358SJ	0,9	30	12	30
325SJ, 353SJ	0,9	30	12	40
77SJ, 345SJ, 357SJ	0,9	30	12	60
346SJ	0,9	30	12	65
347SJ	0,9	40	12	30
351SJ	0,9	40	12	40
272SJ, 274SJ,, 277SJ	0,9	50	12	20
7SJ, 12SJ, 14SJ, 17SJ, 20SJ, 23SJ, 50SJ, 51SJ, 53SJ, 63SJ-67SJ, 69SJ, 78SJ, 80SJ, 86SJ, 93SJ, 96SJ-99SJ, 102SJ-106SJ, 108SJ, 109SJ, 111SJ, 112SJ, 114SJ, 116SJ, 119SJ, 123SJ-131SJ, 137SJ-140SJ, 143SJ, 147SJ, 148SJ, 150SJ, 151SJ, 153SJ, 155SJ, 156SJ, 159SJ, 160SJ, 165SJ, 166SJ, 167SJ, 168SJ, 288SJ-299SJ, 313SJ, 327SJ, 337SJ-339SJ, 348SJ, 352SJ, 354SJ, 355SJ, 386SJ, 389SJ, 393SJ, 403SJ, 404SJ	0,9	50	12	40
3SJ	1,2	10	12	30
8SJ, 9SJ	1,2	30	12	40
391SJ	1,2	30	12	30

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
333SJ	1,2	40	12	20
2SJ, 10SJ, 11SJ, 18SJ, 25SJ, 44SJ, 46SJ-49SJ, 59SJ-62SJ, 68SJ, 72SJ, 83SJ, 87SJ, 88SJ, 94SJ, 110SJ, 170SJ-175SJ, 177SJ, 179SJ, 180SJ, 182SJ-239SJ, 241SJ-246SJ, 251SJ, 252SJ, 254SJ, 256SJ, 257SJ, 260SJ, 261SJ, 266SJ,268SJ-271SJ, 273SJ, 275SJ, 276SJ, 278SJ-287SJ, 301SJ-306SJ, 312SJ, 314SJ-321SJ, 324SJ, 326SJ, 328SJ, 329SJ, 331SJ, 336SJ, 342SJ-344SJ, 356SJ, 359SJ-381SJ, 383SJ, 387SJ, 388SJ, 390SJ, 394SJ, 396SJ-398SJ, 402SJ, 405SJ-410SJ	1,2	40	12	30
349SJ	1,2	50	12	40

- **SZ** – Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową:
  - **Profil podstawowy:** teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SZ-8SZ	0,2	25	25	45
9SZ-10SZ	0,3	30	12	70
11SZ	0,6	30	12	45
12SZ	0,7	50	12	50
13SZ-22SZ, 44SZ-62SZ	0,9	40	12	40
23SZ-25SZ, 27SZ-43SZ	0,9	30	15	40
63SZ-69SZ	0,9	40	15	40
70SZ, 71SZ	0,9	30	12	30
72SZ-76SZ	0,9	30	25	30
77SZ-185SZ, 187SZ-200SZ	1,2	40	12	30
186SZ	1,2	50	12	50

- **SU** – Strefa usługowa:
  - **Profil podstawowy:** teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SU	0,2	30	9	50
2SU	0,3	20	10	70
3SU, 5SU-11SU	0,5	60	12	30
4SU	0,5	60	25	30
12SU	0,5	40	12	30
13SU	0,6	50	12	40
14SU	0,7	60	12	40
15SU-18SU	0,7	60	12	35

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
19SU	0,7	50	12	50
20SU, 21SU	0,8	40	12	20
22SU	0,8	60	17	20
23SU	0,8	60	9	40
24SU, 25SU	0,8	40	12	30
26SU	0,8	40	12	20
27SU	0,8	60	17	20
28SU	0,8	40	12	20
29SU	0,9	60	12	25
30SU	0,9	40	12	30
31SU	0,9	50	12	40
32SU	1	40	12	30
33SU	1	40	10	30
34SU, 37SU, 46SU	1,2	30	12	40
35SU, 36SU, 38SU-45SU, 47SU-63SU, 135SU, 136SU	1,2	40	12	30
64SU	2	60	25	10
65SU	2	60	15	15
66SU	2	60	20	15
67SU	2	60	20	30
87SU	2,4	60	5	30
68SU-71SU, 73SU-75SU, 85SU, 86SU, 88SU-90SU, 93SU	2,4	60	8	30
95SU, 114SU, 126SU	2,4	60	12	10
131SU	2,4	60	12	15
124SU	2,4	60	12	20
76SU-84SU, 134SU	2,4	60	12	30
127SU, 130SU	2,4	60	20	10
128SU, 129SU, 132SU, 133SU	2,4	60	25	10
72SU, 91SU, 92SU, 94SU, 96SU-113SU, 115SU, 116SU, 120SU123SU, 125SU	2,4	60	25	30

- **SH –** Strefa handlu wielkopowierzchniowego:
  - **Profil podstawowy:** teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SH	0,7	70	12	10
2SH	0,8	70	25	20
3SH	1,8	90	18	10

- **SP** – Strefa gospodarcza:
  - **Profil podstawowy:** teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SP	0,4	60	18	10
2SP	0,8	60	15	50
3SP	0,9	60	12	40
4SP	1	60	30	10
5SP	1,2	40	12	30
6SP, 7SP	1,5	85	12	15
8SP, 9SP	1,8	90	16	10
10SP-15SP	2	50	12	10
16SP	2	60	20	15
17SP	2	50	12	20
18SP-25SP	2	50	12	10
26SP-29SP, 31SP, 33SP-46SP	2	60	20	15
30SP, 32SP, 47SP, 48SP, 50SP-54SP	2	60	20	20
49SP	2	60	12	20
93SP	2,4	60	8	20
63SP-66SP	2,4	60	80	30
107SP, 123SP-135SP, 138SP	2,4	60	12	10
56SP-62SP. 67SP-92SP, 94SP-98SP, 100SP-102SP, 105SP, 106SP, 109SP, 111SP, 113SP, 115SP-117SP	2,4	60	12	20
120SP	2,4	60	14	10
103SP	2,4	60	15	20
110SP, 118SP	2,4	60	20	20
55SP, 108SP, 119SP, 121SP, 122SP, 136SP, 137SP	2,4	60	25	10
99SP, 104SP, 112SP, 114SP	2,4	60	25	20

- **SR** – Strefa produkcji rolniczej:
  - **Profil podstawowy:** teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy**: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SR-3SR	0,2	10	10	70
4SR, 7SR-9SR	0,2	25	25	30
5SR, 6SR	0,2	25	25	45
10SR-19SR	0,4	20	12	70
37SR, 40SR, 41SR, 49SR, 51SR-56SR, 70SR, 73SR-77SR, 83SR, 85SR, 90SR, 92SR, 93SR, 98SR	0,9	30	12	30
21SR-31SR	0,9	30	12	40
88SR	0,9	30	25	20
32SR-36SR, 38SR, 39SR, 42SR-45SR, 47SR, 48SR, 50SR, 57SR-65SR, 67SR-69SR, 71SR, 72SR, 78SR-82SR, 84SR, 86SR, 87SR, 91SR, 94SR, 97SR, 99SR	0,9	30	25	30
25SR	0,9	30	25	40

  - **Profil dodatkowy:** teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
20SR	0,9	30	25	40

- **Profil dodatkowy: –**.
- **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
66SR	0,9	30	25	30
89SR	0,9	30	12	30

- **SI** – Strefa infrastrukturalna:
  - **Profil podstawowy:** teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych.
  - **Profil dodatkowy:** teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SI-11SI	0,4	20	9,5	30
12SI	0,4	20	60	40

- **SN** – Strefa zieleni i rekreacji:
  - **Profil podstawowy:** teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SN	0,3	20	4	80
2SN, 5SN	0,3	20	5	75
3SN	0,5	40	9	40
4SN	0,3	20	4	80
6SN	0,1	2	4	80

- **SC** – Strefa cmentarzy:
  - **Profil podstawowy:** teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SC-4SC	0,1	20	8	30

- **SG** – Strefa górnictwa:
  - **Profil podstawowy:** teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni, naturalnej, teren lasu, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SG-4SG	0,5	30	12	30

- **SO** – Strefa otwarta:
  - **Profil podstawowy:** teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
4SO, 29SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 164SO-166SO, 170SO	0,3	15	5	85
26SO-28SO, 30SO-32SO, 151SO, 152SO	0,3	40	5	60

  - **Profil dodatkowy: –**.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SO-3SO, 5SO-25SO, 33SO-35SO, 37SO-40SO, 42SO, 45SO, 48SO, 49SO, 53SO-58SO, 60SO-62SO, 64SO-72SO, 74SO, 77SO-81SO, 88SO, 89SO, 91SO-101SO, 106SO-108SO, 110SO-115SO, 119SO-122SO, 124SO, 125SO, 127SO, 128SO, 142SO-144SO, 146SO, 147SO, 149SO, 150SO, 153SO-163SO, 167SO-169SO	-	-	-	90
90SO	-	-	-	100

- **SK** – Strefa komunikacyjna:
  - **Profil podstawowy:** teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
  - **Profil dodatkowy:** teren drogi zbiorczej, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód.
  - **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udziałpow. zabudowy [%]	maks.wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
1SK-3SK, 5SK, 7SK-18SK, 20SK-23SK, 25SK-43SK, 45SK	0,2	-	15	2

- **Profil dodatkowy:** teren drogi zbiorczej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód.
- **Dopuszczalne parametry zabudowy:**

nr strefy	maks. nadziemna intensywność zabudowy	maks. udział pow. zabudowy [%]	maks. wys. zabudowy [m]	min. udział pow. biologicznie czynnej [%]
4SK, 6SK, 19SK, 24SK, 44SK, 46SK	-	-	-	-

W strefach oznaczonych symbolami: SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR, SN, SC, SG, SO i SK, teren infrastruktury technicznej w profilu podstawowym dotyczy terenów telekomunikacji oraz innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m^2.

6.1. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu ogólnego

Aktualnie trwająca reforma planowania przestrzennego w Polsce wprowadza nowy porządek prawny. Punktem wyjścia dla prowadzenia polityki przestrzennej w gminie było dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W nowych realiach planistycznych to plan ogólny gminy przejmuje tę rolę. Głównym założeniem zmian jest wymagalność zgodności planu ogólnego z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Obecnie cały obszar gminy Siedlce pokrywają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w związku z czym wszelkie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym odbywają się na ich podstawie. W przypadku nieuchwalenia przedstawionego do oceny projektu planu ogólnego w gminie Siedlce zostanie wstrzymana możliwość aktualizacji prawa miejscowego. Nie będzie możliwe wprowadzenie nowych terenów produkcyjnych, usługowych i handlowych, szczególnie tych, zlokalizowanych przy węzłach oraz wzdłuż autostrady A2.

Przy tak pozytywnych trendach demograficznych będzie mieć to ogromy wpływ na sytuację gospodarczo-społeczną gminy poprzez wyhamowanie napływu ludności czy wstrzymanie szeregu planowanych w inwestycji. Przełożyć się to może niekorzystnie na finanse gminy oraz potencjalne miejsca pracy.

Z punktu widzenia środowiskowego brak realizacji planu ogólnego wyeliminowałby wszelkie potencjalne zmiany środowiska związane z lokalizacją jakichkolwiek nowych przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko. Ponadto:

- nie zmniejszy się powierzchnia upraw rolnych – w perspektywie kilkudziesięciu lat nie będzie konieczności rekultywacji gleb;
- w najbliższych latach nie poprawi się jakość dróg;
- nie pojawią się nowi inwestorzy z powodu braku nowych terenów inwestycyjnych przy węzłach autostrady A2;
- nie będzie zmian w rzeźbie terenu spowodowanych realizacją inwestycji infrastrukturalnych, komunikacyjnych i budowlanych.

7. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWALNYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839) określa, które przedsięwzięcia mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Przedsięwzięcia zostały podzielone na dwie kategorie: mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Na obszarze gminy Siedlce zlokalizowana jest systemowa stacja elektroenergetyczna 400/110 kV Siedlce Ujrzanów. Stacja stanowi jeden z węzłów połączenia pierścieniowego w systemie elektroenergetycznym kraju. Obecnie do stacji tej włączone są linie elektroenergetyczne 400 kV Siedlce – Ujrzanów – Stanisławów, Siedlce – Ujrzanów – Kozienice, Siedlce – Ujrzanów – Narew. Połączenia te sprawiają, że SE Siedlce Ujrzanów jest jednym z najważniejszych obiektów infrastruktury elektroenergetycznej we wschodniej Polsce. Napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 220 kV i długości nie mniejszej niż 15 km (§ 2 ust. 1 pkt 6) zaliczają się grupy przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Natomiast napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 110 kV inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 6 zaliczają się grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Przez teren gminy biegną dwa gazociągi wysokiego ciśnienia o DN 150: Kobryń – Warszawa (doprowadza gaz do stacji redukcyjno-pomiarowej zlokalizowanej w miejscowości Strzała, której przepustowość wynosi 25000 m^3/h) oraz Gończyce – Łuków – Siedlce, (doprowadza gaz do stacji redukcyjno-pomiarowej w Grabianowie, której przepustowość wynosi 20000 m^3/h). Budowane, montowane lub przebudowywane tłoczni lub stacji redukcyjnych przy istniejących instalacjach przesyłowych nie są przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko (§ 2 ust. 1 pkt 20 lit. c). W sytuacji zaistnienia potrzeby rozbudowy instalacji do przesyłu gazu – o średnicy zewnętrznej nie mniejszej niż 800 mm i długości nie mniejszej niż 40 km – przedsięwzięcie uzyska status mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Z kolei instalacje do przesyłu gazu inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt. 20 oraz towarzyszące im tłocznie lub stacje redukcyjne (z wyłączeniem gazociągów o ciśnieniu nie większym niż 0,5 MPa i przyłączy do budynków) zakwalifikowane zostaną jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców gminy Siedlce odbywa się poprzez pięć ujęć wody. W gminie funkcjonują 4 ujęcia wody tj. SUW Żabokliki, SUW Stok Lacki, SUW Purzec, SUW Ujrzanów. Gminę obsługuje również SUW Sekuła I i II, zlokalizowana w mieście Siedlce. Woda ujmowana poprzez te stacje zasila: Żelków-Kolonię, Stare i Nowe Iganie, Stare i Nowe Opole, Opole Świerczyna, Ostrówek. Wokół ujęcia miejskiego – Sekuła, ze względu na sposób ujmowania wód wyznaczono strefę ochrony pośredniej.

W odniesieniu w planu ogólnego jako całości do przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko zalicza się realizację:

- rurociągów wodociągowych magistralnych do przesyłania wody oraz przewodów wodociągowych magistralnych doprowadzających wodę od stacji uzdatniania do przewodów wodociągowych rozdzielczych z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową (§ 3 ust. 1 pkt. 71);
- urządzeń lub zespołów urządzeń umożliwiających pobór wód podziemnych lub sztucznych systemów zasilania wód podziemnych o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 10 m^3 na godzinę (§ 3 ust. 1 pkt. 73);
- urządzeń lub zespołów urządzeń umożliwiających pobór wód podziemnych z tej samej warstwy wodonośnej, o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1 m^3 na godzinę, inne niż wymienione w pkt 73, jeżeli w odległości mniejszej niż 500 m znajdują się inne urządzenia lub inny zespół urządzeń umożliwiający pobór wód podziemnych o zdolności poboru wody nie mniejszej niż 1 m^3 na godzinę, z wyłączeniem zwykłego korzystania z wód (§ 3 ust. 1 pkt. 74).

Ponadto do przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko zalicza się realizację sieci kanalizacyjnej o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1km, z wyłączeniem jej przebudowy metodą bezwykopową, sieci kanalizacji deszczowej zlokalizowanych w pasie drogowym i obszarze kolejowym oraz przyłączy do budynków. Wg ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, sieci kanalizacyjne to przewody kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi odprowadzane są ścieki. Potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko będą te sieci, gdzie całkowita długość przedsięwzięcia jest nie mniejsza niż 1 km. Oznacza to, że nawet działanie polegające na budowie dwóch krótszych odcinków, których zsumowana długość wyniesie co najmniej 1 km, zostanie zakwalifikowanie jako przedsięwzięcia mogącego potencjalnie oddziaływać na środowisko. Budowa sieci kanalizacyjnej będzie wiązała się z robotami ziemnymi, naruszającymi strukturę gruntu. Jednak funkcjonowanie infrastruktury kanalizacyjnej będzie miało wymiar pozytywny zarówno w zakresie jakości życia mieszkańców, jak i ochrony wód oraz ziemi. To zagadnienie dotyczy przyszłych zamierzeń

inwestycyjnych, ponieważ obecnie Gmina Siedlce posiada wysoką dostępność sieci kanalizacyjnej z punktu widzenia istniejącego i projektowanego zagospodarowania terenu. System, pod koniec roku 2024 miał 196,3 km długości. Całość sieci stanowi sieć rozdzielczą.

Plan ogólny ustala strefę produkcji rolniczej (SR) o profilu podstawowym: teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Tereny te wpisują się zakres przedsięwzięć mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wg ww. rozporządzenia:

- § 2 ust. 1 pkt 51: chów lub hodowla: a) norek w liczbie nie mniejszej niż 105 dużych jednostek przeliczeniowych (DJP), b) zwierząt innych niż wymienione w lit. a w liczbie nie mniejszej niż 210 DJP – przy czym za liczbę DJP przyjmuje się maksymalną możliwą obsadę zwierząt; współczynniki przeliczeniowe sztuk zwierząt na DJP są określone w załączniku do rozporządzenia;

Ponadto można przewidzieć, iż w tej strefie mogą powstawać również przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wg ww. rozporządzenia tj.:

- § 3 ust. 1 pkt. 103: chów lub hodowla norek:
  - w liczbie nie mniejszej niż 20 DJP i mniejszej niż 105 DJP – jeżeli ta działalność będzie prowadzona:
    - w odległości mniejszej niż 210 m od:
      - – terenów lub gruntów, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, tj. mieszkaniowych, rolnych zabudowanych zajętych pod budynki mieszkalne, innych zabudowanych z wyłączeniem cmentarzy i grzebowisk dla zwierząt, zurbanizowanych niezabudowanych lub w trakcie zabudowy, rekreacyjno-wypoczynkowych z wyłączeniem kurhanów, pomników przyrody oraz terenów zieleni nieurządzonej niezaliczonej do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, nie uwzględniając nieruchomości gospodarstwa, na terenie którego chów lub hodowla będą prowadzone,
      - – zrealizowanego, realizowanego lub planowanego przedsięwzięcia chowu lub hodowli norek w liczbie nie mniejszej niż 20 DJP,
    - na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
  - w liczbie nie mniejszej niż 30 DJP i mniejszej niż 105 DJP – na obszarach innych niż wymienione w lit. a;
- § 3 ust. 1 pkt. 104: chów lub hodowla zwierząt, inne niż wymienione w pkt 103:
  - w liczbie nie mniejszej niż 40 DJP i mniejszej niż 210 DJP – jeżeli ta działalność będzie prowadzona:
    - w odległości mniejszej niż 210 m od:
      - – terenów lub gruntów, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków, tj. mieszkaniowych, rolnych zabudowanych zajętych pod budynki mieszkalne, innych zabudowanych z wyłączeniem cmentarzy i grzebowisk dla zwierząt, zurbanizowanych niezabudowanych lub w trakcie zabudowy, rekreacyjno-wypoczynkowych z wyłączeniem kurhanów, pomników przyrody oraz terenów zieleni nieurządzonej niezaliczonej do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, nie uwzględniając nieruchomości gospodarstwa, na którego terenie chów lub hodowla będą prowadzone,
      - – zrealizowanego, realizowanego lub planowanego przedsięwzięcia chowu lub hodowli zwierząt innych niż norki, w liczbie nie mniejszej niż 40 DJP,

        - na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
    - w liczbie nie mniejszej niż 60 DJP i mniejszej niż 210 DJP – na obszarach innych niż wymienione w lit. a;
- § 3 ust. 1 pkt. 105: chów lub hodowla obcych rodzimej faunie zwierząt innych niż zwierzęta gospodarskie w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), w liczbie nie mniejszej niż 4 matki lub 20 sztuk, z wyłączeniem ryb oraz skorupiaków;
- § 3 ust. 1 pkt. 106: chów lub hodowla ryb w stawach typu:
    - a) karpiowego, jeżeli produkcja ryb będzie większa niż 4 t z 1 ha powierzchni użytkowej stawu,
    - b) pstrągowego, jeżeli produkcja ryb będzie większa niż 1 t przy poborze 1 l wody na sekundę w miejscu ujęcia wody.

W POG Siedlce zaprojektowano strefę SG tj. strefę górnictwa. Wydobywanie kopalin ze złoża metodą odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha lub podziemną o wydobyciu kopaliny nie mniejszym niż 100 000 m^3 na rok będzie zaliczone jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (§ 2 ust. 1 pkt. 27 lit. a i b). Potencjalne oddziaływanie nastąpi w wyniku wydobywania kopalin ze złoża metodą podziemną inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 27 lit. b oraz metodą odkrywkową inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt. 27 lit. a:

- a) bez względu na powierzchnię obszaru górniczego:
    - w przypadku wydobywania torfu lub kredy jeziornej,
    - na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w rozumieniu art. 16 pkt. 33 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, a jeżeli została sporządzona mapa zagrożenia powodziowego – na obszarach, o których mowa w art. 169 ust. 2 pkt. 2 i 3 tej ustawy,
    - na terenie gruntów leśnych lub w odległości nie większej niż 100 m od nich,
    - na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
    - w odległości nie większej niż 250 m od terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.),
    - jeżeli działalność będzie prowadzona z użyciem materiałów wybuchowych,
    - jeżeli w odległości nie większej niż 0,5 km od miejsca planowanego wydobywania kopalin metodą odkrywkową znajduje się inny obszar górniczy ustanowiony dla wydobywania kopalin metodą odkrywkową,
- b) z obszaru górniczego o powierzchni większej niż 2 ha lub o wydobyciu większym niż 20 000 m^3 na rok, inne niż wymienione w lit. a.

Plan ogólny dopuszcza tereny elektrowni słonecznej w profilu dodatkowym całej strefy SU, SH oraz SR z wyłączeniem 20SR, 66SR, 89SR , a także w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO. Zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 1 ha zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (§ 3 ust. 1 pkt. 54 lit. b).

Reasumując należy stwierdzić, że w przyszłości na analizowanym terenie mogą wystąpić przedsięwzięcia zaliczane do mogących potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. W wymienionych przypadkach na etapie projektu planu ogólnego nie można precyzyjnie określić, czy dany obiekt będzie znacząco oddziaływał na środowisko. Będzie to możliwe dopiero na etapie szczegółowego planowania konkretnej inwestycji.

8. PRZEWIDYWANY WPŁYW ORAZ ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Określenie oddziaływania na komponenty środowiska przez projekt planu ogólnego wyznacza Art. 51 ust. 1 pkt. 2 lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Ustawa w sposób szczególny nakazuje zwrócić uwagę na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby materialne, zabytki, dobra materialne oraz uwzględnienie zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Należy również uwzględnić oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.

Jako znaczące oddziaływanie rozumie się działania mogące pozytywnie lub negatywnie znacząco oddziaływać na stan i różnorodność siedlisk przyrodniczych, integralność powiązań przyrodniczych oraz czystość środowiska.

Ze względu na brak opracowania ujednoliconych metod ocen wpływu na środowisko ustaleń POG wykorzystano metodę waloryzacji bez uwzględnienia metod matematycznych, których nie można zastosować ze względu na dużą ilość zmiennych i niewiadomych wynikających z realizacji zapisów planu ogólnego. Plan ogólny jest dokumentem ustalającym podział gminy na strefy planistyczne (lista dopuszczalnych stref planistycznych jest ściśle wskazana w art. 13c ust. 1 upzp) poprzez dopuszczenie odpowiednich dla danej strefy form zagospodarowania terenu, a nie przesądzającym o lokalizacji konkretnej inwestycji.

Zakres kompleksowej oceny wpływu na środowisko ustaleń POG określono metodą waloryzacji punktowej, przypisując terenom o różnym przeznaczeniu wielkość, wyrażoną w punktach, przewidywanego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz kulturowego:

- „2” – dla oddziaływania pozytywnego silnego
- „1” – dla oddziaływania pozytywnego
- „0” – dla braku oddziaływania negatywnego bądź też śladowego
- „-1” – dla oddziaływania negatywnego
- „-2” – dla oddziaływania negatywnego silnego.

W ocenie oddziaływania na środowisko zsumowano poszczególne oceny uzyskane dla poszczególnych elementów środowiska. Wynik oceny prezentuje Tabela 8. W zależności od końcowego wyniku nadano oceny:

- Ocena silnie pozytywna - < +24 : +15>
- Ocena pozytywna - < +14 : +4 >
- Ocena neutralna lub nieznacząca - < +3 : -3 >
- Ocena negatywna - < -4 : -14 >
- Ocena silnie negatywna - < -15 : -24 >

Tabela 8. Sumaryczne oceny oddziaływania stref funkcjonalnych na poszczególne elementy środowiska

	Elementy środowiska													
Strefy funkcjonalne	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Dobra naturalne	Zabytki	Dobra materialne	Suma < -24 : +24 >	Ocena oddziaływania na środowisko
SW	0	2	-1	1	-1	-1	-1	0	-1	0	0	1	-1	Neutralna lub nieznacząca
SJ	0	2	-1	1	-1	-1	-1	0	-1	0	0	1	-1	Neutralna lub nieznacząca

SZ	-1	1	-1	1	-1	-1	-1	0	-1	0	0	1	-3	Neutralna lub nieznacząca
SU	0	1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	0	1	-5	Negatywna
SH	-1	2	-1	-2	-1	-1	-1	-1	0	0	0	1	-5	Negatywna
SP	-1	-1	-1	-2	-2	-1	-1	-1	-1	0	0	1	-10	Negatywna
SR	-2	-2	-1	-1	-2	-2	-1	-2	-1	0	0	0	-14	Negatywna
SI	-1	2	-1	-1	0	0	-1	-1	0	0	0	1	-2	Neutralna lub nieznacząca
SN	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	0	1	19	Silnie pozytywna
SC	0	0	0	0	0	2	-1	1	2	0	2	1	7	Pozytywna
SG	-2	0	-1	-2	-2	-1	-2	-2	0	-2	0	-1	-15	**Silnie negatywna**
SO	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	20	Silnie pozytywna
SK	-2	2	-2	-2	-1	-1	-2	-1	-1	0	0	1	-9	Negatywna

** SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową, SU – strefa usługowa, SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego, SP – strefa gospodarcza, SR – strefa produkcji rolniczej, SI – strefa infrastrukturalna, SN – strefa zieleni i rekreacji, SC – strefa cmentarzy, SG – strefa górnictwa, SO – strefa otwarta, SK – strefa komunikacyjna.*
Źródło: opracowanie własne

Powyższa analiza ustaleń przedmiotowego projektu planu ogólnego wykazała, że w strefie SG może dojść do wystąpienia silnie negatywnego oddziaływania na środowisko oraz zdrowie ludzi. Inne projektowane strefy planistyczne mogą natomiast negatywnie oddziaływania na środowisko. Z terenami o dominującej funkcji mieszkaniowej (SW, SJ, SZ), aktywności gospodarczej (SU, SH, SP, SR), komunikacji i infrastruktury (SK, SI), potencjalnie mogą być związane:

- emisja zanieczyszczeń do atmosfery (wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza);
- emisja hałasu i pól elektromagnetycznych;
- wytwarzanie odpadów komunalnych oraz pochodzących z etapu budowy, eksploatacji i demontażu inwestycji;
- wprowadzenie ścieków i innych zanieczyszczeń do wód lub do gruntu;
- przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu;
- zmiany w krajobrazie;
- zmiany szaty roślinnej i składu gatunkowego fauny;
- ryzyko wystąpienia awarii.

Ponieważ plan ogólny wyznacza kierunki możliwego rozwoju i nieznane są jeszcze konkretne inwestycje oraz ich parametry techniczne, a także technologiczne, niemożliwe jest więc stwierdzenie i określenie czy ustalenia analizowanego dokumentu zaliczane są do przedsięwzięć, które potencjalnie znacząco mogą oddziaływać na środowisko, czy też będą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w kontekście oddziaływań na poszczególne komponenty szeroko rozumianego środowiska.

W projekcie planu ogólnego znajdują się strefy planistyczne, które są zgodne z istniejącym stanem zagospodarowania i przeznaczenia terenu, w związku z czym oddziaływanie na środowisko nie zmieni się w przypadku realizacji projektu analizowanego dokumentu.

Dla terenów w strefach planistycznych **SW, SJ, SZ** prognozuje się kolejno:

różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny,	• pozytywnym, długoterminowym, pośrednim oddziaływaniem stałym będzie ustalenie odpowiedniego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – minimum do 30% dla strefy SJ (za wyjątkiem 272SJ, 274SJ, 277SJ, 330SJ, 333SJ, gdzie ustalono 20%), SZ oraz SW; • negatywne oddziaływanie krótkoterminowe, chwilowe bezpośrednie będzie

system przyrodniczy	związane z wprowadzeniem nowej lub wymiana istniejącej zabudowy – w wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna (która następnie może zostać częściowo odbudowana jako urządzona, ogrodowa, przydrożne pasy zieleni po zakończeniu procesu budowlanego), prace budowlane będą powodowały wypłaszanie drobnych zwierząt – oddziaływanie to zaistnieje każdorazowo w przypadku zainicjowania robót budowlanych, bez względu na istniejący stan zagospodarowania przestrzeni; • lokalne, bezpośrednie zubożenie lub zlikwidowanie istniejącej roślinności w miejscu powstania nowych obiektów kubaturowych. Naturalne i seminaturalne zbiorowiska roślinne zastępowane będą roślinnością ruderalną ogrodową. Zmniejszenie terenu biologicznie czynnego do 30% dla strefy SJ (za wyjątkiem 272SJ, 274SJ, 277SJ, 330SJ, 333SJ, gdzie ustalono 20%), SZ oraz SW będzie negatywnym oddziaływaniem pośrednim, długoterminowym i stałym wpływającym na zmniejszenie bioróżnorodności; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim, stałym dla zwierząt będzie wydzielanie działek budowlanych i ich ogradzanie, co znacznie zmniejszy możliwość migracji zwłaszcza dla większych ssaków. Mimo to POG wyznacza strefy planistyczne w sposób umożliwiający utrzymanie funkcji przyrodniczych; • oddziaływaniem negatywnym, bezpośrednim, chwilowym będą roboty budowlane w wyniku dopuszczenia realizacji zabudowy i uciążliwości akustyczne z nimi związane, co będzie powodowało płoszenie zwierząt (zwłaszcza ptaków); • minimalne negatywne, chwilowe, długotrwałe i stałe oddziaływanie na korytarze ekologiczne, wynikające z zawężenia go przez ogrodzenia oraz obiekty kubaturowe zabudowy mieszkaniowej i usługowej – ustalenia POG nie wpłyną jednak znacząco na stan i funkcjonowanie poszczególnych elementów systemu przyrodniczego gminy, w tym formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000;
ludzie	• negatywnym oddziaływaniem pośrednim i długoterminowym, stałym będzie zmniejszenie terenów otwartych i biologicznie czynnych co wpłynie w niewielkim stopniu na topoklimat szczególnie na nagrzewanie i wilgotność powietrza; • POG nie dopuszcza lokalizacji zakładów o zwiększonym czy też dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W ocenianych strefach planistycznych nie występuje też zagrożenie ruchami osuwiskowymi oraz powodzią; • stałym, pozytywnym oddziaływaniem ustaleń POG będzie poprawa jakości życia, dostępność do nowych usług i przestrzeni o nowym standardzie zagospodarowania;
woda	• negatywnym oddziaływaniem długoterminowym i stałym będzie zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych co będzie powodowało ograniczenie infiltracji, odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie. Dotychczasowy system obiegu wody może ulec dalszemu przekształceniu w kierunku typowym dla terenów zurbanizowanych, choć z racji braku zwartości zabudowy może to być niezauważalne; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim i stałym będzie przyrost zabudowy, co zwiększy zapotrzebowanie na wodę, a co za tym idzie pośrednio przyczyni się do minimalnego obniżania poziomu wód podziemnych. Ze względu na pozytywny trend demograficzny gminy Siedlce, a co za tym idzie przyrost roczny zabudowy oddziaływanie to będzie znaczące; • pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym, stałym będzie docelowe podłączenie wszystkich terenów w strefach SW, SJ i SZ do zbiorczej sieci wodociągowej co ograniczy realizację indywidualnych, niekontrolowanych ujęć wód; • chwilowe, bezpośrednie zanieczyszczenie wód podziemnych może nastąpić jedynie w pojedynczych, incydentalnych wypadkach podczas realizacji ustaleń POG, ale mimo to nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych;

powietrze	• lokalne, minimalne zwiększenie rozmiarów zanieczyszczeń powietrza (negatywne oddziaływanie bezpośrednie, krótkoterminowe), wiążące się ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego i ilością domów (będących emitorami szczególnie w sezonie grzewczym), a także placów budowy. Nie powinno jednak dojść do przekroczenia dopuszczalnych norm, określonych w przepisach odrębnych;
powierzchnia ziemi	• oddziaływanie bezpośrednie (stałe, ale jedynie lokalne) to przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane głównie z wykopami pod fundamenty nowych budynków (prace te nie będą naruszać głębokich warstw podłoża); • negatywne, okresowe, lokalne oddziaływanie może być związane z gromadzeniem ścieków komunalnych w nieszczelnych bezodpływowych zbiornikach. Problem jest marginalny, gdyż w większość gospodarstw domowych korzysta z sieci kanalizacyjnej; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym bezpośrednim i stałym zwiększającym jej degradację będą wszelkie roboty ziemne związane z budową budynków szczególnie z kondygnacjami podziemnymi (podpiwniczeniami) lub sieci potrzebnej im infrastruktury technicznej;
krajobraz	• pozytywny skutek długoterminowy bezpośredni będzie się wiązał z zastosowaniem określonych w POG dopuszczalnych parametrów zabudowy; • oddziaływaniem stałym i bezpośrednim będzie pojawianie się obiektów kubaturowych w niezabudowanych dotychczas przestrzeniach - ich skala i rodzaj oddziaływania związany będzie z indywidualnym zagospodarowaniem poszczególnych działek; • pozytywny wpływ długoterminowy, bezpośredni i stały będzie ma obecność 100% pokrycia miejscowymi planami, co wyeliminuje niekontrolowane rozprzestrzeniania się zabudowy;
klimat	• zaliczane do skumulowanych zmiany w klimacie lokalnym będą minimalne i nieodczuwalne dla człowieka i ograniczą się do zmiany warunków termiczno – wilgotnościowych i minimalnie anemologicznych; • negatywnym oddziaływaniem pośrednim i długoterminowym, stałym będzie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych co wpłynie w niewielkim stopniu na topoklimat – szczególnie nagrzewanie i wilgotność powietrza. Podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża będzie mało istotne; • nowe obiekty kubaturowe wpłyną też w mikroskali na warunki przewietrzania terenu, a powierzchnie sztuczne zmienią nagrzewanie podłoża, co będzie oddziaływaniem stałym lub czasowym; • bezpośrednim, chwilowym, krótkoterminowym, stałym (eksploatacja) lub chwilowym, krótkoterminowym (realizacja POG) oddziaływaniem będzie emisja hałasu. Na terenie opracowania głównym źródłem hałasu stałego będzie ruch komunikacyjny, czy bliżej nieokreślona na tym etapie eksploatacja terenów mieszkaniowo-usługowych (dotyczy to szczególnie potencjalnej lokalizacji usług w strefach SW i SJ, których działalność wymaga częstych dostaw towarów oraz powoduje wzmożony ruch klientów, czy też usług z grupy hałaśliwych jak np. warsztaty mechaniczne); • W strefach SW, SJ, SZ nie przewiduje się terenów dających podstawy do prognozowania przekroczeń poziomów pól elektromagnetycznych;
dobra naturalne	• pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym, stałym na wody podziemne jako dobro naturalne będzie zachowanie minimum 30% terenów biologicznie czynnych, gdzie wody opadowe będą swobodnie mogły zasilać warstwy wodonośne;

zabytki	• pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim długoterminowym, stałym na zabytki są projektowane w POG parametry zabudowy określone w gminnym katalogu stref planistycznych. Dla stref, w sąsiedztwie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, parametry zostały ustalone na podstawie istniejących planów zagospodarowania przestrzennego; • pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim długoterminowym, stałym na zabytki, jest to, że strefy planistyczne umożliwiające realizację nowej zabudowy, zostały wyznaczone z uwzględnieniem lokalizacji pozostałych obiektów ujętych w GEZ oraz wskazanych stanowisk archeologicznych, w sposób maksymalizujący zapewnienie ochrony dziedzictwa archeologicznego (z wyjątkiem obszarów już zabudowanych lub wskazanych do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
dobra materialne	• oddziaływanie na istniejącą zabudowę pozytywne, długoterminowe i stałe gdyż POG zakłada utrzymanie istniejącej zabudowy; • pozytywny, długotrwały lub stały wpływ poprzez powstanie nowych domów, zakładów usługowych i infrastruktury zaspokajających potrzeby mieszkańców. Ustalenia POG służą rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy wykorzystaniu już istniejących. Będą to zatem w przewadze pozytywne oddziaływania bezpośrednie, długotrwałe i stałe.

Dla terenów w strefach planistycznych **SU, SH, SP, SI i SR** prognozuje się kolejno:

różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, system przyrodniczy	• negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest możliwa lokalizacja nowych obiektów usług, handlu wielkopowierzchniowego, produkcji, składów i magazynów, infrastruktury technicznej, produkcji w gospodarstwach rolnych, wielkotowarowej produkcji rolnej, akwakultury i obsługi rybactwa oraz elektrowni słonecznej (w całej strefie, SU, SH oraz SR z wyłączeniem 20SR, 66SR, 89SR), które mogą być zaliczone do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; • pozytywne oddziaływanie długoterminowe, pośrednie będzie się wiązało z faktem, iż tereny wskazane pod zabudowę dotyczą terenów już częściowo zainwestowanych (przekształconych) i stanowić będą ich kontynuację; • pozytywnym, długoterminowym, pośrednim oddziaływaniem stałym będzie ustalenie odpowiedniego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 10% - SU, SH i SP, 30% dla strefy SI i SR (za wyjątkiem 88SR, gdzie ustalono 20%) w celu wzmocnienia roli systemu przyrodniczego gminy; • negatywnym, bezpośrednim, długoterminowym i stałym oddziaływaniem będzie zmniejszenie terenów otwartych i biologicznie czynnych dla terenów położonych w strefach oznaczonych symbolem: SU, SH, SP, SR i SI. Przyczyni się do zubożenia bioróżnorodności oraz utraty możliwości świadczenia usług ekosystemowych. Działania inwestycyjne, w tym budowlane, mające na celu zmianę pokrycia terenów otwartych będą wiązały się z utratą istniejących siedlisk, wymieraniem gatunków oraz zmniejszaniem się zróżnicowania genowego w populacjach; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim, stałym dla zwierząt będzie ogradzanie terenu, co znacznie zmniejszy możliwość migracji zwłaszcza dla większych ssaków. Mimo to POG wyznacza strefy planistyczne w sposób umożliwiający utrzymanie funkcji przyrodniczych; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim, stałym dla zwierząt będzie miała potencjalna realizacji instalacji fotowoltaicznych (w całej strefie, SU, SH oraz SR z wyłączeniem 20SR, 66SR, 89SR), które to powodują występowania refleksów świetlnych, mogących negatywnie oddziaływać na awifaunę oraz generują ciepło zagrażające wielu gatunkom owadów; • oddziaływaniem negatywnym, bezpośrednim, chwilowym będą roboty budowlane w wyniku dopuszczenia realizacji zabudowy, co będzie powodowało

	płoszenie zwierząt, zwłaszcza ptaków; • oddziaływaniem negatywnym, długoterminowym i chwilowym będzie okresowy wzmożony ruch samochodowy w rejonie, co może zagrażać życiu drobnych zwierząt; • negatywne oddziaływanie krótkoterminowe, chwilowe bezpośrednie będzie związane z wprowadzeniem nowej zabudowy – w wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna (która następnie może zostać częściowo odbudowana jako urządzona, ogrodowa, przydrożne pasy zieleni po zakończeniu procesu budowlanego), prace budowlane będą powodowały wypłaszanie drobnych zwierząt – oddziaływanie to zaistnieje każdorazowo w przypadku zainicjowania robót budowlanych, bez względu na istniejący stan zagospodarowania przestrzeni; • lokalne, bezpośrednie zubożenie lub zlikwidowanie istniejącej roślinności w miejscu powstania nowych obiektów kubaturowych. Naturalne i seminaturalne zbiorowiska roślinne zastępowane będą roślinnością urządzoną czy ruderalną; • oddziaływaniem negatywnym, pośrednim, chwilowym będzie wprowadzenie głównie zieleni urządzonej oraz w przypadku strefy SR monokultur uprawnych chronionych środkami chemicznymi, co będzie powodowało dużą śmiertelność szczególnie wśród bezkręgowców; • oddziaływaniem negatywnym, bezpośrednim, chwilowym będą roboty budowlane w wyniku dopuszczenia realizacji zabudowy i uciążliwości akustyczne z nimi związane co będzie powodowało płoszenie zwierząt, zwłaszcza ptaków; • minimalne negatywne, chwilowe, długotrwałe i stałe oddziaływanie na korytarze ekologiczne, wynikające z zawężenia go przez ogrodzenia oraz obiekty kubaturowe zabudowy produkcyjnej, usługowej i handlowej (wielkopowierzchniowej) – ustalenia POG nie wpłyną jednak znacząco na stan i funkcjonowanie poszczególnych elementów systemu przyrodniczego gminy, w tym obszarów Natura 2000;
ludzie	• oddziaływaniem pozytywnym, bezpośrednim, długoterminowym, stałym będzie wzrost liczby oraz różnorodność dostępnych dla ludności usług na części terenów SU, SH, SP; • negatywnym, bezpośrednim, tymczasowym oddziaływaniem dla osób przebywających w granicach terenu może być emisja hałasu na etapie realizacji inwestycji (uzależniona od rodzaju prac i prowadzonej później działalności usługowej czy produkcyjnej); • pozytywnym, stałym, długotrwałym oddziaływaniem jest brak lokalizowania na terenie gminy Siedlce zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim, stałym dla zdrowia i życia ludzi będzie miała potencjalna realizacji instalacji fotowoltaicznych (w całej strefie, SU, SH oraz SR z wyłączeniem 20SR, 66SR, 89SR), które to emitują pola elektromagnetyczne. Badaniami potwierdzają, że generowane przez elektrownie słoneczne promieniowanie ma charakter niejonizujący, czyli taki, który nie wywołuje uszkodzeń komórkowych i nie wpływa negatywnie na środowisko;
woda	• negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest możliwość zaistnienia przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; • pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym, stałym będzie docelowe podłączenie wszystkich terenów budowlanych do zbiorczej sieci wodociągowej, co ograniczy realizację indywidualnych, niekontrolowanych ujęć wód; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym i stałym będzie zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych, w niektórych przypadkach nawet do 90% powierzchni działki budowlanej, średnio do 60%, co będzie powodowało ograniczenie infiltracji, odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie.

	Dotychczasowy system obiegu wody może ulec dalszemu przekształceniu w kierunku typowym dla terenów zurbanizowanych, choć ze względu na małe powierzchnie przeznaczone pod zabudowę może to być niezauważalne; • chwilowe, bezpośrednie zanieczyszczenie wód podziemnych może nastąpić jedynie w pojedynczych, incydentalnych wypadkach podczas realizacji ustaleń POG, ale mimo to nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych; • negatywny wpływ bezpośredni, stały będzie miało funkcjonowanie systemu melioracji na terenach SR;
powietrze	• w zależności od rodzaju usług lub produkcji oraz stosowanej technologii mogą się pojawić inne zagrożenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – oddziaływanie negatywne chwilowe (dostawa, przeładunek towaru) lub krótkoterminowe (faza realizacji); • negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest możliwość lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; • elektrownie słoneczne (w strefach SU, SH oraz SR z wyłączeniem 20SR, 66SR, 89SR) nie zwiększają zanieczyszczenia powietrza jak i nie emitują żadnych zanieczyszczeń do atmosfery, w związku z czym w tym aspekcie są całkowicie neutralne dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska. Oddziaływanie na powietrze będzie miało miejsce w trakcie prac inwestycyjnych, jednak będzie to oddziaływanie chwilowe i krótkotrwałe; • negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest istnienie oraz możliwość budowy w strefie SR nowych i rozbudowy już istniejących ferm hodowlanych, emitujących zanieczyszczenia zapachowe do atmosfery;
powierzchnia ziemi	• negatywnym oddziaływaniem długoterminowym bezpośrednim i stałym zwiększającym jej degradację będą wszelkie roboty ziemne (wyrównywanie oraz zasklepianie) związane z budową budynków i budowli szczególnie z kondygnacjami podziemnymi lub sieci potrzebnej im infrastruktury technicznej. Inwestycje związane z elektrowniami słonecznymi (w strefach SU, SH oraz SR z wyłączeniem 20SR, 66SR, 89SR), ze względu na swój punktowy charakter oraz brak konieczności budowy fundamentów pod obiekty towarzyszące, nie będą wymagały ingerencji w głębokie partie powierzchni ziemi; • negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest możliwość lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
krajobraz	• bezpośrednim, długotrwałym lub stałym oddziaływaniem będą obiekty wielkopowierzchniowe – obiekty kubaturowe o znikomych walorach estetycznych, mające istotny wpływ na krajobraz w kontekście wartości wizualnych. Oddziaływanie to zależne będzie od stylu i standardów w jakich zostanie wybudowany dany obiekt oraz w jaki sposób zagospodarowany zostanie teren wokół niego, jednak jest to uwarunkowane wyłącznie wolą właściciela nieruchomości; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym bezpośrednim będzie lokalizacja stref planistycznych na działkach niezabudowanych, mających dotychczas w większości charakter otwarty; • pozytywny bezpośredni skutek długoterminowy będzie się wiązał z zastosowaniem określonych w POG dopuszczalnych parametrów zabudowy dotyczących nowopowstającej zabudowy; • pozytywny wpływ długoterminowy, bezpośredni i stały będzie miało ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy;
klimat	• negatywnym oddziaływaniem pośrednim i długoterminowym, stałym będzie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych co wpłynie na topoklimat -

	szczególnie nagrzewanie i spadek wilgotności powietrza. Co do terenów elektrowni słonecznych to w skali lokalnej ogniwa fotowoltaiczne mogą przyczynić się go ocieplenia mikroklimatu poprzez oddawanie ciepła, jednak w szerszym ujęciu funkcjonowanie farm fotowoltaicznych jest jednym z aspektów dążenia do neutralności klimatycznej; • nowe obiekty kubaturowe wpłyną też w mikroskali na warunki przewietrzania terenu, co będzie oddziaływaniem stałym lub czasowym; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym bezpośrednim będzie emisja hałasu od terenów usług, handlu wielkopowierzchniowego produkcji, składów i magazynów, infrastruktury technicznej, produkcji w gospodarstwach rolnych, wielkotowarowej produkcji rolnej, akwakultury i obsługi rybactwa – im większy teren przeznaczony pod usługi tym więcej potencjalnych użytkowników i tym wyższe natężenie hałasu; • negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest dopuszczenie lokalizowania niektórych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
zasoby naturalne	• oddziaływaniem pośrednim, długoterminowym, stałym na lasy jako zasoby naturalne będzie ich sąsiedztwo z zabudową terenów SU, SH, SP i SR oraz możliwość ich degradacji w związku z prowadzoną działalnością;
zabytki	• pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim długoterminowym, stałym na zabytki są projektowane w POG parametry zabudowy określone w gminnym katalogu stref planistycznych. Dla stref, w sąsiedztwie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, parametry zostały ustalone na podstawie istniejących planów zagospodarowania przestrzennego; • pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim długoterminowym, stałym na zabytki, jest to, że strefy planistyczne umożliwiające realizację nowej zabudowy, zostały wyznaczone z uwzględnieniem lokalizacji pozostałych obiektów ujętych w GEZ oraz wskazanych stanowisk archeologicznych, w sposób maksymalizujący zapewnienie ochrony dziedzictwa archeologicznego (z wyjątkiem obszarów już zabudowanych lub wskazanych do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
dobra materialne	• oddziaływanie na zabudowę, jako dobro materialne będzie pozytywne, długoterminowe i stałe, podobnie jak na zaspokajanie potrzeb mieszkańców poprzez nowe tereny usług, handlu i produkcji jako miejsca pracy.

Dla terenów w strefach planistycznych **SN, SO, SC** prognozuje się kolejno:

różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, system przyrodniczy	• bezpośredni, stały, pozytywny wpływ przyniesie zachowanie istniejących terenów zwartych kompleksów leśnych bez możliwości zmiany ich przeznaczenia na cele nieleśne i wprowadzania nowej zabudowy, z wyłączeniem strefy SN; • negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest możliwa lokalizacja nowych obiektów elektrowni słonecznej (w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO) które mogą być zaliczone do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; • negatywny wpływ bezpośredni, stały będzie miało intensywne wykorzystanie rolnicze terenów w strefie SO poprzez stosowanie nawozów sztucznych lub chemicznych środków ochrony roślin; • potencjalnie znaczące oddziaływanie bezpośrednie może być związane z koniecznością budowy dróg dojazdowych do elektrowni słonecznych (w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO,

	76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO) będących w fazie budowy i demontażu. Może się to wiązać z miejscową likwidacją roślinności wycinką drzew i krzewów, będących nierzadko siedliskiem zwierząt; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim, stałym dla zwierząt będzie miała potencjalna realizacji instalacji fotowoltaicznych (w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO), które to powodują występowania refleksów świetlnych, mogących negatywnie oddziaływać na awifaunę oraz generują ciepło zagrażające wielu gatunkom owadów; • pozytywnym, długoterminowym, pośrednim oddziaływaniem stałym będzie ustalenie odpowiedniego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 30% - SC, 40-80% - SN. 60-100% - SO w celu wzmocnienia roli systemu przyrodniczego gminy;
ludzie	• pozytywny wpływ długoterminowy, bezpośredni i stały będzie miało zachowanie znacznych terenów biologicznie czynnych; • negatywnym, bezpośrednim, tymczasowym oddziaływaniem dla osób przebywających w granicach terenu może być emisja hałasu na etapie realizacji inwestycji (uzależniona od rodzaju prac i prowadzonej później działalności usługowej czy produkcyjnej); • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim, stałym dla zdrowia i życia ludzi będzie miała potencjalna realizacji instalacji fotowoltaicznych (w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO), które to emitują pola elektromagnetyczne. Badaniami potwierdzają, że generowane przez elektrownie słoneczne promieniowanie ma charakter niejonizujący, czyli taki, który nie wywołuje uszkodzeń komórkowych i nie wpływa negatywnie na środowisko;
woda	• pozytywnym oddziaływaniem długoterminowym, bezpośrednim i stałym będzie zachowanie terenów biologicznie czynnych, co minimalnie wspomoże zasilanie wód gruntowych przez wody opadowe; • negatywny wpływ bezpośredni, stały będzie miało funkcjonowanie systemu melioracji na terenach SO; • chwilowe, bezpośrednie zanieczyszczenie wód podziemnych może nastąpić jedynie w pojedynczych, incydentalnych wypadkach podczas realizacji ustaleń POG, ale mimo to nie powinno to wpłynąć na pogorszenie dotychczasowego stanu jednolitych części wód podziemnych; • negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest możliwość zaistnienia przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko na terenach w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO;
powietrze	• pozytywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim i stałym będzie zachowanie dużych terenów biologicznie czynnych, co będzie sprzyjało oczyszczaniu powietrza atmosferycznego; • negatywny wpływ bezpośredni, okresowy będzie związany z przemieszczaniem przez wiatr pyłów pochodzących z niepokrytych roślinnością pól uprawnych; • elektrownie słoneczne (w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO) nie zwiększają zanieczyszczenia powietrza jak i nie emitują żadnych

	zanieczyszczeń do atmosfery, w związku z czym w tym aspekcie są całkowicie neutralne dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska. Oddziaływanie na powietrze będzie miało miejsce w trakcie prac inwestycyjnych, jednak będzie to oddziaływanie chwilowe i krótkotrwałe;
powierzchnia ziemi	• nieznaczne oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi może mieć realizacja dróg dojazdowych do stref SN, SO, SC – będzie to oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i stałe; • oddziaływanie bezpośrednie i chwilowe może być związane z koniecznością budowy dróg obsługujących budowę, funkcjonowanie i demontaż elektrowni słonecznych; • Inwestycje związane z elektrowniami słonecznymi (w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO), ze względu na swój punktowy charakter oraz brak konieczności budowy fundamentów pod obiekty towarzyszące, nie będą wymagały ingerencji w głębokie partie powierzchni ziemi; • negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest możliwość lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
krajobraz	• pozytywne oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i stałe będzie związane z pozostawieniem tych terenów w formie otwartej, półnaturalnej, co wpłynie na jakość krajobrazu; • pozytywny bezpośredni skutek długoterminowy będzie się wiązał z zastosowaniem określonych w POG dopuszczalnych parametrów zabudowy; • negatywne oddziaływanie elektrowni słonecznych (w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO), na krajobraz obejmuje głównie wpływ wizualny (dominacja i fragmentacja krajobrazu), hałas, a także zmiany w siedliskach przyrodniczych (zniszczenie lub fragmentacja terenów). Obejmuje to zmianę postrzegania wizualnego krajobrazu, widoczność paneli, w szczególności ulokowanych na wzniesieniach, a także negatywny wpływ na zwierzęta, zwłaszcza ptaki i owady, w tym utratę siedlisk i kolizje – oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe i stałe;
klimat	• pozytywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim i stałym będzie pozostawianie znacznych terenów biologicznie czynnych, co będzie sprzyjało zachowaniu optymalnych warunków topoklimatycznych. Co do terenów elektrowni słonecznych to w skali lokalnej ogniwa fotowoltaiczne mogą przyczynić się go ocieplenia mikroklimatu poprzez oddawanie ciepła, jednak w szerszym ujęciu funkcjonowanie farm fotowoltaicznych jest jednym z aspektów dążenia do neutralności klimatycznej; • negatywnym, stałym, długotrwałym i bezpośrednim oraz pośrednim oddziaływaniem jest dopuszczenie lokalizowania niektórych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
zasoby naturalne	• pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym, stałym na wody podziemne jako dobro naturalne będzie zachowanie znacznych terenów biologicznie czynnych, gdzie wody opadowe będą swobodnie mogły zasilać warstwy wodonośne;
zabytki	• pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim długoterminowym, stałym na zabytki są projektowane w POG parametry zabudowy określone w gminnym katalogu stref planistycznych. Dla stref, w sąsiedztwie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, parametry zostały ustalone na podstawie istniejących planów zagospodarowania przestrzennego; • pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim długoterminowym, stałym na

	zabytki, jest to, że strefy planistyczne umożliwiające realizację nowej zabudowy, zostały wyznaczone z uwzględnieniem lokalizacji pozostałych obiektów ujętych w GEZ oraz wskazanych stanowisk archeologicznych, w sposób maksymalizujący zapewnienie ochrony dziedzictwa archeologicznego (z wyjątkiem obszarów już zabudowanych lub wskazanych do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
dobra materialne	• oddziaływanie pozytywne, stałe i długoterminowe, jako miejsca pracy oraz wypoczynku – strefa SN przewiduje możliwy do realizacji: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej.

Dla terenów w strefie planistycznej **SG** prognozuje się:

różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, system przyrodniczy	• negatywne oddziaływanie krótkoterminowe, chwilowe bezpośrednie będzie związane z dopuszczeniem zmiany zagospodarowania terenu – w wyniku prac wydobywczych zostanie zniszczona szata roślinna (która następnie może zostać odbudowana w procesie rekultywacji po zakończeniu eksploatacji); • prace eksploatacyjne będą powodowały wypłaszanie drobnych zwierząt (w tym głównie ptaków) – oddziaływanie to zaistnieje praktycznie każdorazowo w przypadku zainicjowania robót wydobywczych; • wyrobiska stanowią doskonałe siedlisko dla licznych gatunków zwierząt. W trakcie eksploatacji przebywają one na obszarze górniczym, żerując lub chroniąc się przed drapieżnikami. Po zakończeniu wydobycia i przeprowadzeniu rekultywacji tworzą się na nich stałe siedliska fauny i flory, przy czym nowe ekosystemy są znacznie bogatsze od pierwotnych (sprzed rozpoczęcia działalności górniczej), a same wyrobiska (zarówno suche, jaki i samoczynnie zalane wodą) niewątpliwie wzbogacają krajobraz; • minimalne negatywne, chwilowe, długotrwałe i stałe oddziaływanie na korytarze ekologiczne, wynikające z ich zawężenia lub powstania barier dla migracji zwierząt – oddziaływanie to będzie miało charakter lokalny; • oddziaływaniem negatywnym długoterminowym i chwilowym będzie ruch ciężkich samochodów, co może zagrażać życiu drobnych zwierząt;
ludzie	• negatywnym, bezpośrednim, tymczasowym oddziaływaniem dla osób przebywających w granicach terenu może być emisja hałasu, pyłów i spalin na etapie eksploatacji terenu;
woda	• potencjalne, pośrednio w skali i czasie trwania uzależnione od rodzaju (głębokości) i długości okresu eksploatacji oddziaływanie na stosunki wodne;
powietrze	• bezpośrednim, negatywnym, tymczasowym oddziaływaniem będzie emisja pyłów i spalin;
powierzchnia ziemi	• bezpośrednim, długoterminowym lub stałym oddziaływaniem będzie degradacja gruntu i modyfikacje jego ukształtowania (oddziaływanie to może ograniczyć właściwie przeprowadzona rekultywacja); • bezpośrednim, negatywnym oddziaływaniem będzie bezpowrotne zniszczenie wierzchniej warstwy gruntu (profilu glebowego); • pozytywnym, bezpośrednim oddziaływaniem będzie obowiązek rekultywacji terenu wyrobiska po zakończeniu eksploatacji (planowaną rekultywację terenu należy przeprowadzić bezpośrednio po zakończeniu eksploatacji złoża); • potencjalnym negatywnym okresowym oddziaływaniem może być przekształcenie wyeksploatowanych wyrobisk na terenie gminy w nielegalne składowiska odpadów;

krajobraz	• negatywnym oddziaływaniem długoterminowym bezpośrednim będzie przekształcenie podłoża i ukształtowania terenu (etap eksploatacji) i powstanie antropogenicznych form ukształtowania terenu (które docelowo, w perspektywie rekultywacji mogą przynieść nawet oddziaływania pozytywne);
klimat	• brak wpływu;
zasoby naturalne	• negatywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym, stałym, lokalnym na lasy będzie zlokalizowanie w ich bezpośrednim sąsiedztwie terenów eksploatacji surowców. wyrobisko może obniżyć poziom wód gruntowych, co negatywnie wpłynie na drzewostan oraz różnorodność biologiczną, hałas będzie płoszył zwierzynę leśną, nastąpi pylenie wpływające na absorpcję dwutlenku węgla przez drzewostan i roślinność;
zabytki	• eksploatacja surowców pozostaje bez wpływu na obiekty wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków, planowane lokalizacje nie kolidują ze stanowiskami archeologicznymi;
dobra materialne	• minimalny, pozytywny wpływ na dobra materialne poprzez stworzenie miejsc pracy; W strefach SG obejmujących tereny górnictwa i wydobycia, dopuszczono również w profilu dodatkowym: teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki.

Dla terenów w strefie planistycznej **SK** prognozuje się:

różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, system przyrodniczy	• negatywnym oddziaływaniem długoterminowym pośrednim i stałym będzie ograniczenie terenu biologicznie czynnego, a co za tym idzie zmniejszenie przestrzeni życiowej zwierząt; • oddziaływaniem negatywnym, bezpośrednim, chwilowym będą roboty budowlane w wyniku dopuszczenia realizacji dróg, co będzie powodowało płoszenie zwierząt; • oddziaływaniem negatywnym bezpośrednim, długoterminowym i stałym będzie funkcjonowanie i powstawanie nowych barier migracji zwierząt. Ich wpływ uzależniony jest i będzie od natężenia ruchu na drodze oraz zastosowanych rozwiązań technicznych umożliwiających zwierzętom pokonanie bariery; • oddziaływaniem negatywnym bezpośrednim, długoterminowym i stałym będzie wzmożony ruch samochodowy i emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych, co będzie zagrażać życiu zwierząt; • negatywnym oddziaływaniem, bezpośrednim, długoterminowym i chwilowym będzie zanieczyszczanie gruntu solą, co może powodować wymieranie gatunków wrażliwych na zasolenie; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, bezpośrednim i stałym będzie hałas samochodowy/komunikacyjny, który będzie powodował przepłaszanie zwierzyny;
ludzie	• negatywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym i stałym będzie hałas komunikacyjny. Jego zasięg i natężenie będzie uzależnione od wielkości ruchu, stanu nawierzchni, rodzajów pojazdów korzystających z drogi;
woda	• negatywnym oddziaływaniem długoterminowym i stałym będzie zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych; • negatywnym oddziaływaniem długoterminowym i stałym będzie ograniczenie lub zmiana kierunku naturalnego spływu wód opadowych i roztopowych wskutek przegrodzenia obniżeń, którymi wody te w sposób naturalny spływają; • negatywne oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i chwilowe może

	być związane z ryzykiem przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji szkodliwych w przypadku wystąpienia poważnych awarii na terenie dróg lub w fazie ich realizacji (co będzie oddziaływaniem krótkoterminowym);
powietrze	• negatywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim i stałym będzie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych; • oddziaływaniem negatywnym bezpośrednim, długoterminowym i stałym będzie emisja hałasu oraz zanieczyszczeń (spalin) do atmosfery;
powierzchnia ziemi	• w strefie SK powierzchnia ziemi jest obecnie już przekształcona, w związku z tym jedynym oddziaływaniem długoterminowym bezpośrednim i stałym zwiększającym jej degradację będą roboty związane z budową i remontami dróg oraz infrastruktury technicznej; • negatywne oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i chwilowe może być związane z ryzykiem przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji szkodliwych w przypadku wystąpienia poważnych awarii;
krajobraz	• negatywny wpływ długoterminowy, pośredni i stały może mieć fragmentacja krajobrazu;
klimat	• negatywnym oddziaływaniem pośrednim i długoterminowym, stałym będzie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych, co wpłynie w niewielkim stopniu na topoklimat, szczególnie nagrzewanie powietrza;
zasoby naturalne	• negatywnym oddziaływaniem bezpośrednim, okresowym części dróg będzie ich zimowe utrzymanie z wykorzystaniem soli i piasku;
zabytki	• brak oddziaływania.
dobra materialne	• pozytywnym, stałym oddziaływaniem na dobro materialne będzie obsługa komunikacyjna wewnętrzna i zewnętrzna gminy.

Decydującymi czynnikami wpływającymi na charakter oddziaływań na środowisko (ich trwałość i natężenie), będzie m.in. stopień realizacji ustaleń planu ogólnego, szczegółowe rozwiązania techniczne i technologiczne oraz zakres zastosowanych działań kompensacyjnych.

8.1. Wpływ ustaleń planu ogólnego na ustawowe formy ochrony przyrody

Z wymienionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody form ochrony przyrody na terenie gminy Siedlce występują: rezerwaty przyrody „Gołobórz" i „Stawy Siedleckie", otulina rezerwatu przyrody „Stawy Broszkowskie", Obszary Natura 2000 – OSO „Dolina Liwca" PLB14002 oraz SOO „Ostoja Nadliwiecka" PLH140032, SOO „Gołobórz" PLH140028, Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz 5 pomników przyrody.

Rezerwat przyrody „Gołobórz" jest rezerwatem florystyczno-krajobrazowym o powierzchni 65,1 ha. Znajduje się w południowej części gminy, na terenie sołectwa Grabianów. Fragment rezerwatu jest wyłączony z planu ogólnego, gdyż pokrywa się on z terenami zamkniętymi. Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Gołobórz. Jednocześnie rezerwat „Gołobórz" wpisano na listę obszarów Natura 2000.

Plan ogólny w swoich ustaleniach chroni ten obszar. Ustalono dla niego strefę SO. Nie dopuszczono możliwości realizacji funkcji terenu wynikających z dodatkowego profilu funkcjonalnego strefy planistycznej.

Rezerwat przyrody „Stawy Siedleckie" jest rezerwatem faunistycznym o powierzchni 242,3 ha. Znajduje się w północnej części gminy, na terenie sołectwa Topórek. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie cennego biotopu lęgowego, żerowisk i miejsc odpoczynku rzadkich gatunków ptaków

oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin chronionych i bezkręgowców. Dla rezerwatu tego wyznaczono otulinę o powierzchni 432,8 ha, częściowo położoną na terenie miasta. Teren rezerwatu leży w zasięgu dwóch obszarów Natura 2000: Dolina Liwca oraz Ostoja Nadliwiecka. Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Stawy Siedleckie.

Plan ogólny w swoich ustaleniach chroni ten obszar. Ustalono dla niego strefę SO. Nie dopuszczono możliwości realizacji funkcji terenu wynikających z dodatkowego profilu funkcjonalnego strefy planistycznej. W otulinie rezerwatu, poza strefą SO ustalono strefy (SJ, SZ), których zasięg wprost wynika z obowiązujących planów miejscowych i stanu istniejącego..

Część otuliny rezerwatu przyrody „Stawy Broszkowskie" znajduje się na terenie gminy Siedlce, sołectwo Stare Opole. Sam rezerwat położony jest w sąsiedniej gminie Kotuń. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie miejsc lęgowych wielu gatunków ptaków oraz ostoi ptaków przelotnych. Dla rezerwatu wyznacza się otulinę stanowiącą pas szerokości 500 m w linii prostej od granicy północnej, wschodniej i południowej rezerwatu, stąd konieczność uwzględnienia jej w POG Siedlce. W otulinie rezerwatu, poza strefami SO i SK ustalono strefy SJ, SR, których zasięg wprost wynika z obowiązujących planów miejscowych.

Obszar Natura 2000 Dolina Liwca PLB14002 jest to obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO). Został wyznaczony w północnej części gminy, w dolinie Liwca, swoim zasięgiem obejmuje też rezerwat przyrody „Stawy Siedleckie". Jego powierzchnia w gminie Siedlce wynosi 2464 ha, co stanowi ok. 17,5% powierzchni gminy.

Obszar Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO). Został on wyznaczony został w północnej części gminy, w dolinie Liwca. Jego powierzchnia w gminie Siedlce wynosi 1856 ha, co stanowi ok. 13,1% powierzchni gminy. Obszar ten częściowo pokrywa się z Obszarem Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002.

Obszar Natura 2000 Gołobórz PLH140028 jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO). Został on wyznaczony został w południowej części gminy. Jego powierzchnia wynosi 172 ha, co stanowi ok. 1,2% powierzchni gminy. Obszar ten pokrywa się z z rezerwatem przyrody Gołobórz.

Mając na uwadze walory przyrodnicze obszarów Natura 2000, jak również pozostałe uwarunkowania rozwoju przestrzennego, w tym obowiązywanie planów zagospodarowania przestrzennego, na obszarze Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 w granicach gminy Siedlice wskazano strefy SR, SJ, SZ, SU, SP, a na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, w granicach gminy Siedlce wskazano strefę SJ, SZ. Na obszarze Natura 2000 Gołobórz PLH140028, w granicach gminy Siedlce wskazano wyłącznie strefę SO. Wszystkie wskazane strefy są następstwem obowiązywania planów miejscowych.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Położony jest w zachodniej części gminy. Siedlecko-Węgrowski OChK obejmuje około 30,6% powierzchni gminy. Ochrona walorów krajobrazowych tego obszaru polega na ograniczeniu możliwość rozprzestrzeniania zabudowy. Ustalone w POG strefy planistyczne i standardy urbanistyczne wynikają z funkcji terenu i parametrów zabudowy i zagospodarowania ustalonych w planie miejscowym.

Ustalone w POG strefy planistyczne i standardy urbanistyczne dotyczące obszarów objętych formami ochrony przyrody wynikają z funkcji terenu i parametrów zabudowy i zagospodarowania ustalonych w planach miejscowych.

Pomniki przyrody, chronione będą przepisami z zakresu ochrony przyrody. Ich lokalizacja znajduje się w strefach SJ, SU i SP. W POG nie wskazano specjalnych stref, ani nie ustalono szczególnych ograniczeń dotyczących profilu dodatkowego lub wskaźników urbanistycznych. Na ich stan oddziałuje niska emisja z terenów mieszkaniowych oraz emisja zanieczyszczeń z terenów komunikacji. Nie przewiduje się nasilenia presji na pomniki przyrody w związku z realizacją ustaleń POG. Zapewnienie ich ochrony będzie możliwe do wyegzekwowania na etapie sporządzania planu miejscowego.

POG wyznacza strefy planistyczne w sposób umożliwiający ochronę przedmiotowych obszarów oraz obiektów.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGNIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZA NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że na obszarze objętym projektem planu ogólnego:

- wyznaczono strefy planistyczne w sposób umożliwiający utrzymanie ich funkcji przyrodniczych,
- wyznaczono strefy planistyczne w sposób umożliwiający ochronę form ochrony przyrody wskazanych w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zgodnie z przepisami odrębnymi oraz planami ochrony;
- nie wyznaczono stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, za wyjątkiem terenów, dla których w planach miejscowych ustalono innaczej;
- strefy planistyczne umożliwiające realizację nowej zabudowy zostały wyznaczone w sposób minimalizujący wystąpienie ewentualnych kolizji z podziemną siecią drenarską;
- strefy planistyczne umożliwiające realizację zabudowy, zgodnie z obowiązującymi planami zostały wyznaczone w konflikcie z obszarami zmeliorowanymi. W obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego ustalono ochronę sieci melioracyjnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- uwzględniono obecność udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych oraz strefy ochrony pośredniej ujęcia wody;
- parametry zabudowy określone w gminnym katalogu stref planistycznych dla stref, w sąsiedztwie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, zostały ustalone na podstawie istniejących planów zagospodarowania przestrzennego;
- strefy planistyczne umożliwiające realizację nowej zabudowy, zostały wyznaczone z uwzględnieniem lokalizacji pozostałych obiektów ujętych w GEZ oraz wskazanych stanowisk archeologicznych, w sposób maksymalizujący zapewnienie ochrony dziedzictwa archeologicznego;
- POG Siedlce nie wyznacza stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy na obszarach stanowisk archeologicznych, z wyjątkiem obszarów już zabudowanych lub wskazanych do zabudowy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- występują użytki rolne klasy III, które podlegają ochronie na podstawie obowiązujących przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- lasy, celem ochrony włączono do strefy SO;
- nie wyznaczano stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy niezwiązanej z rolnictwem na obszarach użytków rolnych wysokich klas bonitacyjnych, chyba, że w procedurze opracowania planu miejscowego uzyskano zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze, a grunty te nie zostały jeszcze wykorzystane na ten cel.

W zakresie przedmiotowym planu ogólnego nie ma obowiązku wskazywania terenów oraz proponowania działań mających na celu kompensację negatywnego oddziaływania na środowisko.

10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZAWARTYCH W DOKUMENCIE MAJĄCE NA UWADZE CEL I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

Analizowany projekt planu ogólnego nie wprowadza istotnych zmian w sposobie zagospodarowania z punktu widzenia obszarów Natura 2000. Mając na uwadze walory przyrodnicze obszarów Natura 2000, jak również pozostałe uwarunkowania rozwoju przestrzennego, w tym obowiązywanie planów zagospodarowania przestrzennego, na obszarze Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 w granicach gminy Siedlice wskazano strefy SR, SJ, SZ, SU, SP, a na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, w granicach gminy Siedlce wskazano strefę SJ, SZ. Na obszarze Natura 2000 Gołobórz PLH140028, w granicach gminy Siedlce wskazano wyłącznie strefę SO. Wszystkie ustalone strefy są następstwem obowiązywania planów miejscowych.

Ustalone w POG strefy planistyczne, w tym dopuszczalne parametry zabudowy są zgodne z obowiązującymi planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: OSO „Dolina Liwca" PLB14002 oraz SOO „Ostoja Nadliwiecka" PLH140032 i SOO „Gołobórz" PLH140028.

Realizacja ustaleń POG:

- nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt chronionych w sieci obszarów Natura 2000,
- nie spowoduje dezintegracji obszarów Natura 2000,
- nie wpłynie na spójność sieci obszarów Natura 2000.

11. STRESZCZENIE PROGNOZY

Plan ogólny gminy to akt planowania przestrzennego, który jest aktem prawa miejscowego. Plan ogólny uchwala się dla obszaru gminy z wyłączeniem: terenów zamkniętych (innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu) oraz obszarów morskich wód wewnętrznych. Ustalenia planu ogólnego są wiążące dla planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Do planu ogólnego obligatoryjnie sporządza się, w postaci elektronicznej, uzasadnienie składające się z części tekstowej i graficznej. Zarówno część tekstowa jak i graficzna uzasadnienia planu ogólnego gminy nie mają wartości normatywnej, a jedynie poglądową, prezentującą informacje dla osób zainteresowanych ustaleniami planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego gminy przyjmuje się wyłącznie w postaci elektronicznej, w formie ustandaryzowanych danych przestrzennych (stanowiących załącznik do uchwały przyjmującej POG, czyli integralną część normatywną POG).

Ustalenia POG Siedlce obejmują:

- podział obszaru gminy na strefy planistyczne;
- gminne standardy urbanistyczne.

Nie wyznaczono obszarów uzupełnienia zabudowy, gdyż gmina Siedlce w 100% pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego oraz ustalenia planu ogólnego gminy Siedlce prezentuje również część graficzna uzasadnienia planu ogólnego, którą opracowano w postaci elektronicznej w rozdzielczości przestrzennej odpowiadającej skali 1:20 000.

Teren zamknięty wyłączony z opracowania znajduje się na dz. ew. nr 576, 578, 580, 582/1, 582/2, 583, 585, 592, części dz. ew. nr 579 oraz 602 we wsi Grabianów.

Ustalenia planu ogólnego zostały zapisane w postaci elektronicznej w formie danych przestrzennych. Przy czym plan ogólny ustala podział obszaru gminy Siedlce na następujące strefy planistyczne (lista dopuszczalnych stref planistycznych jest ściśle wskazana w art. 13c ust. 1 upzp):

1. SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
2. SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
3. SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
4. SU – strefa usługowa,
5. SP – strefa gospodarcza,
6. SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego,
7. SR – strefa produkcji rolniczej,
8. SI – strefa infrastrukturalna,
9. SN – strefa zieleni i rekreacji,
10. SC – strefa cmentarzy,
11. SG – strefa górnictwa,
12. SO – strefa otwarta,
13. SK – strefa komunikacyjna.

Dla każdej z wymienionych stref planistycznych określono wskaźniki zabudowy i zagospodarowania. Podstawą ich ustalenia były wartości wynikające z ustaleń planu miejscowego.

Dla poszczególnych stref określono również profile dodatkowe.

Spośród form ochrony przyrody wskazanych w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 Nr 92 poz. 880, ze zm.) na obszarze gminy Siedlce ustanowione zostały:

- Rezerwaty przyrody „Gołobórz" i „Stawy Siedleckie";
- Otulina rezerwatu przyrody „Stawy Broszkowskie";
- Obszary Natura 2000 – OSO „Dolina Liwca" PLB14002 oraz SOO „Ostoja Nadliwiecka" PLH140032, SOO „Gołobórz" PLH140028;
- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Pomnik przyrody (5 szt.).

Ustalenia POG nie będą wpływały negatywnie na przedmiot ochrony ww. form ochrony przyrody. Parametry zabudowy ustalone w planie ogólnym zapewniają ochronę przedmiotowych obszarów i obiektów oraz są zgodne z przepisami odrębnymi oraz planami ochrony.

Problemy ochrony środowiska w gminie Siedlce w związku z przyjęciem planu ogólnego mogą być związane z dopuszczeniem dużego udziału powierzchni terenów zasklepionych (maksymalnie do 90% dla stref 8SP, 9SP, 3SH; do 85% dla stref 6SP, 7SP; do 70% dla 1SH, 2 SH; do 60% dla stref 54SJ, 55SJ, SU, SP) oraz spływem wód powierzchniowych. Ponadto problemy ochrony środowiska w gminie Siedlce dotyczą głównie:

- niskiej emisji z terenów komunikacyjnych i gospodarstw domowych;
- przekroczenia norm hałasu na drogach powiatowych i drodze krajowej;
- wtórnej emisja zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych;
- lokalnie niekorzystnych warunków związanych z przewietrzaniem;
- zagrożenia dla jakości i stanu gleb oraz wód podziemnych spowodowane działalnością rolniczą;
- istniejących barier migracyjnych dla dzikich zwierząt m.in. drogi czy zwarta zabudowa wsi.

W zasięgu następujących stref mogą być realizowane inwestycje mogące zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko:

- w całej strefie, SU, SH oraz SR z wyłączeniem 20SR, 66SR, 89SR projekt planu ogólnego dopuszcza realizację terenów elektrowni słonecznej,
- w strefie SO: 4SO, 26SO-32SO, 36SO, 41SO, 43SO, 44SO, 50SO-52SO, 73SO, 75SO, 76SO, 82SO-87SO, 102SO-105SO, 109SO, 118SO, 129SO, 133SO-141SO, 151SO, 152SO, 164SO-166SO, 170SO projekt planu ogólnego dopuszcza realizację terenów elektrowni słonecznej,
- w całej strefie SG obejmującej tereny górnictwa i wydobycia, dopuszczono również w profilu dodatkowym: teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki.

Planowane użytkowanie i zagospodarowanie terenu objętego projektem planu ogólnego jest zgodne z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi, a charakter i intensywność zmian zachodzących w środowisku nie będą oddziaływały destrukcyjnie na jego stan.

W przypadku nieuchwalenia przedstawionego do oceny projektu planu ogólnego w gminie Siedlce zostanie wstrzymana możliwość aktualizacji prawa miejscowego. Nie będzie możliwe wprowadzenie nowych terenów produkcyjnych, usługowych i handlowych, szczególnie tych, zlokalizowanych przy węzłach oraz wzdłuż autostrady A2. Przy tak pozytywnych trendach demograficznych będzie mieć to ogromy wpływ na sytuację gospodarczo-społeczną gminy poprzez wyhamowanie napływu ludności czy wstrzymanie szeregu planowanych w inwestycji. Przełożyć się to może niekorzystnie na finanse gminy oraz potencjalne miejsca pracy.

Z punktu widzenia środowiskowego brak realizacji planu ogólnego wyeliminowałby wszelkie potencjalne zmiany środowiska związane z lokalizacją jakichkolwiek nowych przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.

Decydującymi czynnikami wpływającymi na charakter oddziaływań na środowisko (ich trwałość i natężenie), będzie m.in. stopień realizacji ustaleń planu ogólnego, szczegółowe rozwiązania techniczne i technologiczne oraz zakres zastosowanych działań kompensacyjnych.

Analiza ustaleń przedmiotowego projektu planu ogólnego wykazała, że w strefie SG może dojść do wystąpienia silnie negatywnego oddziaływania na środowisko oraz zdrowie ludzi. Inne projektowane strefy planistyczne mogą natomiast negatywnie oddziaływania na środowisko. Z terenami o dominującej funkcji mieszkaniowej (SW, SJ, SZ), aktywności gospodarczej (SU, SH, SP, SR), komunikacji i infrastruktury (SK, SI), potencjalnie mogą być związane:

- emisja zanieczyszczeń do atmosfery (wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza);
- emisja hałasu i pól elektromagnetycznych;
- wytwarzanie odpadów komunalnych oraz pochodzących z etapu budowy, eksploatacji i demontażu inwestycji;
- wprowadzenie ścieków i innych zanieczyszczeń do wód lub do gruntu;
- przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu;
- zmiany w krajobrazie;
- zmiany szaty roślinnej i składu gatunkowego fauny;
- ryzyko wystąpienia awarii.

Ponieważ plan ogólny wyznacza kierunki możliwego rozwoju i nieznane są jeszcze konkretne inwestycje oraz ich parametry techniczne, a także technologiczne, niemożliwe jest więc stwierdzenie i określenie czy ustalenia analizowanego dokumentu zaliczane są do przedsięwzięć, które potencjalnie znacząco mogą oddziaływać na środowisko, czy też będą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w kontekście oddziaływań na poszczególne komponenty szeroko rozumianego środowiska.

W projekcie planu ogólnego znajdują się strefy planistyczne, które są zgodne z istniejącym stanem zagospodarowania i przeznaczenia terenu, w związku z czym oddziaływanie na środowisko nie zmieni się w przypadku realizacji projektu analizowanego dokumentu.

Nie przewiduje się również znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Analizowany projekt planu ogólnego nie wprowadza istotnych zmian w sposobie zagospodarowania z punktu widzenia obszarów Natura 2000. Mając na uwadze walory przyrodnicze obszarów Natura 2000, jak również pozostałe uwarunkowania rozwoju przestrzennego, w tym obowiązywanie planów zagospodarowania przestrzennego, na obszarze Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 w granicach gminy Siedlice wskazano strefy SR, SJ, SZ, SU, SP, a na obszarze Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032, w granicach gminy Siedlce wskazano strefę SJ, SZ. Na obszarze Natura 2000 Gołobórz PLH140028, w granicach gminy Siedlce wskazano wyłącznie strefę SO. Wszystkie ustalone strefy są następstwem obowiązywania planów miejscowych.

Realizacja ustaleń POG:

- nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt chronionych w sieci obszarów Natura 2000,
- nie spowoduje dezintegracji obszarów Natura 2000,
- nie wpłynie na spójność sieci obszarów Natura 2000.

Realizacja zapisów projektu POG ze względu na położenie gminy w znacznej odległości od granic państwa nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Załącznik nr 1

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 lit. f oraz art. 74a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oświadczam, iż jestem autorem Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego gminy Siedlce. Ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie o kierunku związanym z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedziny nauk o Ziemi.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

……
podpis autora